

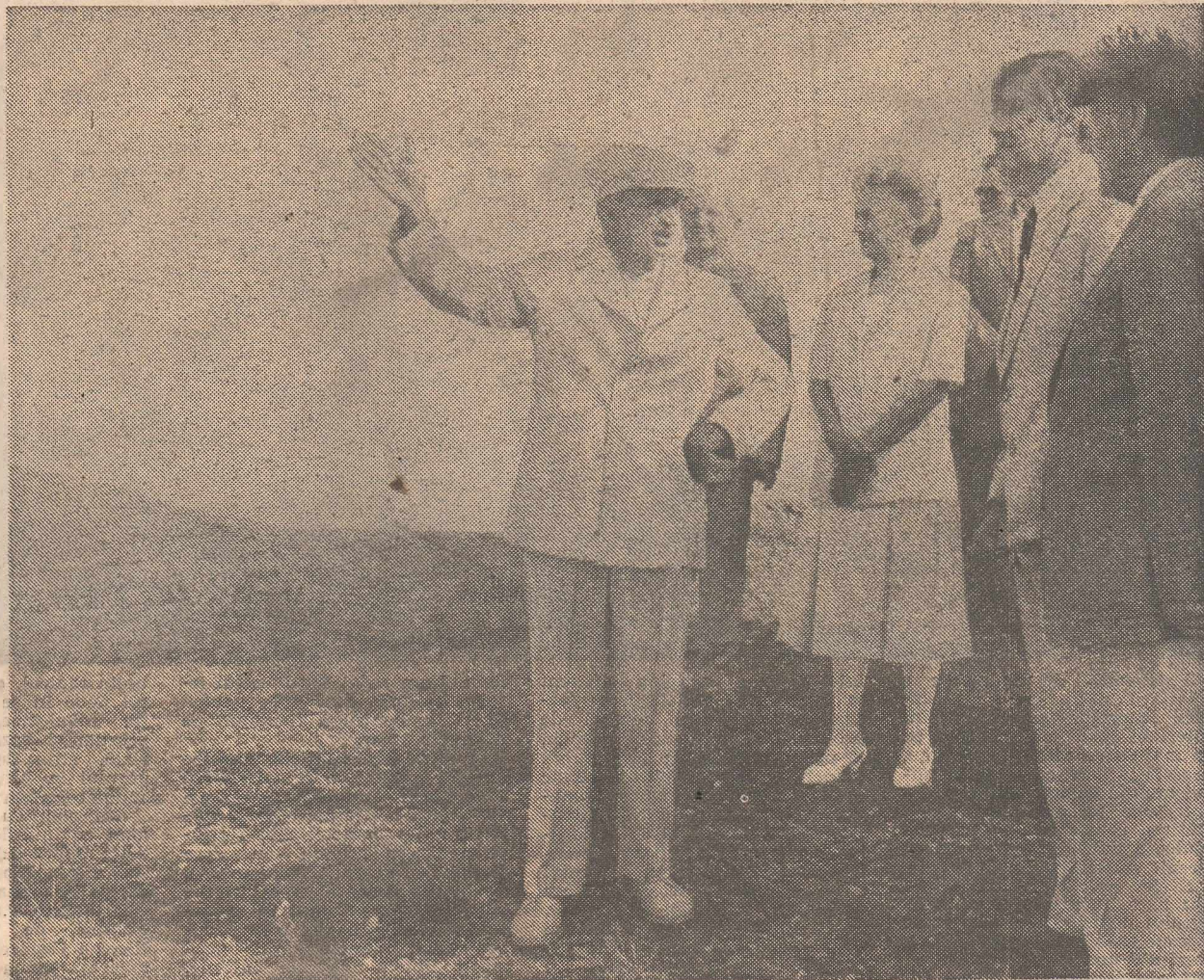
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU într-o nouă vizită de lucru în județele Tulcea și Constanța

● Au fost examinate variante de amplasare a unei noi centrale nucleare-electrice

● S-a analizat modul în care se realizează programul de dezvoltare a pomiculturii și viticulturii pe soluri aride

● Angajamentul ferm al oamenilor muncii tulcenți și constănțeni de a îndeplini întocmai indicațiile primite

Comentariul în pagina 3

23 de ani de la Congresul IX

„Congresul al IX-lea al partidului a constituit un moment important, de co-titură, în activitatea partidului, în construcția socialistă din patria noastră. El a descătușat energiile creatoare, gindirea revoluționară a comuniștilor, a poporului nostru, pentru înlăturarea a tot ce era vechi — a dogmatismului, a conservatorismului, a tendinței de ploconire față de tot ce era străin — și a afirmat forța și capacitatea creatoare ale partidului și poporului nostru de a asigura făurirea socialismului în România, corespunzător năzuințelor poporului, realităților din patria noastră”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Glorioasa epocă

Această apreciere a conducătorului partidului și statului nostru, exprimată în Cuvântarea rostită sim-băta, 23 iulie a.c., la sedința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. care, în deschiderea lucrărilor sale, a marcat împlinirea a 23 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — eveniment de excepțională însemnătate în viața partidului și a țării, care, prin voința unanimă a comuniștilor și a întregii națiuni, a ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de partid, deschizând epoca celor mai glorioase împliniri din istoria patriei — definește cu exactitate semnificația excepțională a istoricului act din iulie 1965. Clima nouă, revoluționară, inaugurată la cel de-al IX-lea Congres, caracterizează întreaga evoluție ulterioară a societății socialiste românești, care se instituie astfel ca un rezultat firesc al confirmării justeței liniei politice afirmate atunci, cit și ca o programatică dimensiune a epocii pe care a inaugurat-o. Secretarul general al partidului, afirma chiar în Raportul prezentat Congresului al IX-lea această certitudine izvorind din realismul și profundul caracter științific al înnoitoarei politici ce avea să caracterizeze întreaga activitate a comuniștilor români.

Structura însăși a Raportului prezentat de secretarul general al partidului este relevantă pentru o semnificativă deplasare a ponderii preocupărilor către proiectarea evoluției viitoare, bilanțurile servind analizei condițiilor concrete pe baza cărora s-a anticipat cu realism și cucerărie dezvoltarea social-economică de perspectivă.

Locul fundamental acordat economicului, dezvoltării industriei în primul rând, avea în vedere faptul că „experiența poporului român, ca și istoria devenirii societății omenesti demonstrează că industrializarea este singura cale care duce spre progres și civilizație, spre ridicarea standardului de viață, asigură în fapt independența și suveranitatea națională”. Raportul preciza cu claritate necesitatea ca acest proces să aibă în vedere echilibrarea dezvoltării, armonizarea ramurilor economice. Ordinea de prioritate a dezvoltării ramurilor economice și a obiectivelor tehnico-economice și organizatorice, care evidențiază preocuparea pentru valorificarea superioară a materiei prime, asigurarea bazei energetice, stimularea producției mijloacelor de producție, dezvoltarea industriei de vîrf, dezvoltarea intensivă, multilaterală a agriculturii, concomitent cu urmărirea creșterii ca-

lității produselor și a productivității muncii, promovarea progresului tehnic în toate sectoarele de activitate, creșterea eficienței economice a investițiilor, în contextul repartizării raționale a forțelor de producție, în condițiile unei necesare sporiri a fondului de dezvoltare, a implicat un proces complex de reorganizare a vieții social-economice. Cel 23 de ani parcursi confirmă din plin justetea acestor orientări, sint, așa cum evidențiază secretarul general al partidului „ani care au pus capăt în mod radical vechii inapoiari și au asigurat ridicarea patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare”. În care industria socialistă, organizată pe cele mai noi cuceriri ale științei reprezintă o forță puternică, în care agricultura s-a dezvoltat continuu, producția de cereale, de pildă, fiind de aproape trei ori mai mare ca înainte de 1965. Totodată, subliniază secretarul general al partidului, „am dezvoltat puternice centre agroindustriale și avem un vast program ca, în perioada următoarelor două cincinale să punem o bază trainică transformării radicale a vieții satelor și creării condițiilor

(Continuare în pag. 2)

(Urmare din pag. 1)

de muncă, de învățămînt, de sănătate, de cultură, de viață. În general, mult apropiate de condițiile celor care locuiesc în orașe, realizînd unele din prevederile făuritorilor socialismului științific, care au văzut societatea ca o societate a egalității. Aceste împliniri se constituie într-un semnificativ bilanț al neobositei activități programatice dedicate perfecționării societății, îmbunătățirii condiției umane inesei. În Raportul prezentat la Congresul al IX-lea, se evidențiază, de altfel, tocmai faptul că „este necesar ca odată cu dezvoltarea forțelor de producție să perfecționăm continuu și relațiile de producție. În cadrul acestui proces complex se vor asigura dezvoltarea întregii societăți, ridicarea nivelului de conștiință și de cultură al poporului”.

„Îndeplinirea cu succes a noilor sarcini ce decurg din dezvoltarea social-economică a țării — se preciza în Raport — creează necesitatea îmbunătă-

țării noastre socialiste, prin crearea unui larg cadru de organisme democratice în toate domeniile, a condițiilor de participare a poporului la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, a întregii activități interne și externe. Am pornit de la teza că socialismul îl construim cu poporul și pentru popor, că numai în măsura participării active a poporului la făurirea socialismului putem asigura îndeplinirea neabătută a programelor noastre de dezvoltare economico-socială”.

Era necesară, atât pentru ridicarea calității activității nemijlocit productive cit și pentru sporirea capacității reale de a

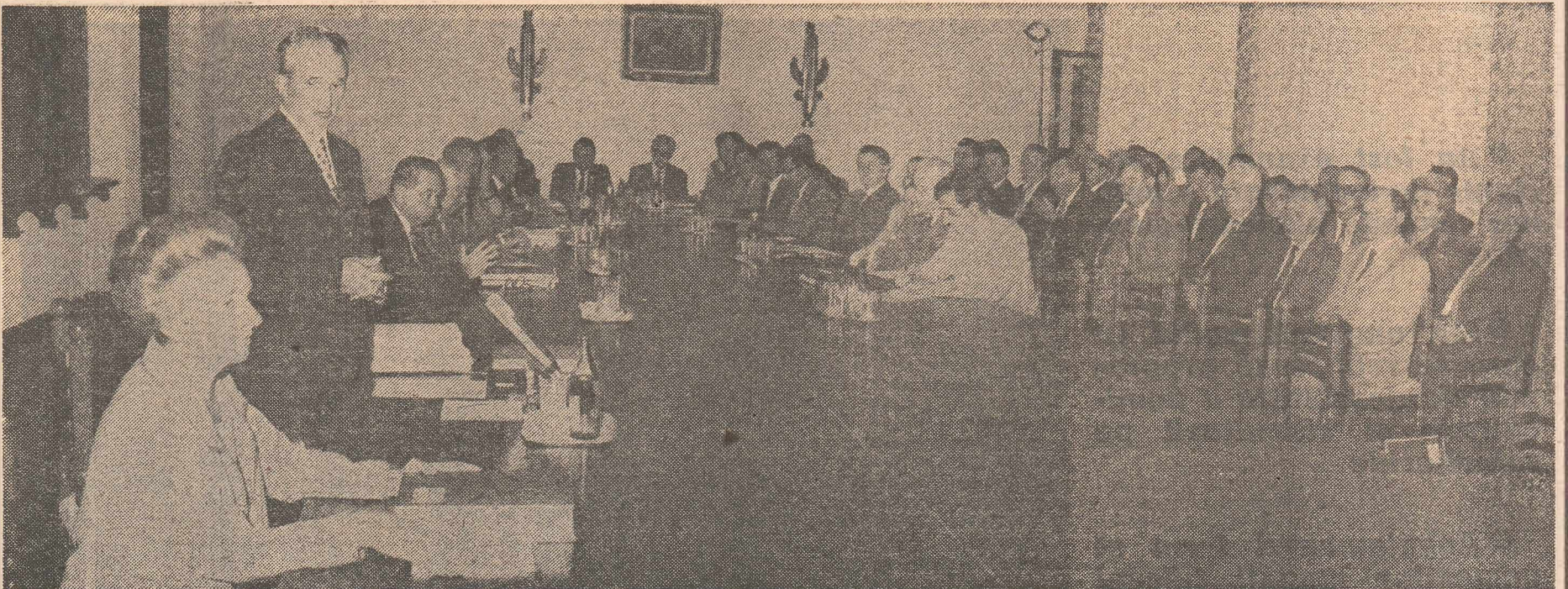
prefera schemele abstracte realităților totdeauna mai complexe, s-a subliniat la Congresul al IX-lea că „este dreptul exclusiv al fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, formele și metodele de activitate, de a-și stabili obiectivele, aplicînd creator adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile țării noastre”. După 23 de ani, secretarul general al partidului constată cu îndreptățire că una dintre marile realizări, cu un caracter mai general, ale perioadei parcurse, este tocmai „faptul că am redat poporului nostru sentimentul că este un popor liber și indepen-

ceastă perioadă, prezentul creator a fost gîndit și realizat dintr-o definitorie perspectivă a creației istorice, a asigurat dezvoltarea viitoare a patriei. „Sintem — subliniază secretarul general al partidului — nu printre acei care vorbesc doar de acest viitor, ci acei care îndeplinim, care realizăm în viață acest minunat viitor”. Prin ceea ce o definește esențial, patria noastră este astăzi materializarea cetezătoarelor proiecte stabilite în iulie 1965. Nu poate fi în nici un fel confirmată, așa cum relevă secretarul general al partidului, „impresia că România este cea de acum 30 de ani”. Dimpotrivă, „România se deose-

secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de neobosita sa activitate dedicată elaborării și îndeplinirii concepției dinamice revoluționare privind dezvoltarea multilaterală a socialismului în România. În acest cadru, au fost exprimate cele mai profunde sentimente de stimă și aleasă considerație tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională pentru contribuția de seamă adusă la îndeplinirea politicii partidului, la înflorirea științei, culturii și învățămîntului românesc, la creșterea rolului lor în procesul de perfecționare a activității economico-sociale.

Omagiul profund, expresie vie a puternicelor sentimente de încredere, stimă și recunoștință, pe care toți comuniștii, toți oamenii muncii îl aduc în aceste zile, într-o impresionantă unitate de gînd și simțire, celui mai iubit fiu al națiunii, ctitorului României moderne, reprezintă convingerea deplină a întregii

Glorioasa epocă

țării sistemului de organizare a activității științifice, a concentrării cadrelor și mijloacelor materiale spre obiectivele cu cea mai mare eficiență. Știința, care stă la baza construcției socialismului, trebuie să-și aducă contribuția tot mai activă la întărirea continuă a forței economice a patriei, la dezvoltarea întregii societăți. La Congresul al IX-lea a fost subliniată pregnant necesitatea perfecționării cadrului democrației socialiste. Această esențială orientare a constituit una dintre liniile de forță ale devenirii noastre în toți acești ani, întrucît, așa cum a evidențiat tovarășul Nicolae Ceaușescu, la ședința Comitetului Politic Executiv, „după Congresul al IX-lea partidul nostru a acționat în mod constant pentru perfecționarea întregii activități, pentru democratizarea activității partidului, a socie-

te înțelege și a participa eficient la conducerea societății, perfecționarea sistemului general de pregătire a oamenilor muncii, în primul rînd a învățămîntului muncii. „Am dezvoltat puternic — evidențiază secretarul general al partidului — știința, învățămîntul, cultura. Toți cunoaștem ce uriașă activitate creatoare se desfășoară în domeniul științei, faptul că tot ceea ce am realizat și realizăm se bazează pe înaltele cuceriri ale științei și tehnicii, în care cercetarea noastră, cercetarea proprie are un rol foarte important”.

Intrucît problemele dezvoltării noastre social-economice cereau soluții originale, Congresul al IX-lea a evidențiat importanța decisivă a stabilirii unei politici proprii, adecvate condițiilor naționale. Impotriva unor teze neștiințifice, tributare unei viziuni care

dent. I-am redat sentimentul istoriei proprii, de luptă pentru libertate, pentru a fi stăpîn pe destinele sale”.

Și afirmarea politicii noastre externe relevă o semnificativă congruență cu liniile directoare ale politicii interne, același spirit înnoitor caracterizînd fermitatea și consecvența cu care partidul nostru promovează ideile generoase ale păcii și colaborării, ale echității în raporturile internaționale, ale independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc.

Practic, în toate domeniile vieții politice și social-economice, Congresul al IX-lea a conturat un mobilizator program al devenirii revoluționare. Și în toate aceste domenii, prezentul de azi al României confirmă justetea opțiunilor celui moment istoric. Totdeauna, în a-

beste radical, este o țară cu totul nouă în ce privește concepția revoluționară, democrația, precum și baza tehnico-materială, științifică, unitatea poporului în jurul Partidului Comunist Român”.

Așa cum au evidențiat pregnant cuvîntările rostite în ședința Comitetului Politic Executiv, mesajul prezentat de către delegația organizației județene Constanța a P.C.R. cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, ca și vibrantele mesaje, telegrame și scrisori adresate, în aceste zile, din partea comitetelor județene de partid, a ministerelor, instituțiilor centrale, organizațiilor de masă și obștești, colectivelor de oameni ai muncii, tot ce s-a făcut în epoca inaugurată de Congresul al IX-lea este indisolubil legat de personalitatea

noastre națiuni că prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și a statului a constituit și constituie chezașia absolută a înaintării continue a patriei noastre pe calea înfloririi multilaterale socialiste a făuririi condițiilor afirmării comunismului pe pămîntul românesc.

Actualitatea relevantă a istoricilor documente elaborate la Congresul al IX-lea al partidului, din inițiativa și cu contribuția hotărîtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, probează, prin fapte, justetea unui decisiv act politic care definește fundamental devenirea de ansamblu a societății românești într-o perioadă a cărei simbolică denumire de „epoca Nicolae Ceaușescu” confirmă o identitate de referință la scara istoriei.

CONSTANTIN DUMITRU ■

În ședința de la sfîrșitul săptămîinii trecute a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, a fost dezbătut un Raport cu privire la realizarea planului pe luna iulie și la măsurile pentru îndeplinirea prevederilor de plan pe luna august și pe întreg semestrul II 1988 în industrie și agricultură. Comitetul Politic Executiv a cerut ministerelor, centralelor și întreprinderilor să acționeze cu toată hotărîrea și să ia măsuri ferme pentru ca în toate unitățile industriale, la fiecare loc de muncă să se asigure recuperarea restanțelor și realizarea integrală a sarcinilor pe luna iulie, pe semestrul II și pe întregul an 1988. În toate unitățile economice și sectoarele de activitate, în centrul preocupărilor colectivelor de oameni ai muncii, ale organelor și organizațiilor de partid trebuie să stea realizarea producției fizice, și îndeosebi a celei destinate exportului, livrarea acestora la termenele stabilite în contractele încheiate cu beneficiarii externi. S-a cerut să se acorde cea mai mare atenție îndeplinirii programelor privind buna organizare a muncii și moderniza-

rea proceselor de fabricație, creșterea nivelului tehnic și calitativ al produselor, reducerea consumurilor de materii prime și materiale, sporirea mai accentuată a productivității, a eficienței economice a întregii activități. În ceea ce privește investițiile, s-a subliniat necesitatea intensificării ritmului de lucru pe șantiere, în vederea

ților prevăzute la fondul de stat. O atenție deosebită trebuie să se acorde efectuării la timp și de calitate și a celorlalte lucrări de sezon — semănatul culturilor duble și succesive, respectarea programelor de udări, strîngerea furajelor, recoltarea legumelor și fructelor. Secretarul general al partidului a exprimat convingerea că oamenii

cum și propuneri de valorificare a acestora și Propunerile privind dezvoltarea ca orașe agroindustriale a unor localități din județul Giurgiu.

Ascultînd o informare în legătură cu lucrările recentei Consfățuirii a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, Comitetul Politic Executiv

voința României de a acționa în continuare, în strînsă unitate cu celelalte țări socialiste, cu toate popoarele lumii, pentru realizarea dezarmării, renunțarea la forță și la amenințarea cu folosirea forței și soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state exclusiv pe calea tratativelor, pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, pentru relații noi între state, bazate pe respectarea principiilor independenței și suveranității fiecărui stat, a neamestecului în treburile interne, pentru asigurarea unui climat de destindere, securitate și pace, de înțelegere și largă colaborare în Europa și pe întreg globul.

Comitetul Politic Executiv a examinat, în continuare, un Program de intensificare a acțiunilor de cooperare economică internațională ale României în perioada 1988-1990. Secretarul general al partidului a subliniat că dezvoltarea industriei, științei și tehnicii românești a creat toate condițiile pentru intensificarea acțiunilor de cooperare economică internațională ale României și a cerut forurilor de resort să acționeze pentru largirea continuă a acțiunilor de cooperare ale țării noastre.

P. NICOARĂ ■

Sarcinile de plan îndeplinite exemplar

punerii în funcțiune la termenele stabilite a obiectivelor prevăzute, care au o însemnătate deosebită pentru realizarea producției pe acest an și pe întregul cincinal. S-a cerut, de asemenea, să se ia măsurile necesare pentru atingerea, într-un timp cit mai scurt, a parametrelor proiectați la noile capacități intrate în funcțiune. În agricultură, s-a cerut să se acționeze cu toate forțele în vederea încheierii grabnice și fără pierderi a secerișului la grîu, în vederea transportării și depozitării în bune condiții a întregii recolte, predării cantită-

muncii din industrie, agricultură, investiții, din celelalte sectoare ale economiei naționale își vor mobiliza larg forțele și vor acționa cu hotărîre pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, pentru realizarea în condiții cit mai bune a obiectivelor de dezvoltare economico-socială a țării în actualul cincinal, asigurînd îndeplinirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

În aceeași ședință, au fost dezbătute un Raport cu privire la situația mașinilor, utilajelor și instalațiilor nefolosite, pre-

a dat cea mai înaltă apreciere activității desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul consfățuirii și al întîlnirii conducătorilor delegațiilor statelor participante la tratat, modului în care a prezentat poziția României socialiste în problemele discutate. S-a subliniat că aceasta este în deplină concordanță cu hotărîrile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, cu interesele și aspirațiile de pace și progres, de largă colaborare internațională ale poporului nostru. Comitetul Politic Executiv a reafirmat și cu acest prilej

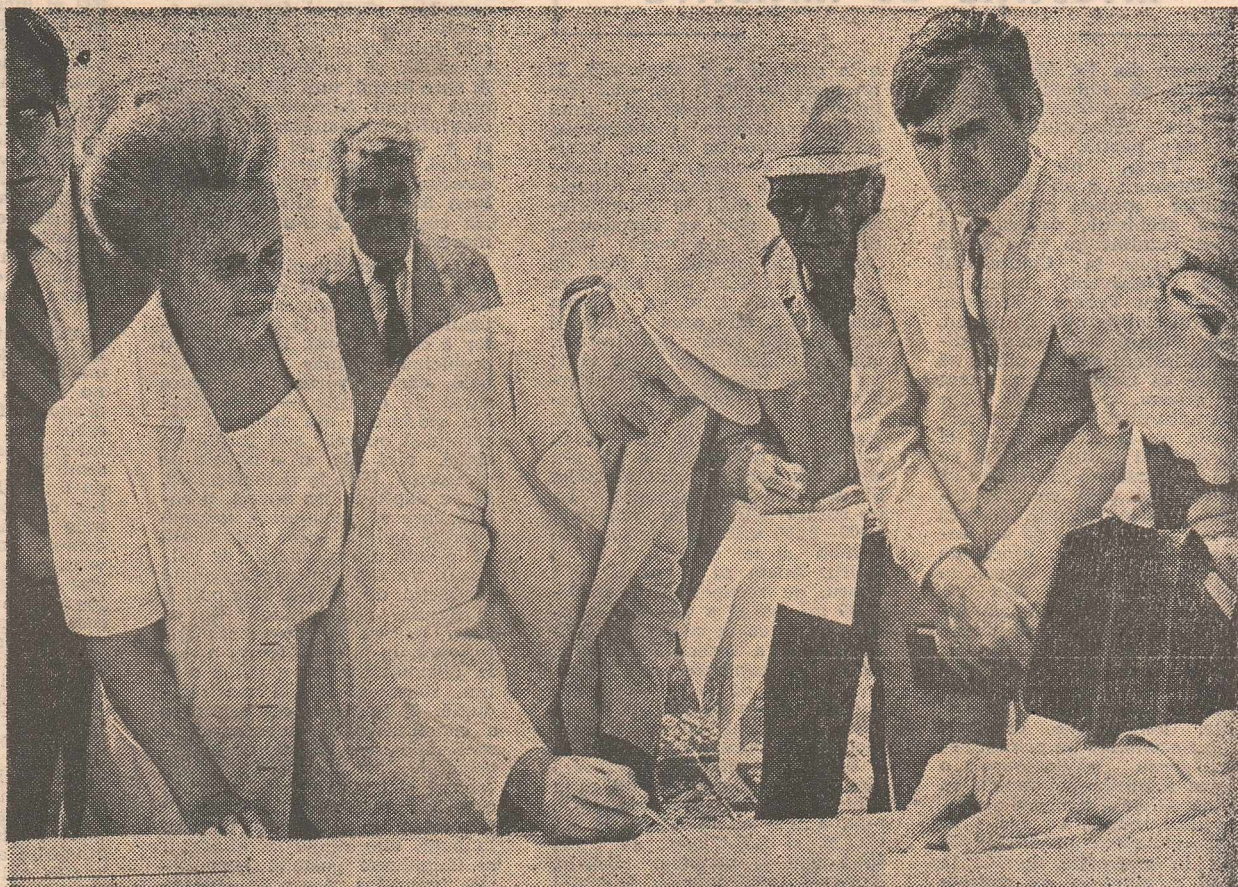
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU

intr-o nouă vizită de lucru în județele Tulcea și Constanța

În atmosfera de muncă intensă, de remarcabile realizări în toate sectoarele de activitate, caracteristică acestor zile, când țara întreagă a sărbătorit împlinirea a 23 de ani, de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a făcut miercuri o vizită de lucru în județele Tulcea și Constanța. Acest nou dialog de lucru a fost consacrat unor probleme de mare însemnătate privind dezvoltarea bazei energetice a țării, în conformitate cu programul național de energie nucleară, precum și modernizării agriculturii, corespunzător cerințelor noii revoluții agrare, asigurându-se astfel continuarea marilor acțiuni de creștere a potențialului economic, de înflorire multilaterală a țării noastre.

În zona localităților Măcin și Săcele au fost examinate variante de amplasare a unei noi centrale nucleare-electrice, obiectiv de cea mai mare însemnătate pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite în domeniul energetic, pentru progresul economic și social al țării. Secretarul general al partidului i-au fost prezentate rezultate ale cercetărilor privind straturile geologice și calitatea solului, studiile de hidrologie, criteriile de primă importanță pentru alegerea amplasamentului, elaborarea proiectului de execuție și desfășurarea lucrărilor de construcție a noii centrale nucleare-electrice. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat ca, folosindu-se experiența acumulată de proiectanți și constructorii noștri în acest domeniu, să se elaboreze soluții argumentate temeinic, astfel încât să fie satisfăcute pe deplin cerințele de ordin tehnic și economic specifice unei lucrări de asemenea importanță, asigurându-se respectarea riguroasă a tuturor normelor de protecție a mediului înconjurător. S-a insistat asupra necesității ca în amplasarea grupurilor componente ale viitoarei centrale să se pornească de la cerința folosirii raționale a suprafețelor de teren, a unei cit mai bune organizări a activităților de construcție și de producție, concomitent cu utilizarea corespunzătoare a resurselor de apă existente, cu amenajarea hidrografică a zonei înconjurătoare.

O analiză cu privire la modul cum se realizează programul de dezvoltare a pomiculturii și viticulturii pe soluri aride a avut loc la o fermă a Stațiunii de Cercetare și Producție Pomicolă Constanța, precum și pe sole aparținând comunei Tortomanu. S-a raportat că, potrivit indicațiilor și orientărilor date de secretarul general al partidului în timpul vizitelor anterioare, s-a trecut la punerea în valoare a terenurilor degradate, în pante mari, pentru diferite culturi, plantații de vii, pomi fructiferi și împăduriri în condiții de irigare. Pe aceste terenuri, cu numai doi ani în urmă aproape fără vegetație, s-au plantat zeci de mii de puieți de pomi fructiferi din specii diferite, între care predomină caisul, vișinul, prunul, mărul. Plantația, care ocupă în prezent 300 de hectare de pomi fructiferi și 80 de hectare de viță de vie, va intra în curând pe rod. S-a insistat asupra modului judicios de folosire a terenului. Gazdele au informat că în spațiile dintre pomi, ca și printre rîndurile de viță de vie, au fost semănate în acest an culturi intercalate de fasole, ocapă, varză, roșii, precum și plante furajere. Pe pantele dealurilor din vecinătate, în zona de teren degradat, s-au realizat aproape 290 de hectare de plantații silvice, cu specii valoroase din punct de vedere economic. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost informat, de

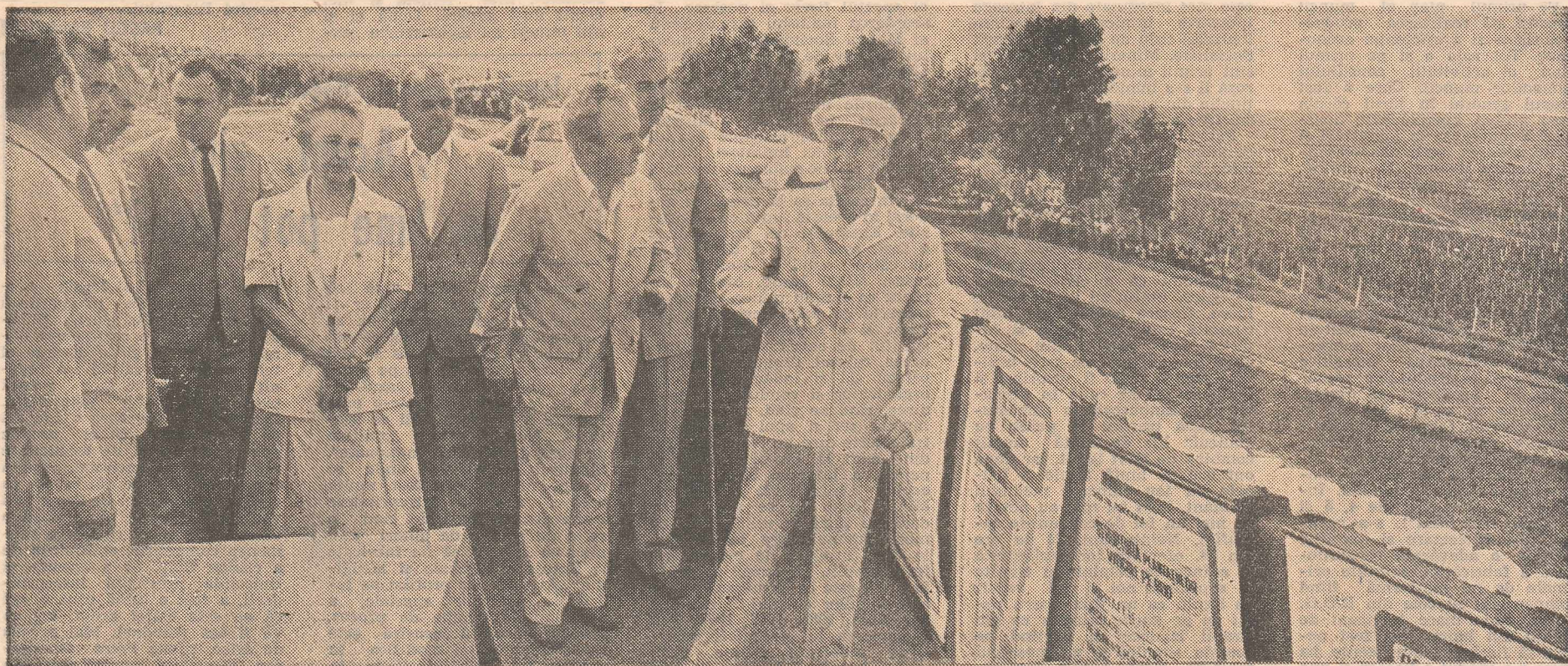

asemenea, în legătură cu transpunerea în viață a indicațiilor și orientărilor date cu privire la valorificarea terenurilor degradate prin plantații de pomi și vii la nivelul întregului județ. Potrivit programului adoptat, în diferite zone din județ s-au desfășurat ori sînt în curs de realizare ample lucrări de amenajare a terenurilor și împăduriri cu arbori din specii cu valoare economică ridicată, adaptate climatului specific din această parte a țării. Pînă în anul 1990, suprafața pădurilor dobrogene va crește cu circa 20.000 de hectare de plantații tinere. În raza comunei Tortomanu, specialiștii au raportat asupra realizării programului județean de înființare de plantații viticole în actualul cîncinal, structurilor acestora, concentrării și specializării viticulturii, modulul cum sînt traduse în viață sarcinile trasate de secretarul general al partidului cu privire la dezvoltarea și modernizarea horticulurii. S-a evidențiat că mai bine de jumătate din suprafața prevăzută a fi plantată cu viță de vie în actualul cîncinal este deja realizată. Prin folosirea unor tehnologii moderne de producție, a unor soiuri și hibrizi cu va-

loare biologică ridicată, prin executarea la timp și de calitate a lucrărilor prevăzute, recolta de struguri a crescut an de an. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost informat despre activitatea unor unități agricole din localitatea Satu Nou, între care o serie de cooperative agricole de producție și întreprinderi agricole de stat, cunoscute pentru producțiile mari pe care le obțin. S-a subliniat că experiența acestor unități s-a extins în numeroase cooperative agricole din județ.

Factorii de răspundere, toți cei prezenți la aceste analize s-au angajat, în numele tuturor oamenilor muncii din cele două județe, de a face totul pentru realizarea indicațiilor, a sarcinilor primite, pentru îndeplinirea integrală a prevederilor de plan pe acest an și pe întregul cîncinal, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și de Conferința Națională ale partidului, pentru ridicarea României pe culmi tot mai înalte de civilizație și progres.

ION DUMBRAVĂ

TEZELE ȘI ORIENTĂRILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor
creatoare ale întregii națiuni

Tehnologia performanței

Investiția de inițiativă

Plecaser din Tg. Mureș convins fiind că sugestia secretarului cu probleme economice ale comitetului județean de partid, tovarășul Iulian Vereș, nu este întâmplătoare: „e un consiliu al oamenilor muncii care are și rezolvă probleme, pentru care nici un rezultat nu vine de la sine”. Totuși, la Combinatul Chimie Tirnăveni, începutul discuției cu Teodor Spinean, secretarul comitetului de partid, și Ing. Maftel Hurubeanu, directorul întreprinderii, părea să sugereze că trebuia să mergă chiar grozav. O anumită stare de nemulțumire, raportarea permanentă nu la ce s-a făcut, ci la ce s-ar fi putut face, la ce mai e de făcut mă îndemnau să cred că, așa cum se mai întâmplă, bunele intenții, dorința sinceră ca activitatea să se desfășoare cum trebuie, eforturile necruțate n-au dus, totuși, la rezultatele scontate. Așa că, spre a lămurii lucrurile, am început cu sfârșit, urmărind adică stadiul îndeplinirii „la zi” a sarcinilor de plan. Realizările primelor cinci luni, care sugerau, în ultima decadă a lunii trecute, perspectiva depășirii planului economic pe primul semestru, erau edificatoare: o depășire a producției marfă cu 6 milioane lei, o depășire a productivității muncii cu cca 4300 lei/om, realizarea producției la export în proporție de 102 la sută și a planului de calitate de 101,2 la sută. „De ce, atunci, această nemulțumire?” am întrebat. „De ce, atunci, mirarea că și oamenii care și rezolvă sarcinile sint nemulțumiți?” mi s-a răspuns.

La o întreprindere de talia unității tirnăvene, un adevărat orașel în care muncesc peste 4000 de oameni, care are 6 km. de cale ferată uzinală și o gară mai mare decât cea a orașului, de unde zeci de vagoane preiau zilnic produse unicate (carbide, săruri de crom, toate sărurile de bariu, mai nou săruri de fluor, existind perspectiva punerii în funcțiune, în vreo două luni, a unor instalații de fabricare a freonilor, pentru tehnica frigului etc.), de producția căreia este condiționată activitatea unor întregi sectoare economice, nu prea îți faci timp să îi mulțumești, să crezi adică, fie și pentru o clipă, că lucrările merg de la sine.

Pe primul plan al muncii noastre stă realizarea producției fizice și a eficienței economice. Tot asta e și pe primul plan al activității consiliului oamenilor muncii. Care a fost scopul general în jurul căruia s-au grupat preocupările noastre? Renunțarea la importuri și chiar crearea unor disponibilități pentru export (la carbide, bicromatul de sodiu și sărurile de bariu indeosebi). Aceasta a fost, în esență, problematica analizelor din C.O.M., în această direcție au fost mobilizați toți specialiștii. O altă obsesie, având în vedere faptul că platforma noastră este una dintre cele mai mari consumatoare energetice din țară, o constituie reducerea consumurilor energetice, revalorificarea energiilor secundare, a produselor secundare. În producția de carbide, am atins un nivel de vîrf în modernizarea fabricației, a cuptoarelor. Consumurile, recuperarea energiilor secundare au devenit sau tind să devină comparabile pe plan mondial. Într-adevăr, la cuptoarele 4, 5 și 6 („cele trei mari”), s-a realizat, prin proiectare și execuție proprie, o adevărată revoluționare a fabricației, soluțiile originale de pe platformă fiind comparabile cu cele din R.D.G. — cel mai mare fabricant de carbide din lume. N-a fost nevoie să fie importate licențe, ba chiar s-a vîndut o licență și una

e în curs de a fi exportată. Și tot nemulțumiți? Tot, căci trebuie să introducem, la unul dintre cuptoarele modernizate, un calculator de proces. Echipamentul e complet, calculatorul e testat, s-au făcut probele „albe”, dar pînă în octombrie-noiembrie, cînd va funcționa... Și apoi, nici n-a mers totul „șnur”. La început, în fața „idee”, în C.O.M. unii erau cam conservatori („nu va merge niciodată”), alții prea optimiști („va merge fără probleme”), unii se dădeau cam după vînt; au fost și discuții, chiar infierbîntate. Erau oameni cu experiență, maiștri, șefi de echipă, ingineri foarte buni care aveau rețineri. Important e că s-a reușit. Importante sînt efectele. Și ele sînt convingătoare. La un cuptor neînchis se recuperau 2000—2500 m³/h gaz de oxid de carbon și se consumau 150 t cupru. Acum se consumă 40 t cupru, se recuperează 4000—4500 m³ gaz și a dispărut complet poluarea la cuptoare. Modernizarea a însemnat, practic, demolarea cuptoarelor și reconstruirea lor de la vatră. O reparație normală dura 50 de zile. S-a planificat ca această lucrare să dureze 60 de zile și a durat numai 45. Totul s-a făcut cu forțe proprii (execuția echipamentului și montarea). Ce mai, a fost ca la inundații. La C.O.M. și B.E.C.O.M., ședințele se țineau și noaptea. Scurte. Dure. Măsterul Marian Augustin era mereu în contradicție cu inginerul Ion Popa, șeful atelierului proiectare. Nu era o contradicție oarecare. Omul cel mai experimentat (acum e pensionat) avea o anumită autoritate în fața unui susținător frenetic al noii soluții. Dar, pînă la urmă, maistrul principal mecanic de la cuptoare s-a lăsat

„prins” de idee. A venit chiar cu soluții noi. Să recunoaștem, aveam toți emoții cînd cuptorul a fost gata. Dar a mers excelent „din prima”. Ba măsterul Augustin nu s-a lăsat pînă nu și-a plătit datoria. Soluțiile pe care le-a găsit el fac acum obiectul unor licențe (inchizătoarele hidraulice, de pildă). Am ajuns să și vindem tehnologia în care inițial, unii dintre noi nu prea aveau încredere. Oricum, biografia cuptoarelor a devenit și a oamenilor de aici. Șeful secției, Vasile Cerchizan, acum director tehnic, mecanicul șef Ioan Munteanu, afirmă că abia „la cuptoare” li s-a confirmat meseria.

Și tot nemulțumiți? Tot, adică preocupați de ce mai e de făcut. Implementarea calculatorului de proces la primul cuptor e ca și făcută. Dar mai e o problemă și chiar una națională, căci e vorba de o mare sursă de energie — valorificarea căldurii din topitoria de carbide și numai sub formă de aburi, căci de ei e nevoie pe platformă. Pînă în ianuarie 1989, se va exploata un modul, o celulă care să recupereze această energie uriașă (care reprezintă 70 la sută din pierderile de căldură). Va fi iarăși revoluționată producția de carbide. Dar poți fi mulțumit pînă atunci? Se va reuși, pentru că experiența anterioară, la alte cuptoare, a dus la disponibilizarea gazului metan, folosindu-se căldura reziduală. O foarte mare încercare a constituit-o și alegerea unor materiale care să reziste la fabricarea produselor de fluor (acidul fluorhidric fiind cel mai corosiv agent chimic). S-a reușit obținerea unei purități de 99,3 la sută, eliminându-se importul și făcîndu-se posibilă producerea freonului. Au fost adoptate, de către colectivul de aici, soluții originale, chiar în contradicție cu proiectantul, confirmate de practică. Tot prin cercetare proprie, s-au obținut și produse de microproducție care se importau și de care întreprinderea depindea.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Argumentele conștiinței

Lauri pentru Voivozi

După patru ani de lupte grele cu adîncurile pămîntului, minunații mineri de la Voivozi, din nordul Bihorului, au reușit să mai strălucită victorie din toată istoria întreprinderii și una din cele mai însemnate din întreaga industrie minieră: cucerirea înaltului titlu de Erou al Muncii Socialiste. Minerii de la Voivozi sînt primii mineri ai patriei cărora li s-a înmînat suprema distincție din ramura industriei extractive a lignitului.

Patru ani de adevărate lupte cu adîncurile care ascundeau lumina și căldura pe care oamenii acestia le-au scos în căsușile palmelor și al inimilor pentru a ni le reda nouă, celor de la suprafață. Analogia muncii aspre a minerilor cu o adevărată luptă nu este deloc întâmplătoare dacă ne gîndim că minerii, aidoma ostașilor, atacă pe un front de lucru, fiecare palmă de pămînt cucerită este consolidată și înălțată, se asigură din spate, după toate canoanele artei militare pentru a nu fi surprinși și învâluți ori să cadă în necruțătoarea ambuscadă a pămîntului, sapă tranșee în pereți cu „tancul” lor de luptă numit combina de tăiat lignit, iar după opt ore de luptă fețele și hainele lor iau culoarea mediului ambiant, încît nu mai au nevoie de nici un fel de costum de camuflaj. Neîntrerupt, 24 de ore din 24, ofensiva lor dezlănțuită în adîncurile pămîntului trimite la suprafață noi și noi valuri de lignit, ca un flux negru tișnit de pe gurile minelor ca din străinii izbucuri și purtînd pe aceasta aidoma și strămoșescul salut de „Noroc bun !”, flux as-

teptat cu nesat de focurile flăminde ale termocentralelor din țară. Și nu este, poate, deloc întâmplător că acest flux uriaș de lignit cu o putere calorică peste media obișnuită și-a adus și el aportul firesc și necesar la acordarea înaltului titlu de Erou al Muncii Socialiste și harnicului colectiv de la întreprinderea „Electrocentrale” Oradea.

În nordul Bihorului, toate drumurile duc spre Voivozi la intrările în galeriile minelor unde lignitul așteaptă asaltul acestor vajnici luptători. Parafrazînd o binecunoscută maximă a lui Napoleon, fiecare miner are în rană sa bastonul de general în această luptă cu adîncurile. Exemplul cel mai grăitor a fost, este și va fi dat mereu de către omul cu statură de uriaș, Mihai Iosub, care a început ca simplu miner, cunoaște meserie cu ochii închiși, a învățat și a devenit inginer, iar spiritul de sacrificiu, corectitudinea, calmul, dragostea față de ortocii săi și îndemnarea de organizator și conducător l-au atras, rînd pe rînd, numirea de inginer șef și apoi director. O traectorie care nu l-a catapultat din „sut” la biroul directorial pentru a întepeni rigid și orb acolo. Dimpotrivă, directorul Mihai Iosub nu se simte bine dacă nu intră în mină. Este ca morfinomanul care dacă nu-și ia doza minimă de otrăvă suferă cumplit. La dînsul coborînd în mină este ca și mersul pe jos al oamenilor obișnuiți. În patru ani (1984, 1985, 1986, 1987) sub conducerea lui energetică, colectivul mobilizat aidoma unui „sacru batalion” spartan în care

legea de fier este disciplina a fost distins în patru rînduri cu „Ordinul Muncii” clasa I. În acești patru ani a fost extrasă peste plan un adevărat „munte” de cărbune de aproape 700 000 de tone, s-au realizat peste plan 832 m lucrări investiții și 12 750 m de pregătiri miniere, realizîndu-se economii materiale în valoare de 78 milioane lei. A fost o muncă titanică pentru care minerii au binemeritat din partea statului român de premii în sumă de 21,8 milioane lei, dovedind elocvent că cine muncește și nu tîndălește nu vine acasă cu buzunarele goale: în toată această perioadă cîștigul mediu al minerilor de la Voivozi a crescut cu 7 la sută.

Am coborît și eu în mină în cîteva rînduri, atras de lumea în stare să nască asemenea protei contemporani. Și am avut fericirea să cunosc mineri de mare vocație, mineri născuți iar nu făcuți, oameni cu o mare dragoste față de pămîntul pe care s-au născut și, pentru a nu-l părăsi în vecii vecilor, i s-au vîrit deja în sin, luminîndu-l pe dinăuntru cu dragostea lor orbitoare, cercetîndu-i tainele cu nesat căutărilor de comori. Sub codrii verzi ai Voivozilor se întind codrii întunecați de lignit. Sus o pădure vie, jos una petrificată. Sub picioarele bunicului pensionar aflat cu carul în pădure lucrează fiul și nepotul acestuia, căci aici la Voivozi și în satele înconjurătoare, nobletea nu este dată, ca în alte vremi, de subțirimea și albastrimea singelui, ci de continuitatea în apostolatul mineritului în linie paternă. Nu poți fi un miner adevărat dacă suferi de claustrofobie, de rău de înălțimi (paradoxal, dar și adîncurile au înălțimi lor!), de apatie ori delăsare. Șmecherii, chulangii, poltronii nu au ce căuta în mină pentru că duhurile ancestrale ale pămîntului, laii adîncurilor, i-ar alunga îndărăt cu limbi pedepsitoare de foc. În schimb, în fața curajului chiar și pereții de piatră se dau în lături. Am cunoscut un astfel de miner curajos, de 31 de ani, înalt și blond ca un viking, miner fruntaș, pe nume Nicușor Mendea. La numai 17 ani, cînd alții de vîrsta lui se gîndeau că peste un an își vor sărbători majoratul, el a și intrat în „sut”, peste un an aproape că și-a răpit ca un haiduc fata care-i era dragă și s-a și însurat cu ea, astfel că la majorat călca apăsător ca bărbatii în toată firea. După aceea și-a dus nevasta și copiii în mină să vadă ei cam cu ce fel de lingură se mîncă mincarea de miner ca „să nu-l întoarcă vorba”. Fără a fi doctor în psihologie, „experimentul Mendea” și-a arătat pe deplin roadele: nici femeia și nici copiii nu-l supără. După el și alți mineri au făcut scurte „ex-

cursii” cu familia în mină să vadă că banii mulți nu se cîștigă deloc ușor. De un curaj, omenie și solidaritate ieșite din comun, tînărul Mendea a și muncit cît doi, dar a și sîrit în ajutorul ortocilor săi.

Dacă Nicu Mendea este curajos, atunci, negreșit, minerul Emanuel Cheregi este un gospodăruș ce nu s-a mai văzut pe toată valea Bistrei. Nici nu-i dădeau bine tulelele cînd s-a băgat ucenic la un fierar unde a trudit doi ani și în acest timp stăpînul i-a cumpărat doar o pereche de tenisi și l-a plătit cu tîrîta. Dar Emanuel Cheregi împlinește 30 de ani de cînd tot scoate lignit din adîncurile pămîntului. L-am întrebat dacă își aniversază acești 30 de ani puși în slujba noastră, a tuturor.

„Da, am vreme?” m-a întrebat el tărănoște, frecîndu-și palmele cît niste lopeți de pus pita în cuptor. „Că de cum vin acasă nu m-alin un strop” a adăugat el, ducîndu-mă în sopron unde îl așteptau nicovala, menghina, barosul și foalele. Ucenicul de altădată, ajuns azi nu numai miner fruntaș pe ramură, ci și maestru fierar confecționează potcoave pentru caii ceapului din Voivozi și li și potcovește, trage cu osîdie cercuri pe roțile căruțelor, sudează porți, face lucrări de lăcătușerie, îngrijește via din curte și grădină, astfel că toamna cu nevasta și unicul fecior zdrobesc binecuvîntații struguri și obțin, pe puțin, cîteva sute de litri de vin.

În dimineața zilei de 5 iulie a.c., dacă nu ai știut că urmează adunarea festivă consacrată înmînării înaltei distincții, ai fi fost tentat să crezi că am nimerit în creierul munților la cine știe ce întrunire simandicoasă de amirali impunători în costumele lor albastrii închiși, cu tiv galben și nasturi strălucitori, povestindu-și într-una despre bătăliile lor navale cînd corăbii încărcate cu aur, pietre prețioase și mirodenii s-au scufundat în adîncul oceanelor. Steluțe mai mari și mai mici străluceau pe reverele hainelor sobre, așa că am realizat, uimit, că și minerii au grade, trepte, distincții pe care nici nu le-ai fi bănuț, ca în armată. O armată disciplinată, tăcută, care nu numai că se face una cu pămîntul cînd atacă, dar chiar trece și prin pămînt și în adîncurile lui unde, duce o luptă grea și din avangarda căreia amintim cîteva „ostași”: Dumitru Gui, Ing. Ștefan Vaida, Ioan Jugreștean, Dorin Hodorog, Liviu Cuc, Ing. Gavril Cheregi, Iosif Briusteac, Ioan Bigaz și mulți alții, sublimi anonimi a căror luptă învinge acum, pentru prima dată, steagul distincției mult rîvnite pe pămîntul din nordul Bihorului.

PAȘCU BALACI ■

Întrebare pentru fiecare zi

„Acum, aici,
ce bine pot face?”

Toată lumea, astăzi, vrea să cîștige timp. Dar dacă or fi existînd și oameni care țin să cîștige timp doar pentru că așa au auzit ei că e frumos să zici sau doar pentru a avea pe urmă ce pierde, nu acesta e cazul celor de la „Aversa”. Într-o prezentare a întreprinderii se arată că „Aversa” este o „unitate de bază a economiei naționale”. Singurul loc din țară unde se produceau pompe a fost, multă vreme, această întreprindere bucureșteană. Însă de cînd o serie de pompe de puteri mai mici au început să fie fabricate la Botoșani, Strehaia și Medgidia, „Aversa” s-a profilat pe fabricația pompelor speciale, a așa numitelor pompe de proces, a căror necesară însușire este aceea de a nu-și modifica în nici un fel caracteristicile în

timpul funcționării lor în condiții deosebite de temperatură sau presiune. Pe scurt, ținîndu-se seama de experiența oamenilor săi, ca și de dotarea tehnică, întreprinderii i-a revenit datoria de a face numai produse de înaltă tehnicitate. Iar afirmația pe care o fac cei de la „Aversa”, că ei produc pompe la nivelul de tehnicitate atins pe plan mondial, parcă spune ceva despre efortul lor în cadrul competiției cu firme mai vechi și renumite. Ar fi însă o eroare să credem că într-o asemenea competiție, străduința de a cîștiga timp, de a impune și consolida prestigiul întreprinderii, a fost o luptă ușoară, ori că ea este astfel acum, ori că va fi așa vreodată. Mai presus de orice, spune Petre Gherbezan, secretarul comitetului de

partid și președintele Consiliului oamenilor muncii, în această luptă a fost și este încă nevoie de o schimbare de mentalitate. Și ca o confirmare a acestui adevăr, iată și cuvintele inginerului Andrei Pănoiu, director tehnic: „Până într-o vreme, oamenii ridicau în ședințele C.O.M.-ului probleme care trebuiau rezolvate de conducerea întreprinderii. Și nu pot să nu zimbesc atunci când îmi aduc aminte cum nea Matei, bunăoară, îi spunea directorului ce are de făcut. De citiva ani, nea Matei s-a pensionat. Era un lăcătuș foarte bun. Și pune problemele corect, dar le pune în spinarea altuia. Acum, fiind membru al C.O.M.-ului se ocupă de ceva, are o răspundere concretă”.

Fără îndoială, șansele de a rezolva o problemă sunt cu atât mai mari cu cât efortul de rezolvare a ei concentrează mai multă inițiativă și mai multă experiență. Orice măsură care dă glas unor cerințe știute și înțelese de toți, care este expresia unui dialog și are, astfel, adeziunea oamenilor, va fi înfrântă cu mai multă hotărâre și cu rezultate mai bune. „În alți termeni, spune Petre Gherbezan, e vorba de calitatea deciziilor și soluțiilor adoptate. Iar o adevărată dezbateră trebuie să înceapă, după opinia noastră, în primul rând cu problemele a căror rezolvare depinde chiar de noi. A începe cu ceea ce depinde de tine, aceasta se cuvine să fie o adevărată axiomă a vieții din cadrul uzinei și a răspunderii pe care democratismul acestei vieți o presupune. Fiecare trebuie să se uite în jur după ce se vede mai întâi pe sine și simte că își face datoria. Or datoria ne-o îndeplinim întrebându-ne zilnic, nu numai în ședințele de C.O.M.: acum, aici, ce bine pot face?”.

La „Aversa” sunt nenumărate exemple prin care s-a dovedit rodnicia acestei întrebări. A fost construită, bunăoară, o instalație de regenerare a nisipurilor pentru turnătorie iar utilitatea acestei idei va reieși limpede dacă vom spune că o tonă de nisip se cumpără cu vreo 700 de lei și întreprinderii îi sunt necesare în fiecare an, numai pentru turnătorie de oțel, cam 3.000 de tone. Alt exemplu: realizarea carcaselor din tablă prin sudură. Autorii: subinginerul Vasile Toma, muncitorul specialist în modelărie metal Leonida Stanciu și maeștrul Gheorghe Dan. Eficiența: aproape 6 milioane lei pe an. Prin noul procedeu de lucru s-a redus la jumătate timpul necesar pentru efectuarea controlului cu ultrasunete și cu radiații penetrante. Prin urmare, în cadrul operației de control al calității s-a dublat productivitatea.

Desigur, ar fi greu de cuprins aici, în câteva rânduri, seria exemplilor de acest fel care vorbesc despre activitatea uneia dintre comisiile C.O.M.-ului, și anume a celei ce se ocupă de progresul tehnic. Dar merită să reținem nu numai aspectul tehnic al lucrurilor ci și faptul că membrii C.O.M.-ului fac dovada unei adevărate gândiri economice, după cum observă economistul Vasile Dumitru. Acesta este secretarul C.O.M.-ului și, prin urmare, omul care scrie procesele-verbale ale ședințelor. Întotdeauna, zice el, oamenii se întreabă care este eficiența economică a ideilor în discuție. Și este remarcabil, de asemenea, că oamenii s-au învățat să vorbească scurt, clar, la obiect. Până anul trecut încă mai exista obiceiul ca, în urma prezentării unui material, vorbitorii să reia în diferite variante ceea ce se spusese în materialul respectiv.

Petre Gherbezan, președintele al C.O.M.-ului din februarie anul trecut, a înțeles repede că e cazul să imprime un stil nou de desfășurare a discuțiilor, astfel încât acestea să nu mai fie repetitive. Și s-a înțeles că în C.O.M. nu-i timp de bățut pasul pe loc și că fiecare ședință trebuie să determine un pas înainte, indiferent că e vorba de o problemă de producție ori socială. Iar atunci când sugestiile și soluțiile cu care este dator orice membru al C.O.M.-ului s-au lăsat prea mult așteptate, Petre Gherbezan a declarat „sesiune deschisă”, urmând ca în cadrul aceleiași ședințe — reluate în altă zi — fiecare să-și poată argumenta opinia. Pentru că „păreri” pot fi multe și zise la repezeală, dar opinii sunt mai puține și mai ales de acestea din urmă este nevoie când C.O.M.-ul își asumă răspunderea unei hotărâri.

D. CONSTANTINESCU ■

Scriitori la izvorul viu al realității

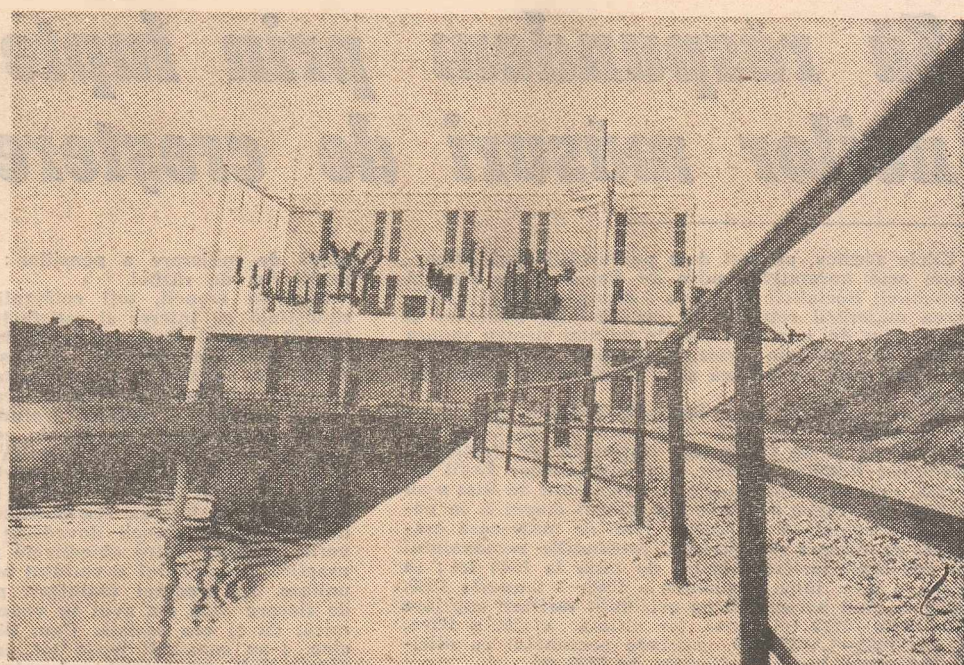
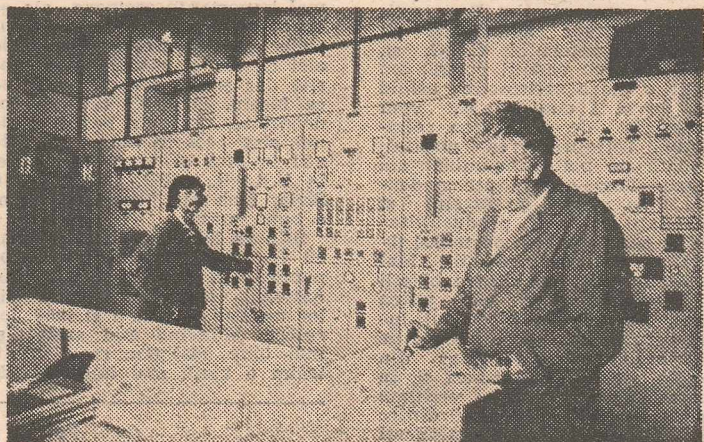
Cetăți în Retezat

Orice călătorie prin Țara Hăgeului îmi provoacă emoții desăvârșite, așa cum de altfel se întâmplă în toate cele trei țări hunedorene surori: Țara Zarandului, Țara Hăgeului și Țara Veche, numind astfel ținuturile de din sus de Orăștie, adică țara cea veche a dacilor, Grădiștea sau Sarmizegetusa Regia, Țara Vulturilor niciodată căzuți din cer..., așa cum în mod fericit a numit-o un poet al acestor pământuri...

Drumul de Fier al Simeriei mi se dovedește ca întotdeauna util și atunci când vreau să ajung la Hăteg; trenul mă duce până la Subcetate, într-o legănare domoală de personal invătat cu drumurile molcome. În ora aceea de răgaz leg vorbă cu doi tineri care merg la Petroșani să lucreze la mina de carbuni... Nici unul dintre ei nu mai lucrase în subteran, nici măcar nu călcase acolo vreodată, așa că mai mult le povestesc eu cum e la Dilja, la Lupeni, la Petrița, Livezeni și Uricani; cum am simțit prima dată adîncul în plămîni, în încăperile severe ale inimii și în nervi, cum m-am relaxat imediat ce am văzut că sub pământ oamenii și mașinile circulă ca și afară, nu există prea multe secrete pe care omul să nu le fi aflat în ceea ce privește țara de piatră neagră a Văii Jiului... Tinerii sînt curioși și mă ascultă cu sufletul la gură, dacă n-aș fi fost chemat de Retezat, țara care începea deja să se zărească dedesubtul pilcurilor de nori, sînt aproape sigur că mergeam cu ei să facem împreună prima coborîre în subteran...

Ne despărțim ca trei cunoștințe de cînd lumea, le dau adresa și amîndoi promit că îmi vor trimite cite o ilustrată imediat ce se instalează în căminul de nefamiliști al minei, imediat ce stiloul unui inspector de personal va scrie două contracte de muncă pe lungă durată..., da, sigur îmi vor da vești din cînd în cînd, poate..., ajung și prin Valea Jiului, toamnă, să scriu și desore ei citeva rînduri la gazete..., nu de alta dar să trimită și ei acasă la părinți, să se bucure bătrînii că fiii lor au ajuns oameni serioși acolo în Valea Jiului...

Întîlnirea de dimineață cu asemenea oameni a avut darul să-mi creeze o zi plină, o zi în care îți notezi o multime de lucruri; vezi, auzi, notezi și tot ți-e teamă că pierzi ceva, că esențialul s-ar putea să treacă pe lingă tine făcîndu-ți semne amicale din care tu tragi concluzia că altă dată trebuie să fii cu ochii în patru atunci cînd te documentezi...

Cei de jos

De la Subcetate la Hăteg nu e departe, Dacia care mă așteaptă rulează deja pe strada de intrare în oraș, mi se pare că se coboară, așezarea e durată într-o depresiune liniștită; dintr-odată dispar casele vechi și apar blocurile noi, în stînga o adevărată pădure de blocuri... În centru e mare forfotă, elevii mari pășesc în grupuri, sînt gînditori și au un aer îndrăzneț pentru că pășesc în viață tocmai într-o zi senină de vară. Treceam podul, trecem o cale ferată cu semibarieră și ajungem în fața unei clădiri nostime pe care scrie cu litere de o șchioapă Întreprinderea de electrocentrale Hăteg. Deci aicea e. am ajuns: întrebăm pe cineva unde e biroul directorului, ne arată cu mina că la stînga, și într-adevăr, intrăm în secretariat. De dîncolo răzbat voci bărbătești; e operativă de dimineață, am ajuns și noi prea devreme: secretara ne poartă în biroul inginerului șef, prin geamul deschis se aude zgomoțul puternic al unui tractor. În curînd simțim în nări și mirosul de motorină arsă...

Tovarășul Ioan Drăghici e din Mehedinți și are doar 36 de ani. Cînd a intrat în birou am crezut că-i vorba de vreun stagiar care-l caută pe adevăratul inginer șef, dar pînă la urmă am reușit să mă edific. Vine și directorul adjunct Remus Păreș, biroul liniștit se animă așa, deodată. Oamenii așteptau niște proiectanți de la București și cînd colo sosirăm noi plocon pe cap. Mai tirziu am aflat că proiectanții nici n-au mai venit, probabil că n-au mai găsit bilete la trenul ce pleacă imediat după miezul nopții din București către Deva.

Telefonul sună în continuare. În curînd ne edificăm că cei de jos sînt dumnealor cei de aici, de la sediu, iar cei de sus sînt cei de la electrocentralele ce se înșiră ca o salbă, șezînd pe o perină moale, pe cursul Rîului Mare. Cei de sus îi vor alături pe cei de jos. Ingerul șef e chemat deodată și la Cîrnești și la niște infiltrații; în receptor îi spune cu toată hotărîrea, cuiva: „noi sîntem pentru golirea canalului...”, asta e...

Într-o clipă de răgaz aflăm de la tovarășul Remus Păreș că ideea de a construi electrocentrale pe Rîul Mare e foarte veche. Prin 1929, sau 1930, au fost realizate primele studii dar abia prin anii 1960—1970 au fost finalizate studiile corespunzătoare în teren pentru con-

strucții, preluîndu-se o serie de idei vechi, adaptîndu-le, născînd idei noi, toată lumea încercînd să stoarcă (aceasta e expresia elocventă a directorului adjunct) tot ce se poate de la zona asta nemaipomenit de frumoasă, să stoarcă toată energia apei și a muntelui, totul, în condiții de nepoluare și fără să se distrugă pădurile, hlamida bogată a Retezatului...

Anul 1971

Desigur, vă puteți închipui că este anul în care au fost demarate lucrările mari din munți, anul în care ideile noi și vechi au început să prindă viață...

A fost proiectată să fie cea mai mare amenajare hidroenergetică din țară și așa e și astăzi. În plus, barajul din Gura Apei este și cel mai mare din sud-estul Europei.

Alte noutăți: turbinele sînt unice și au fost construite la Reșița. De montat au fost montate aici în teren, pentru că altfel nu puteau fi transportate pe căile terestre interioare...

Telefonul ne întrerupe. Vine și directorul întreprinderii. Se vorbește cu Ministerul Energiei Electrice. Se cere o derogare pentru golirea canalului; cel de la capătul firului, un anume tovarăș inginer Dinescu nu aude, cu toate că directorul mai mult strigă în receptor...

Realitatea de aici mi se pare extrem de fierbinte: se dau telexuri, telefoane, se primesc telefoane, se caută în dosare, e o frîmîntare, incît, din clipă în clipă, te aștepți ca realitatea asta atît de încărcată să producă ea însăși energie electrică, să ajute hidrocentralele din munți, pentru care se zbat acești oameni minunați aflați deocamdată jos...

Directorul e și el tînăr și amabil, nici nu știm de unde mai găsește amabilitate într-o stare de agitație ca asta. De fapt, am observat că trece cu rezeziune de la o stare de energie, descărcată rapid, la alta mai lentă, ființa pendulînd între cele două poliuri...

Vine un cetățean cu șapcă veche și anunță că n-a ajuns I.S.P.H.-ul, de două zile trebuiau să vină la Cîrnești oamenii aceștia, proiectanții, naiba știe de ce nu s-or ține de cuvînt, sau măcar de clauzele din contractele încheiate și bine parafate, proiectanții... Și infiltrația aceea printr-o fisură de mărimea unei miini... directorul cere ca proiectanții să stea la locul executării lucrării, pentru că e bine știut — cu apa nu te poți juca, a plouat nu glumă în vara aceasta și apele au crescut neașteptat de mult... Mai rețin pentru pagină: „Treaba trebuie făcută ca lumea, aici se fac lucruri pentru sute și sute de ani, lucruri la care nu poți să ai acces oricînd și cu cele mai elementare scule...”, de aceea nu pot admite să se lucreze de mintuală, fără proiectant...

Discuția continuă, cînd la telefon, cînd între (mereu greu de numărat) oamenii din încăperi; aude de vane, de canale, cuplări la rețea, beton, nume de firme care nu vor să-și dea concursul cum ar trebui pentru ca fluturile, marele fluture din Retezat să lumineze, să illumineze puternic...

Apele

De la tovarășul Ioan Poplicean aflăm că în lacul Gura Apei se adună apele din Rîul Mare, Lăpușnicu Mare, Lăpușnicu Mic precum și toate izvoarele și micii afluenți din masivele Retezat, Țarcu și Godeanu... Odată adunată în acest mare lac, apa e adusă printr-o aducțiune de 18 kilometri la Brazi... Dar să nu trecem mai departe pînă ce nu aflăm că lacul mare cuprinde circa 210 milioane de metri cubi de apă în vremuri normale. Barajul avînd o înălțime de 172 de metri este construit din anrocamente, la mijloc avînd un nucleu de argilă adusă de la circa 40 de kilometri, unde se află Căminu de argilă Rîu de Mori. Aveam să vedem barajul de pe înălțimile din jur, arăta într-adevăr ca un fluture urias, odihnindu-se în gura pentru totdeauna închisă a munților. Chiar culoarea galben-roșcată a argilei așezată în mijlocul masivelor cercuri de anrocamente pleda pentru imaginea barajului ca un fluture în Retezat...

Șirașul izvorului de lumină

Dacă privești, pe o hartă sau în teren, prima hidrocentrală din șiraș este aceea de la Brazi, cu o putere instalată de 335 megawați, folosind apa din aducțiunea de 18 kilometri prin conductă cu un diametru de 4,90 metri. Cea de a doua e la Clopotivă și are o putere de 14 megawați. A treia hidrocentrală este cea de la Ostrovul Mic cu 16 megawați putere instalată, fiind deja dată în funcțiune ca și sora ei de la Ostrovu Mare, egală în putere, avînd canal propriu. Urmează Cîrnești I care se va da în funcțiune la capacitatea de 15,9 megawați chiar în zilele cînd apar aceste rânduri; Cîrnești II, cu o putere instalată de 11,3 megawați. Ultima dintre ele se va da în funcțiune în luna septembrie din acest an.

Electrocentrala de la Păclisa are lac propriu și o putere instalată de 15,9 megawați, egală în putere cu Totești I care a fost racordată la sistemul energetic național în urmă cu citeva zile, producînd deja atît de necesara energie electrică pentru industrie. Totești II e construită pe canal de aducțiune și are o putere de 15,9 megawați. Electrocentrala Hăteg are lac propriu și o putere instalată de 15,9 megawați, ultima fiind cea de la Orlea.

Această cascadă de centrale electrice ce vin din munte pînă la confluența de la Subcetate a Rîului Mare cu Streiul, formează un rîu de foc pe care l-am văzut în toată splendoarea lungimii sale, strecurîndu-mă greu cu mașina pe lingă mari alunecări de teren, acoperînd șoseaua ce duce la Gura Apei.

A fost o călătorie deosebită la capătul căreia reporterul poate să spună că a văzut o mină de oameni supunînd apele și munții, storcînd din vadurile de piatră energia electrică dătătoare de viață lungă patriei socialiste...

VALERIU BĂRGĂU ■
Fotografii de
NICOLAE GHEORGHIU ■

Să răspundem prin fapte de muncă exemplare noilor măsuri de creștere a nivelului de trai!

Zilele acestea, au fost date publicității două importante acte normative emise de Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România: decretul pentru aplicarea majorării retribuițiilor personalului muncitor și a pensiilor de asigurări sociale de stat pentru muncă depusă și limită de vîrstă, a pensiilor pentru pierderea capacității de muncă și a pensiilor invalizilor de război.

Pentru aplicarea măsurilor referitoare la majorarea retribuițiilor în anii 1988—1989, stabilite de Congresul al XIII-lea și de Conferința Națională ale Partidului Comunist Român, precum și a prevederilor Legii nr. 4/1988, prin recentul Decret al Consiliului de Stat s-a stabilit trei etape distincte: în cadrul etapei I, în perioada 1 august—1 octombrie 1988, se majorează eşalonat, pe ramuri și activități, retribuițiile personalului cu retribuiții tarifare lunare de pînă la 2000 lei; în etapa a II-a, între 1 noiembrie 1988—1 ianuarie 1989, intră la rînd personalul cu retribuiții tarifare cuprinse între 2001—2250 lei lunar, iar ultima etapă, a III-a, 1. III. 1989—1. VIII. 1989, cuprinde personalul cu retribuiții tarifare lunare mai mari de 2250 lei.

Prin prevederile sale, Decretul pentru aplicarea majorării retribuițiilor personalului muncitor face o serie întreagă de precizări și recomandări foarte utile în desfășurarea efectivă a acțiunii ca atare. Potrivit legii și literii Decretului respectiv, începînd cu data de 1 august 1988 se majorează, în mod eşalonat, retribuițiile tarifare ale tuturor categoriilor de personal muncitor. În medie, procentul de majorare este de 10 la sută, personalul cu retribuiții tarifare de pînă la 2000 lei lunar beneficiind de o majorare mai accentuată.

Cum arătăm mai sus, în cadrul etapei I se majorează retribuițiile personalului cu retribuiții tarifare lunare de pînă la 2000 lei; de această majorare vor beneficia peste 2,5 milioane de oameni ai muncii. Tot de la aceeași dată, potrivit legii, intră în vigoare și prima

etapă de majorare a pensiilor: majorarea pensiilor invalizilor de război.

Oamenii muncii, toți cetățenii României au luat cunoștință cu interes și satisfacție deosebită de conținutul acestui Decret semnat de președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care stabilește cadrul de aplicare a legii adoptate recent de Marea Adunare Națională. Ei văd în aceasta o nouă și elocventă expresie a politicii profund umaniste a partidului nostru, care situează în centrul preocupărilor sale omul cu nevoile sale, grija pentru continuarea ridicării nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. Așa cum arăta secretarul general al partidului, majorarea retribuițiilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii dovedește cu putere că între vorbe și fapte, între obiectivele politice și activitatea practică a partidului și statului nostru există o strînsă unitate. În procesul înaintării pe calea progresului, de fiecare dată s-a avut în vedere atât latura economică, cât și cea socială. Cum bine poate vedea oricine, s-au construit peste tot, în Capitală și în județele țării, noi fabrici, noi uzine, s-a dezvoltat baza tehnico-materială a agriculturii. Concomitent, pe baza creșterii avuției sociale, a venitului național, s-au creat condiții pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al populației prin construirea de noi locuințe, extinderea producției bunurilor de consum, creșterea veniturilor fiecărui membru al societății noastre. Prin toate măsurile întreprinse s-a dovedit și se dovedește caracterul profund umanist al conceptului românesc de construcție a socialismului — cu poporul, pentru popor — care are în vedere dezvoltarea economică a țării nu ca pe un scop în sine, ci avînd ca unică finalitate prosperitatea societății, bunăstarea maselor largi, muncitorilor. Toamă bunelor rezultate obținute în îndeplinirea sarcinilor economice din industrie și agricultură, din celelalte sectoare de activitate constituie suportul material, temelia noilor ma-

jorări de retribuiții.

Iată, așadar, a început materializarea recentelor măsuri de majorare a retribuițiilor și pensiilor adoptate din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și concretizate în legile votate de Marea Adunare Națională în sesiunea de la sfîrșitul lunii iunie, măsuri ce reprezintă un nou și semnificativ act de politică social-economică, o remarcabilă dovadă de aplicare fermă a sarcinilor și orientărilor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului cu privire la creșterea nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii din patria noastră.

Aflați printre cei dintîi beneficiari ai acestor măsuri cu pronunțat caracter umanitar, stipulate și de recentul Decret al Consiliului de Stat, numeroși oameni ai muncii, încheiebi tineri, au ținut să exprime sentimentele lor de profundă stimă și grațitudine față de conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, etichetărilor și artizanul înțelept al împlinirii și aspirațiilor noastre, pentru minunatele condiții de muncă și viață create, angajîndu-se, totodată, să răspundă prin noi și mărețe fapte de muncă grijii staționice, permanente ce li se poartă. Ca și ceilalți oameni ai muncii, ei sînt unanimi în aprecierea că noile măsuri de sporire a retribuițiilor și pensiilor ilustrează în chip strălucit justiția politicii partidului și statului nostru, forța și caracterul sănătos al economiei românești. Noul gest umanitar constituie în același timp un puternic imbold pentru cetățenii țării, indiferent de naționalitate, de a acționa strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, cu cea mai înaltă răspundere, cu profund devotament și nefermărită dăruire patriotică, pentru realizarea exemplară a sarcinilor de plan, pentru creșterea mai puternică a avuției sociale și a venitului național, pentru continuă înflorire a patriei socialiste.

Strădanie și răsplată

— Lucrați într-o unitate reprezentativă a industriei chimice românești și tocmai de aceea ne îngăduim, din capul locului, să vă întrebăm: care sînt principalele ei coordonate tovarășe economiste Teodor Dascălu, contabil șef al I.P.M.P. București?

— Întreprinderea de prelucrare mase plastice București este prima unitate de acest fel din țară. Ea a luat ființă în 1975. De unde, la început, se rezuma doar la 3—4 tehnologii de fabricație, ca prelucrarea policlorurii de vinil, polietilenei, polipropilenei și polistirenului, în prezent, urmare a materializării unui însemnat volum de investiții, întreprinderea noastră s-a dezvoltat și modernizat, ajungînd să prelucreză, după o tehnologie proprie, și tehnopolimeri, să lichideze aproape în întregime importul de materii prime. Valoarea totală a producției fizice se ridică în acest an la circa 1,2 miliarde lei, iar în 1990 va trebui să ajungă la aproape 2 miliarde lei.

— Există, așadar, suficiente temeiuri și argumente pentru un optimism tonic, robust. Oamenii tînd să muncească, dar și să trăiască mai bine.

— Spuneți un adevăr incontestabil. Există multe astfel de argumente. Noua măsură de majorare a retribuițiilor și pensiilor, care va începe foarte curînd să intre în vigoare cu prima etapă, e doar unul foarte important. Putem afirma că recentele măsuri luate în acest sens au găsit un puternic ecou și în rîndul colectivului nostru, care le-a întîmpinat cu bucurie și entuziasm, la fel cum le-au întîmpinat toți oamenii muncii.

— În calitatea dv. de conducător direct al compartimentului financiar-contabil, ați întreprins ceva demersuri pregătitoare în vederea aplicării lor întocmai?

— Împreună cu colectivul din subordine — cu contabilii, economistii, calculatorii și cu ceilalți funcționari din compartiment — am căutat să studiem și să înțelegem cît mai profund litera și spiritul celor două legi de referință, recentul decret al Consiliului de Stat, precum și celelalte documente publicate. Dezbaterile au fost urmate apoi de exerciții practice, spre a putea aplica întocmai prevederile, am revăzut tabelele și statele de retribuiții ale fiecărui încadrat, ale fiecărui lucrător din unitate.

— Cam cîți oameni vor beneficia de majorarea retribuițiilor începînd de la 1 august a.c., deci din prima etapă?

— Peste 400, ceea ce reprezintă circa 25 la sută din numărul total al personalului. Majoritatea dintre ei sînt tineri, cu puțini ani vechime în muncă, și

lucrează în cele 5 secții de producție. Restul, aproape 100, îl constituie personal de deservire, cu retribuiții lunare între 1500—2000 lei.

— Dar în cea de-a II-a și cea de-a III-a etapă?

— Vor beneficia, eşalonat, alți 1500. E vorba de cei care au retribuiții lunare de peste 2000 lei. Ultimii, vor beneficia, firește, acei încadrați care au retribuiții mai mari.

— Revenind la prima etapă de majorare, ați binevoi, tovarășe contabil șef, să ne prezentați concret, cu calculele de rigoare, cîteva cazuri mai reprezentative? Cît a primit, de pildă, un lucrător pînă acum și cît va primi după 1 august, cu sporuri și cu adaosuri cu tot?

— Anca Leon, spre exemplu, operator chimist, avea pînă acum o retribuiție lunară de 1935 lei. Conform procentajului stabilit prin lege, ea va primi de la 1 august a.c., în jur de 2200 lei. La fel va primi și un operator calculator ca Maria Baciuc. E o creștere, în orice caz, substanțială.

— N-ați putea calcula mai precis?

— Deocamdată, nu.

— De ce?

— Momentan, nu se poate calcula cu precizie majorarea retribuiției pe fiecare caz în parte.

— Cum se va face majorarea părții variabile?

— Potrivit legii, ea se face prin creșterea adaosului de acord, a sporului de vechime și a celorlalte adaosuri la retribuiție, prin acordarea de stimulente suplimentare pentru producția de export, pînă la mărirea cotelor de constituire a fondului de participare a oamenilor muncii la realizarea producției, a beneficiilor și la împărțirea beneficiilor, precum și a fondului de premii anuale.

— Reținem că drepturile de alocație pentru copii, nivelul chiriilor nu sînt afectate de actuala majorare a retribuițiilor.

— Sigur că da. Persoanele cărora li se majorează retribuițiile potrivit prevederilor legii vor beneficia, în continuare, de drepturile de alocație de stat pentru copii, stabilite în condițiile legii pînă la data majorării retribuiției. De asemenea, chiriile pentru locuințe, stabilite potrivit retribuițiilor majorate, rîmîn nemodificate.

— În încheiere, mai doriți să spuneți ceva?

— Vreau să exprim recunoștința noastră partidului, secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și, în numele colectivului din care fac parte, să-i mulțumesc din toată inima pentru grija statornică ce o poartă ridicării neconținute a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

MIHAI VRABIE, rectificator la Întreprinderea de mecanică fină București:

Fac parte din cei peste opt mii de oameni ai muncii care își desfășoară activitatea în moderna întreprindere de mecanică fină din Capitală, unitate ce a dobîndit un bun renume pe plan național și internațional datorită produselor de calitate pe care le execută. Aș dori să spun că, alături de colegii de muncă din secția sculărie, unde lucrez, am luat cunoștință cu multă bucurie de Decretul privind majorarea retribuițiilor. Cred că această nouă măsură este de o însemnată deosebită, cu atât mai mult cu cît ea se întreprinde în condițiile cînd în lumea capitalului se manifestă fenomene cronice care afectează grav nivelul de trai al oamenilor muncii.

Ca tînră muncitor, încadrat nu demult în producție, voi beneficia printre primii de majorarea retribuiției, așa încît de la 1 august, conform Decretului Consiliului de Stat, voi primi, după calculele făcute, peste 2000 de lei lunar. Efectiv este vorba de o creștere cu cîteva sute de lei, fapt ce îmi umple inima de bucurie și gîndurile mele se îndreaptă cu recunoștință spre conducătorul iubit al partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, inițiatorul acestor măsuri. O retribuiție mai mare înseamnă și un trai mai bun. Exprîmînd mulțumirea mea sinceră pentru tot ce s-a făcut și se face pentru ca viața noastră, a tuturor, să fie mai îmbelsugată, mai fericită, mă angajez să-mi realizez exemplar, zi de zi, planul de muncă, să folosesc cu spirit gospodăresc materiile prime și materialele, să dau numai produse de cea mai bună calitate, astfel încît marca fabricii noastre să se mențină mereu la înălțime, cum insistă îndeamnă tovarășul Nicolae Ceaușescu în Tezele din aprilie.

ARGENTINA BOICU, laborantă la Întreprinderea de prelucrare mase plastice București:

Îmi desfășor activitatea în cadrul laboratorului C.T.C. și, împreună cu ceilalți colegi, am trăit o mare satisfacție aflînd că, de la 1 august a.c., vom beneficia de majorarea retribuiției. Întreprinderea noastră, situată pe platforma industrială Bucur-Obor, e o unitate modernă, bine utilată cu mașini și instalații de mare productivitate, la care lucrează peste 600 tineri de diferite profesii. Mai mult de jumătate dintre băieții și fetele noastre vor putea deci, încă de la începutul lunii ce urmează, să se bucure de retribuiții majorate chiar din prima etapă. Fîind tineri și, în consecință, neavînd vechime mare în muncă, mulți dintre noi eram pînă acum încadrați

cu o retribuiție tarifară de bază în jur de 1500—1900 lei lunar. Conform legii, vom beneficia de o majorare medie de 10 la sută și chiar mai mare; retribuiția tarifară minimă se majorează de la 1590 la 2000 lei lunar, respectiv cu 33 la sută. În conformitate cu principiile eticii și echității socialiste, ca urmare a majorării retribuițiilor potrivit legii, raportul între retribuiția minimă și retribuiția maximă pe economie va fi mai bine echilibrat. În ce mă privește, am avut pînă acum 1799 lei pe lună și, după calculele mele, făcute conform prevederilor, urmează să primesc peste 2000 lei, asta înseamnă o majorare de cîteva sute. Acest fapt reflectă cît nu se poate mai bine grija deosebită a partidului, preocuparea sa pentru a asigura tineretului muncitor condiții cît mai bune de muncă și de viață.

Mulțumind partidului, secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru tot ce a făcut și face pentru noi, tinerii, mă voi strădui pe viitor să muncesc mai bine, cu mai mult spor, să fac tot ce depinde de mine pentru reali-

De aceea cred eu că recentele măsuri de majorare a retribuițiilor și pensiilor au produs și produc satisfacție și bucurie și în rîndurile lucrătorilor din întreprinderea în care îmi desfășor activitatea. Pe mine mă bucură nu numai faptul că de la 1 august voi primi o retribuiție substanțială majorată, ci și prevederea legii conform căreia persoanele cărora li se majorează retribuițiile vor beneficia, în continuare, de drepturile de alocație de stat pentru copii, iar chiriile pentru locuințe vor rîmîne nemodificate.

Așadar, noua majorare a retribuițiilor reprezintă pentru noi un mare ajutor, un mijloc de a trăi mai bine. Aceasta ne și obligă însă ca să muncim mai bine, cu maximum de randament, să ne realizăm întotdeauna sarcinile de plan, să fim mai perseverenți în învîngerea greutăților care s-or mai ivi.

MARIA BACIU, operator calculator la Centrul de calcul din cadrul Centralei industriale prelucrări mase plastice:

Eu cred, ba, mai mult, sînt convinsă că politica înțeleaptă a partidului consacrată ridicării permanente a bunăstării tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, se materializează cu pregnanță și în recentele legi privind majorarea retribuițiilor și pensiilor adoptate de Marea Adunare Națională la propunerea secretarului general al partidului și președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Noul act juridic e profund echitabil. El apropie și mai mult retribuiția minimă de retribuiția maximă pe economie, stabilind între ele un raport mai judicios de 1 la 4,70, față de 1 la 5,35 în prezent. Foarte convingător e în acest sens faptul că, în conformitate cu legea, retribuiția tarifară minimă se majorează de la 1500 lei la 2000 lei lunar, respectiv cu 33 la sută, iar retribuiția medie nominală pe economie va fi de 3285 lei lunar! Eu, personal, voi primi lunar în jur de 2200 lei.

Peste cîteva zile intră în vigoare prima etapă de majorare a retribuițiilor și pensiilor. Cu adîncă și nestrămutată recunoștință se cuvine să ne îndreptăm gîndurile către partid și conducătorul său înțelept, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului, care ne călăuzește pașii spre un viitor luminos și prosper.

Sper că sînt în asertimentul tuturor celor care lucrează în centrul de calcul de la CIPMP să exprim adevărata noastră la întreaga politică internă și externă a partidului, hotărîrea de a face totul pentru a obține rezultate cît mai bune în muncă.

Deplină satisfacție și recunoștință

zarea și depășirea sarcinilor de plan care-mi revin la locul meu de muncă.

VASILE VOAZA, lăcătuș, Întreprinderea de pompe „Aversan”:

Lucrez într-una din secțiile de bază ale întreprinderii, anume în secția a II-a montaj ușor, unde majoritatea muncitorilor e alcătuită din tineri. Colectivul nostru produce pompe de diferite mărimi pentru cele mai importante sectoare ale economiei, inclusiv pentru centrale nucleare-electrice. De aici derivă și răspunderea sporită dar și mîndria pentru ceea ce facem. Datorită calității lor deosebite, pompele realizate de noi sînt foarte bine apreciate atît în țară cît și peste hotare, în U.R.S.S., R.P. Chineză, în Siria, Irak etc., unde exportăm o bună parte.

Știu că între rezultatele muncii fiecăruia, dezvoltarea economică și creșterea venitului național, implicit a retribuițiilor noastre, există o strînsă corelare. Muncind mai mult și mai bine, cîștigăm mai mult, trăim o viață mai îmbelsugată.

De la Cezieni la Caracal drumul a fost scurtat, iar unii nu-l mai străbat decât ocazional. Cursa locală devine, în unele zile falimentară. Cauza? Din navetiști, cei mai mulți cezieni au devenit oameni așezați, au un loc de muncă care le asigură cistiguri stabile și frumoase. Unde este acest loc de muncă? La Cooperativa Agricolă de Producție Cezieni (de Olt), unitate care a primit de două ori înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare. Autorii acestor performanțe? O colectivitate receptivă la nou, harnică și pricepută, având în frunte un om curajos, a cărui viață s-a impletit durabil cu marea gospodărie. OMUL se numește Tudor Danacu. Mecanizator, apoi brigadier, apoi inginer și președinte al C.A.P. Cezieni, acest om a visat să ridice comuna sa natală la nivelul epocii noastre și, cu sprijinul oamenilor, a studiat, a încercat și iarăși a încercat pentru ca în cele din urmă să reușească.

Ne stringe minile un om cu înfățișare de gospodar cu tact, economicos la vorbă, zgîrcit cu lauda, un om cu o viziune de acum clară asupra istoriei vieții de la Cezieni și a viitorului său luminos. Pentru a nu-l asalta prea tare cu întrebările, ne înmânează o carte scrisă de el pentru a face cunoscută tuturor experiența sa și a conștientizării. Apoi, ne îndeamnă să vizităm, cit de cit, gospodăria. Începem cu atelierul cooperativelor, mindria sa și a cooperativelor. Peste tot curat, ordine exemplară, se munceste în liniște, concentrat. Ești puternic impresionat de ambientul industrial care te împinge peste tot... Coșurile de răchită de pe bancurile de lucru de o calitate ireproșabilă, adevărate dantelării în nuiel, sint pentru Anglia. Alte impletituri au mai trimis în Austria, R.F. Germania, Franța, Italia, Danemarca... Aduc milioane de lei cooperativelor... Mesteșugul a fost împărțit de un bătrîn din sat. Acum se lucrează în mod industrial... În alt atelier, se confecționează

căciul și haine din blană de iepure... Sint extrem de cerute pe piața internă... Curtea, — o imensă întindere pavată, — flancată de clădiri impunătoare, supraetajate, cu o arhitectonică de neconceput altădată la sate, — reprezintă platoul multifuncțional unde, în sezonul de vară-toamnă se usucă la razele solare subprodusele vegetale destinate îmbunătățirii hranei animalelor sau păsărilor de floarea soarelui... Dealurile din zare, altădată sterpe, scarificate acum, poartă în cârcă podoaba verde a viilor și livezilor... Cimpul, — bine cunoscut, ajutat prin mecanizare, chimizat cu știință, stropit prin irigare, în sfîrșit, sfințit de munca oamenilor, — a dat producții record de

trebuit mai întîi să-l cunosc pe oameni și prin ei, cu ei, să descopăr noi rezerve de folosire eficientă a forței de muncă, avuția cea mai de preț. Cine se „înhamă” la o asemenea treabă nu trebuie să uite nici-o clipă că oamenii îi urmează pe cei îndrăzneți numai dacă scopul este bine exprimat...”

Președintele Danacu este o gazdă primitoare. Ne servește din producția gospodăriei, a industriei mici — cum îi place să spună — un suc răcoritor de fructe. Apoi, pasionat, explică tehnologia obținerii băuturii de căpsune, o altă cultură pe care au descoperit-o și o exploatează cu bune rezultate economice.

Reluându-și reflexiile, pune în valoare vremurile de început ale dramaticei experiențe de

esențialul era atunci să se facă ceva pentru oameni. Căci hărnicia, cinstea, modestia, solidaritatea, autoexigența și alte calități înscrise pe tabela de valori ale omului nou nu se puteau obține în contextul unei munci sisifice, fără rod...

Așa au debutat cezienii în sfera educației permanente.

Conceptul educației permanente este foarte bine pus în lumină acum pe aceste meleaguri, iar dovezile despre înalta conștiință a colectivității, precum și viața lor îmbelsugată, le stau drept mărturie. Se recunoaște aici, cu multă gravitate și nu din complzență, că la realizările economico-sociale o contribuție de preț a avut-o munca de formare multilaterală a oamenilor... „Aveam o bază

urmă au apărut și rezultatele. Din anul 1970, s-a constituit Ansamblul folcloric „Ghiocelul”, iar oamenii care îl compun nu au încetat o singură clipă să simtă și să trăiască artistic. N-au încetat nici atunci cînd se exprimase neîncrederea în posibilitatea de a se înființa la așezămîntul cultural comunal un cerc de muzică instrumentală pentru copiii satului.

Bătrînul Constantin Cotulbea se ducea seara, strîngea copiii și-i învăța călușul, așa cum îl știa dînsul din bătrîni. Le cînta la vioară Petre Cotulbea, fratele meșterului. Azi, copiii au formația lor de călușari cuprînsă în ansamblul mare. Și bătrînii au călușul lor. Ansamblul are și o formație de dansuri mixte. Printre componenți, inimoșii Sandu și Nina Bologea, Dumitru și Maria Mitran, Ecaterina Cheanoiu, Ion Tabacu — mai marele formație de dansuri a bătrînilor și fratele său Petre Tabacu, Tudorița Andrei, învățătoarea Alexandrina Zazu și profesorul Victor Groza, Danacu Stelian cu soția, Stanciu cu soția...

Intrînd în concursuri pe marea scenă a Festivalului Național „Cîntarea României”, cezienii s-au ambiționat și în prezent pregătesc o brigadă artistică, un grup vocal și o formație de teatru popular. Iar pentru a stimula creația tehnică și artistică au înființat un cerc de impletituri și altul de cusături. În spiritul tradiției, au reînviat „Sărbătoarea iilor”, ai cărei meșageri — pionierii călușari — i-au dus faima în țară și peste hotare.

Împietind munca de pe ogoare cu activitățile cultural-educative și artistice, oamenii locurilor trăiesc acum momente de tihnă și de bucurie, au devenit mai uniți, mai optimiști. Zilele dedicate frunțașilor recoltelor bogate sau mecanizatorilor au aici, la Cezieni, o solidă susținere în timp și fapte, ridicînd la rangul de normă morală dragostea de muncă, calitatea de lucrător al ogoarelor.

SILVIU GH. NICOLAU ■

Zile fierbinți de campanie. Zile de muncă încordată, pe parcursul cărora oamenii ogoarelor — țărani cooperatori, mecanizatori, specialiști în agricultură — cu pricepere și hărnicie, cu dăruire și responsabilitate, se străduiesc să strîngă și să depoziteze grabnic recolta, să încheie la timp toate lucrările agricole de sezon, avînd asigurate toate condițiile de lucru necesare unei desfășurări a acestor activități. Vremea este și ea bună, lipsa ploilor, în această perioadă, permițînd să se lucreze din plin, fără timpi morți astfel încît nu există motive care să justifice rămîneri în urmă.

Cu toate acestea, însă, un raid întreprins de noi în aceste zile în cîteva unități agricole situate în partea de vest a județului Brăila reliefează și o serie de aspecte negative, determinate de probleme strict organizatorice și chiar mai mult, de un mod eronat de a privi lucrurile. În acest sens, simpla relatare a datelor pe care le-am cules cu acest prilej este revelatoare.

Dis-de-diminează ne îndreptăm către sediul CUASC Făurei pentru a afla de aici cîteva date referitoare la mersul lucrărilor agricole, în general. O primă impresie: deși această unitate este înconjurată „din poartă în poartă” de terenuri agricole cultivate cu soia, se pare că nimeni de aici nu a observat însă că buruienile par a fi ele însele cultura de bază, iar plantele de soia de-abia se mai zăresc pe ici-colo, sufocate de invazia buruienilor.

Emil Tudor — inginerul șef al CUASC Făurei este un bărbat tînăr, în putere, bronzat de soare. Este un om amabil. Deși „sufocat” la rîndul său de întocmirea operativei lucrărilor, printre picături, discutăm sumar. Ne asigurăm că treburile merg bine, că, în general, nu există probleme deosebite. Ne exprimăm dorința de a-i vedea la lucru pe oamenii de la Sîrdila Greci. „De ce tocmai acolo?” — se miră dînsul. Pentru că — răs-pundem la întîmplare — am văzut din tren că e mai aproape! Nu ne poate însoți. Trebuie să plece neapărat împreună cu tovarășul director în altă zonă. În sfîrșit, ne va însoți inginerul șef al S.M.A. Numai că acesta, pe lingă faptul că nu se simte prea bine, mai are de terminat și o altă treabă. Îl înțelegem. Oricum, ne promitem

reciproc să ne reîntîlnim după ora prînzului pentru a discuta cîteva probleme în legătură cu constatările noastre de pe teren.

„Părăsim șoseaua asfaltată, o apucăm pe un drum ce serpuiește pe lingă lanurile de porumb și după numai cîteva minute ne aflăm pe terenurile fermei nr. 5, aparținînd I.A.S. Făurei. Dacă de pe șosea, din pricina porumbului — de altfel bine legat și frumos — nu se putea zări nimic mai departe pe cîmp, acum, imaginea nepăsării ni se înfățișează cit se poate de limpede: de la secerisul orzului — și a trecut ceva vreme de atunci! — pe aici nu s-a mai întîmplat nimic! Tone de paie de orz zac abandonate la marginea tarlalei, în voia nimănui.

întîi pe directorul I.A.S. Făurei și facem un mic ocol, părăsind din nou șoseaua. Aflăm că de o zi-două este bolnav. La întoarcere, pe cîmp, zărim patru tractoare aflate într-un ciudat repaos. La umbra unui copac, mecanizatorii toți, se relaxează întinși pe burți. Ne oprim și le dăm binețe.

— Ce faceți aici, oameni buni? — Păi balotăm paie, da' acu' sint cam trase și așteptăm să se usuce...

— Și așteptați de mult?

Se privesc mirați, se ridică pe rînd, dar întrebarea rămîne fără răspuns. La cîteva metri mai încolo, pe o haină așezată pe miriște, Costică Rizea, confratele lor, își continuă nestîngerit somnul, la umbra bine-

său, însă, nu poate decît să ne uimească:

— Noi ne-am asigurat deja necesarul de paie. Am depozitat vreo 2.000 de tone și ne ajung!

— Și cu cele rămase pe cîmp cum rămîne?

— Asta e altceva! Probabil că vom încheia un contract cu cineva care să le ia!

— Și ați întreprins ceva pînă acum în acest sens?

— Eu, personal, nu știu nimic. Probabil cei de la Trust... Aducem vorba și despre cecile de hectare rămase nelucrate de mai bine de o lună după secerisul orzului. De astă dată, răspunsul este de-a dreptul stupefiant:

— Probabil că ne-au scăpat cîteva hectare!

N-a fost un „ceas rău”: ci o zi întreagă

lar pe miriștea rămasă după orz, pe suprafețe imense, cit poți cuprinde cu privirea, a început să crească iarba în locul culturii a doua de porumb. Prin unele locuri, paie de orz nici nu au mai fost ridicate de pe cîmp, fiind lăsate să putrezească așa cum le-au lăsat, în urma lor, combinele. Ceva mai departe, cîteva hectare cultivate cu porumb: tulpinile se zăresc firave, răzlete la cîteva metri una de alta, buruienile și stuful dominîndu-le nu numai ca densitate, dar și ca înălțime...

Terenurile învecinate aparțin fermei nr. 2 a C.A.P. Sîrdila Greci. Din păcate, constatăm și aici că grija pentru întreținerea culturilor lasă mult de dorit. Pentru a nu intra în alte amănunte, vom aminti doar că hectare întregi cultivate cu sfeclă de zahăr, soia și fasole sint lăsate — vorba țărânului — de izbeliște, plantele dezvoltîndu-se printre buruieni „cum o da sfîntul”. Revenim pe șosea, și după cîteva zeci de metri „culegem” o primă dovadă a faptului că o parte dintre furaje au luat drumul bazelor de depozitare: așadar, sintem nevoiți să oprim pentru a degaja drumul de un balot de paie, căzut probabil dintr-o remorcă.

Ne hotărîm să-l căutăm mai

făcătoare a tractorului. Motorul e rece, semn că omul tot a prins vreo două ore bune de somn. Dacă mersul în gol al unui alt tractor aflat în preajmă nu l-a deranjat deloc, colegii îl smulg totuși din minunata lume a viselor iar Costică se uită acum buimac în jur. Încă nu pricepe de ce l-au trezit...

Ca din senin apare și Filofteia Lascu, primărița din Sîrdila Greci. Se minunează și dînsa de ceea ce vede:

— Măi oameni, ce e cu voi, ați obosit așa de repede?

„Nea Pistică”, șeful formației de lucru, bombăne cîteva cuvinte de neînțeles. Cînd este întrebat despre șeful fermei, Vasile Bunea — care de fapt trebuia să fie prezent aici — zice că habar n-are pe unde ar putea fi. În sfîrșit, se începe lucrul...

Pe Dumitru Pană — inginerul șef al I.A.S. Făurei îl întîlnim la ferma nr. 3 Sătuc, supraveghînd, lucrările de recoltare a grîului.

— Treaba merge bine — se grăbește dînsul să ne asigure.

— În toate punctele de lucru, în toate sectoarele?

— În toate. Cum să nu?

Îi amintim de tonele de paie de orz neridicate de pe cîmp, de la ferma nr. 5. Răspunsul

Insistăm totuși cu întrebări, discutăm mai pe larg despre această „scăpare”. În cele din urmă, ca prin minune, inginerul șef își amintește că s-ar fi stabilit ca terenurile respective să devină... loturi pentru pășunat! Comentariile sint de prisos...

Un viraj scurt, neașteptat, ne curmă gîndurile. Ce-a fost asta? Privim în spatele mașinii și pricepem imediat: o roată completă de combină, aproape nou-nouță, abandonată pe drum, ne atînează calea; bine că nu s-a întîmplat nimic rău...

Pe președintele C.A.P. Sîrdila Greci, Vasile Guzu, în ciuda tuturor eforturilor noastre, nu l-am putut întîlni. L-am întîlnit în schimb pe Florin Loloiu, inginerul șef al acestei unități. La cîteva metri de dînsul, în lanul de grîu care urmează a fi secerat, doi cai pasc în voie. După privirile noastre insistente înțelegem că locul de pascut al biețelor patrupede nu e tocmai acolo și le alungă. Discuția se leagă destul de repede. Președintele C.A.P.-ului? Nu, nu știe pe la ce punct de lucru o fi. Cum merg treburile? Bine! În sfîrșit, înțelegem că nu are nici un rost să o mai luăm pe ocolite și îi relatăm despre hectarele pe care sfecla de zahăr, soia și fasolea sint realmente sufocate

de buruieni, despre mecanizatorii întîlniți pe cîmp „la odihnă”. Cum să doarmă? Un mare semn de mirare i se citește pe față. Transcriem textual cuvintele sale:

— Probabil că s-a întîmplat ceva că dormeau!

Argumentul său, desigur, nu poate avea nici o replică. Deși îi spunem clar că am văzut cu ochii noștri toate acestea, Florin Loloiu susține în continuare că totul e doar o chestiune de optică.

— Cînd ați efectuat totuși ultimele prasile?

— Păi, la soia prin luna mai, la sfeclă ceva mai încoace, prin iunie, iar la fasole...

— Și de atunci, logic vorbind, buruienile nu aveau răgazul necesar ca să se dezvolte?

— Cum să nu? — răspunde senin inginerul Loloiu.

Insistăm totuși să-l cunoaștem și pe președintele C.A.P.-ului și spre surprinderea noastră, interlocutorul își amintește deodată că acesta s-a dus la gară să aștepte un transport de îngreșămînte. Renunțăm.

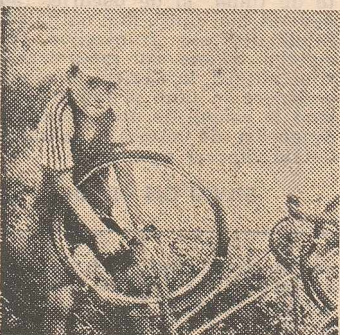
Conform înțelegerii, revenim la CUASC Făurei; ni se spune că în mod cu totul neașteptat, inginerul șef s-a îmbolnăvit. Ca să vezi cu e viața: acum ești, peste cîteva ore nu se știe ce se întîmplă! Nu mai insistăm, însă după vreo cinci minute vino totuși și Emil Tudor. Pe scurt, îi comunicăm că am întîlnit și bune și rele. Că prin drumurile noastre am întîlnit și oameni ca Andrei Constantin, inginerul șef al C.A.P. Galbeni, o unitate cu care oricine s-ar mindri, că am văzut culturi foarte bine întreținute pe terenurile C.A.P.-urilor Drogu și Jirlău, că a doua cultură de porumb pe care am văzut-o la C.A.P. Vișani ne-a uimit pur și simplu. În rest — sănătate, tovarășe inginer șef!

În finalul acestui reportaj, două precizări se impun. Mai întîi de toate, departe de noi gîndul, de a conchide — judecînd după aspectele relatate — că județul Brăila, nu ar reprezenta una dintre zonele cu rezultate dintre cele mai bune obținute în agricultură. Numeroase fapte exemplare de muncă ale oamenilor de aici, au constituit în timp, și constituie și în prezent, tot atîtea dovezi ale hărniciei și priceperii brăilenilor. Al doilea rînd, însă, nu putem fi de acord cu cei care tratează cu superficialitate obligațiile ce le revin.

CONSTANTIN BALACCIU ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● Se numește Octavian Covaci și este născut în anul 1978, la 27 septembrie; părinții săi (cei care ne scriu, de altfel): Gabi Covaci, montator reglor la ELECTROAPARATAJ și Gelu Covaci, tehnician — ICPE — București, cu toții domiciliați în strada Conducei nr. 41, blocul 011, scara C., apartamentul 149, sectorul 6. Octavian este elev în clasa IV-a B a Școlii generale nr. 174, este premiant în fiecare an școlar, membru al Corului de copii al Radioteleviziunii Române și are o pasiune, ca să zicem așa, „totală” — bicicleta! Încă de pe la 6 ani, putea fi văzut, împreună cu părinții săi, mergând alături de acestia pe un Pegas 1012 cu roți mici, parcurgând distanța dintre cartierul Militari și Băneasa sau Mogoșoaia. Primul drum lung este făcut de la Bra-

gov la București, prin Râșnov, Predeal, Cimpina, Ploiești: la șapte ani și jumătate, Octavian urcă și coboară Posada pe roți. La sfârșitul clasei a II-a, fascinat de măreția bălărilor lui Ștefan cel Mare, dorește să vadă urmele trecerii acestuia; împreună cu părinții se imbarcă în tren cu destinația Suceava. La 12 august este admirată cetatea de scaun a Voievodului; urmează Voronețul, Salina Căciaca, Marginea; la 14 august copilul așază cu emoție un buchet de flori la mormintul lui Ștefan de la Putna. Călătoria continuă cu Cimpulung, Vatra Dornei, Cetatea Neamțului, Piața Neamț, Bicăz, Gheorghieni, Miercurea Ciuc, Tâșnad, Sf. Gheorghe, Brașov, Cheia, Vălenii, Ploiești, București — 29 august. Un traseu de 17 zile pe roți, însumând 1013 km, în care au fost traversate 7 șiruri de munți, s-a dormit doar 3 nopți cu cazare asigurată, s-a mers 72 km, pe ploaie, s-au făcut 4 pene de cauciuc și s-au rupt 2 spște; 1000 km, s-au împlinit în fața Aeroportului Băneasa — bucurie fără margini! Pentru această vară, „startul” s-a dat în 18 iulie; traseul: Sighețel Marmăției, Baia Mare, Cluj-Napoca, Turda, Alba Iulia, Deva, Hunedoara, Petroșani, Tg. Jiu, Rm. Vilcea, Pitești, București. De văzut: măturii despre Mihai Viteazul și tot ce mai poate însemna o lecție în aer liber despre natură, patrie, istorie. Sperăm că fireasca mihnire lăsată în sufletul lui Octavian de întreruperea temporară a activității în cadrul corului Radioteleviziunii să fie unită și înlocuită de bucuria petrecerii unei noi vacanțe pe roți... „cu nasul în vânt”. Un nou traseu de peste 1000 km, parcurs cu bicicleta! Succes, Octavian!

● Emil Buta din Alba Iulia, Bd. Victoriei 49, blocul A.4, apartamentul 80, ne face cunoscut că în data de 30 decembrie 1987 a cumpărat de la magazinul de mobilă din cetate o mobilă de bucătărie tip „Costela” fără sticlă, mobilă produsă de către IPL Galati (strada Ștefan cel Mare nr. 13). Sticla în cauză nefiind livrată odată cu mobilă, iar omului nostru spunându-i-se că ea va sosi pe parcurs. Acest „parcurs”, ia-

tă, durează de șapte luni și nu prea i se întrevăde... sfârșitul, deși F.B. s-a adresat în scris întreprinderii producătoare, neprimind nici măcar vreun răspuns. Să fie ceva în legătură cu acel număr 13... ?!

● Primim, din partea Consiliului popular al municipiului Buzău: „În legătură cu scrisoarea adresată redacției FLĂCĂRA de către Dima Pipila din Buzău, Micro 14, blocul 27 A, apartamentul 15, prin care solicită sprijin pentru încadrarea în producție la I. Contactoare Buzău, unitate cu care are contract încheiat la începutul școlii profesionale — scrisoare trimisă nouă spre competență rezolvare — vă aducem la cunoștință următoarele: având în vedere situația deosebită a tov. D.P., s-a discutat cu conducerea întreprinderii care a fost de acord ca numita să fie încadrată în meseria de vopsitor-galvanizator, începând cu data de 5 iunie 1988.”

● Cooperativa „CONSTRUCTORUL” — Constanța: „Referitor la scrisoarea lui George Ștefan, sudor în cadrul cooperativei noastre, care solicită sprijin în obținerea unei locuințe corespunzătoare: conducerea cooperativei a hotărât repararea unui apartament cu 3 camere acestuia în Constanța, blocul PA. 5, apartamentul 3, care a fost atribuit instituției noastre conform planificării primite.”

● „Vă rog să acordați un mic spațiu la rubrica „Sesizări, propuneri, soluții” din revistă, pentru a reproduce câteva cuvinte de mulțumire adresate ICRAI Foisor care prin SGL-2, condus de C-tin Vilceanu, a executat lucrări de reparații și întreținere în imobilul de pe strada Vasile Stroescu nr. 19, sectorul 2, București. Doreșc să remarc coordonarea pricepută a lucrătorilor, promptitudinea execuției și calitatea ireproșabilă a serviciilor prestate de tehnicianul Marin Neacșu, parchetarul Florea Văduva și zugravul Marin Neagoe. Cu mulțumiri...” (semnează scrisoarea (ing. Ioan Pardi)).

● Inspectoratul școlar al județului Bihor: „În urma cercetării faptelor relatate în scrisoarea adresată redacției de către un GRUP de părinți din satul Serani, comuna Borod, vă comunicăm: conducerea comunei Borod s-a angajat să soluționeze problema localului școlii din satul Serani și să-l folosească exclusiv drept spațiu de învățământ; în consecință, cooperarea va constitui un alt local pentru magazinul alimentar. Rezolvarea problemei clădirii va permite organizarea și desfășurarea cursurilor dimineața în două săli de clasă, nu în una cum se întâmplă în prezent.”

● Din partea D.P.M.O.S. — Județul Brăila: „Privind scrisoarea numitului Ilie Pleșea domiciliat în Brăila, cartierul Viziru, blocul 35, scara 1, apartamentul 20, vă informăm: I.P., în vîrstă de 60 ani, are o vechime în muncă de 35 ani și intrucit din actele medicale rezultă că suferă de o afecțiune ce nu-i mai permite continuarea activității până la 62 ani, i s-a aprobat pensionarea pentru munca depusă și limită de vîrstă începînd cu 1 septembrie 1988; urmează ca în ședința din luna august, Comisia județeană de pensii Brăila să-i emită decizia de pensionare.”

● „Locuiesc pe strada Dorobanți nr. 60, blocul A. 32, apartamentul 80 și vă scriu în numele membrilor Asociației de locatari nr. 233 din municipiul Brăila: am primit acest apartament cu trei camere pe data de 1 martie 1987 prin contract de închiriere cu IJGCL — reprezentantului său: ing. Negrea Ștefan — avînd sediul în Piața Uzinei nr. 1. La predarea apartamentului de către proprietar, ascensorul nu era instalat, nouă locatarilor promîndu-ni-se că în decurs de o lună el va fi dat în folosință. Au trecut nouă luni, din noiembrie 1987, cînd proprietarul, cu ajutorul unui compresor, a început lucrul prin... dărimarea peretilor. Am stat de vorbă cu unul dintre muncitori și mi-a explicat că

încă din construcție tunelul ascensorului a fost construit greșit și acum trebuie să se toarne peretii laterali din interiorul scării făcîndu-se astfel un tunel mai larg pentru culisarea liftului. La ora actuală lucrările s-au stopat, pe motiv că și noul proiect este greșit...! Am ținut mai multe adunări, avînd invitat deputatul consiliului popular de pe raza cartierului nostru, ni s-a promis că se vor lua măsurile necesare în vederea soluționării acestei probleme, lucrarea se târăgănează însă în mod inexplicabil, solicităm o comisie care să studieze situația la fața locului pentru argumentarea celor relatate. (Dumitru Brezan).

● În perioada 20-21 Iulie a.c. Ana Ignat din comuna Salva, județul Bistrița Năsăud s-a aflat într-o delegație de serviciu în Capitală. După această dată și-a continuat munca de teren sau a dispărut. Mama, grav bolnavă, ne solicită sprijinul în a lua legătura cu fiica ei rugată să telefoneze la 16.28.73. Cine poate furniza amănunte poate reține acest număr de telefon.

● Consiliul popular al Sectorului Agricol Ilfov: „În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către Aspazia Corlătean, prin care aceasta solicită eliberarea unor adevăruri de vechime necesare întocmirii formelor de pensionare pe perioadele 1955-58 și 1958-60, pentru perioada 1958-60 numitei i s-a eliberat adevărul în cauză (anexăm o copie la prezenta), iar pentru perioada 1955-58, în care dînsa pretinde că a lucrat la secția Pipera, pendinte de fosta GAS Rîșia (a cărei arhivă a fost distrusă de un incendiu), i s-a eliberat un document prin care i s-au dat îndrumările necesare obținerii actului în cauză.”

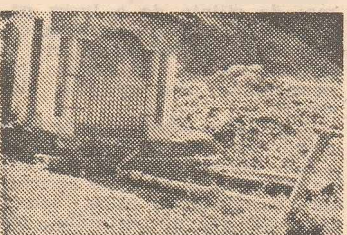
● „Locuiesc în municipiul Botoșani, în unul din cele mai mari cartiere — al Primăverii — cu peste 40 000 locuitori. Edili orașului s-au îngrijit de tot ce ne este necesar: străzi, trotuare, parc, piață ș.a., construind chiar un impozant oficiu poștal în care nu s-a economisit marmura, cu o finită artizană în interior și un mare ceas electronic montat pe fațada clădirii. Totul este construit cu gust, îmbinîndu-se în mod armonios agreabil cu utilul. Și totuși... s-a omis ceva important: oficiul de mesagerii. Astfel încît cine primește un colet poștal în greutate de pînă la 10 kg, este obligat să traverseze orașul pînă la gara CFR pentru a-l ridica, căci numai aici, în gară, se află mesageriile pentru întreg municipiul. Nu cred că explicația economisirii de combustibil poate sta în picioare, mașina poștei circulă oricum pentru a ridica întreaga corespondență, efortul suplimentar n-ar fi chiar atît de mare — și apoi de ce nu se ia în calcul și efortul făcut de cetățenii orașului, timpul, energia și chiar sumele cheltuite pentru drumul dus-întors la gară. În mod și mai bizar, în apropierea noului și frumosului edificiu al poștei, se află un vechi oficiu, nedesființat încă, unde se primește coletele poștale dar nu se eliberează cele sosite în gară...!? Nu credeti că e vorba de o simplă comoditate, că totul s-ar putea rezolva printr-un simplu gest, o simplă luare de atitudine a celor în drept?” (V. Roman, strada I.C. Frimu 67).

Ba chiar credem.

● Consiliul popular al municipiului Buzău: „Privind modul de rezolvare a scrisorii adresate redacției de către Liliana Crăciunescu din Buzău, cartierul Unirii, blocul 1.C, apartamentul 1: din verificările efectuate a rezultat că apartamentul de la adresa sus-menționată, compus din 2 camere — datorită unor defecțiuni la instalațiile sanitare și a izolației — prezintă fenomenul de con-

dens pe o mare suprafață, impunîndu-se efectuarea unor lucrări mai deosebite. Numita a solicitat încă din anul 1986 schimbarea apartamentului dar Direcția sanitară, unde-și desfășoară activitatea, nu i-a rezolvat cererea avînd alte familii cu situații, mai grele de locuit. În aceste împrejurări, Comitetul Executiv al Consiliului popular municipal Buzău i-a reparatizat familiei acesteia un apartament cu două camere în blocul 19-F-Unirii, urmînd ca după efectuarea lucrărilor anti-condens de către IJGCL Buzău să se mute din nou în apartamentul pe care-l deține în blocul 1. C. Unirii.”

● În scrisoarea adresată redacției de către Alexandru Bunoiu, muncitor minier, în prezent pensionar, domiciliat în satul Cojmănești, comuna Shivești, județul Gorj — scrisoare însoțită de fotografia pe care o reproducem — se spune, printre altele: „20 de familii din satul nostru am luat inițiativa să reconstruim prin muncă patriotică și contribuție bănească benevolă o cințină ce datează de circa 150 ani, ale cărei sur-

se de apă sînt izvoarele captate din coasta unui deal. În anul 1978 am adus la cunoștință conducerei CAP această inițiativă, solicitînd-o să ne ajute cu o parte din materialele necesare lucrării dar aceasta a refuzat. Nu am renunțat la hotărîrea noastră, dimpotrivă ne-am apucat serios de lucru, am executat săpături la izvoare, am amenajat două bazine pentru decantarea și depozitarea apei, am adunat și cheltuit peste 24 000 lei în scopul procurării materialelor de construcție și executarea unor lucrări de specialitate. În felul acesta, prin inițiativa, munca și contribuția bănească a obștei, a fost realizată o construcție din fier-beton, avînd înălțimea unui mic monument pe care a fost instalată o placă memorială cu numele sătenilor care și-au jertfit viața în primul și al doilea război mondial; de altfel acest obiectiv a fost denumit „Fîntina Eroilor”. Iată însă că astăzi conducerea cooperativei ne obligă să racordăm CAP-ul la conducerea noastră, fără să țină seama că în acest fel scade debitul de apă ducînd la o aprovizionare cu totul nesatisfăcătoare a celor ce au muncit și cheltuit bani pentru executarea acestei lucrări. Deși ar putea să capteze pentru nevoile sale alte două izvoare de apă, aflate la numai 400 metri distanță, din comoditate și lipsă de interes conducerea CAP a ales calea cea mai ușoară, făcînd presiuni și amenințări de tot felul — de ce, ne întrebăm noi, a refuzat încă de la început să ajute la construcție ?!

...Dacă într-adevăr așa stau lucrurile, conducerea locală a CAP-ului greu, foarte greu ne-ar putea convinge că dă dovadă de corectitudine. Este ca și cum te-ai așeza neinvitat la masa unor oameni, după ce în prealabil le-ai refuzat propunerea de a contribui și tu, cît de cît, la masa asta...! Sperăm că organele județene în drept vor găsi modalitatea de a păstra, totuși, curat, gestul de muncă — cît și pioșenie patriotică — al sătenilor întru numele cărora ne-a scris semnatarul celor de mai sus.

● Corespondentul nostru Ion Coțoi din Bontesti, județul Arad, ne aduce la cunoștință că frumoasa colecție de legume, plante ornamentale și arbuști aparținînd lui Mircea Farcaș din

orașul Brad, județul Hunedoara, continuă să se îmbogățească, spre satisfacția uimire a vecinilor și concetățenilor săi și spre interesul specialiștilor. Astfel, atît în grădina sa cît și plantate în ghivece așezate în balconul locuinței, se pot acum admira: arbustul de avocado (originar din India), culturile de agrișe, coacăz roșu și meri pitici (ultimul fiind o nouă și specială pasiune a cultivatorului), un nou soi de căpsuni ce fructifică tot timpul anului, precum și rodul unuia dintre cei doi portocali aflați aici: o portocală avînd diametrul de 13 cm., careia i se așteaptă coacerea și cîntărirea în speranța că va constitui un nou record în materie...! Pasiune frumoasă — rezultate pe măsura ei.

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU ■

Poșta redacției

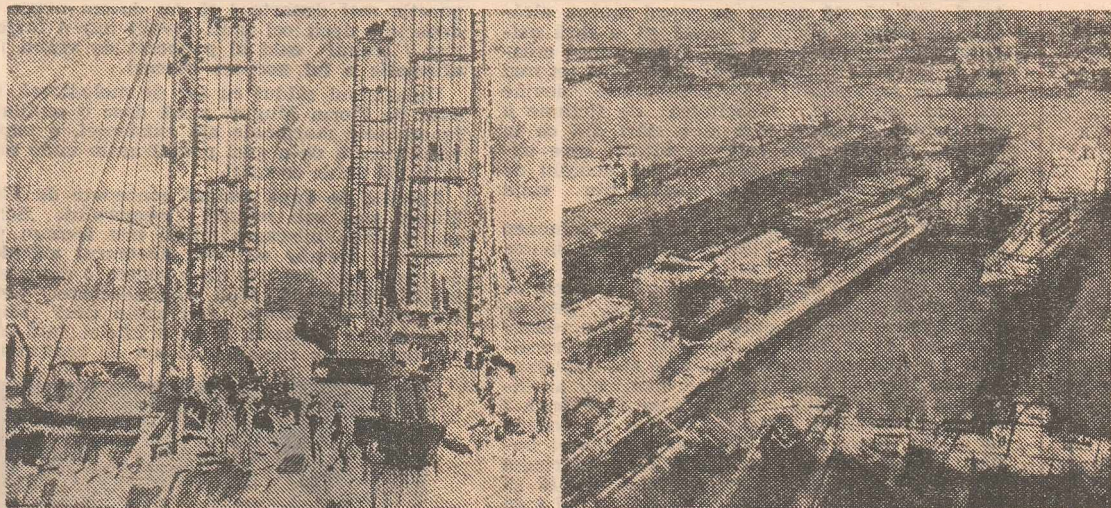
Burlacu Constantin — Vălenii de Munte: După pensionare, puțeti desfășura activitate într-o unitate socialistă, primind pe perioada respectivă numai retribuirea cuvenită pentru munca prestată. Aveți obligația să comunicați încadrarea oficiului de pensii. Activitatea desfășurată după înscrierea la pensie nu constituie vechime în muncă și nu poate influența drepturile de pensie inițial stabilite. ● Bălan Ana — com. Ianca (Brăila): Iată că totul a reintrat în normal și v-ați întors la grădinița în care ați muncit o viață cu dragoste și dăruire și unde sînteți titulară. Vă dorim liniște și bine pînă la pensionare și mult după aceea. ● Sas Petru — Arad: Desfacerea contractului de muncă în temeiul art. 130 lit. j din Codul muncii are ca efect întreruperea vechimii în muncă și în aceeași unitate, cu consecințele ce decurg din aceasta. Amnistia înlătură numai răspunderea penală pentru fapta săvîrșită sau executarea pedepsei pronunțate, nu anulează și măsura desfacerii contractului de muncă. ● Gajev Ilie — Constanța: Depuneți cerere și prescripția medicală Oficiului farmaceutic Constanța, Bd. Aurel Vlaicu nr. 86, care vă va comunica de unde veți putea cumpăra medicamentul. ● Meulescu Grigore — București: Sumele restituite asociației de către furnizori, provenite din regularizări periodice, vor fi restituite locatarilor, folosind modul de calcul identic cu cel după care au fost încasate. În cazul cînd comitetul intenționează să folosească aceste sume în alt scop, este necesar acordul adunării generale a asociației. Fondul de reparații se constituie prin contribuție lunară, pînă la limita maximă aprobată de adunarea generală. ● Boncan Gheorghe — Slatina: Faceți comandă scrisă prin asociația de locatari pentru lucrările de hidroizolație, iar E.G.C.L. Slatina se obligă să execute lucrarea în termen de 10 zile, după achitarea cotei din cheltuieli. ● Slabu Costel — Zărnești: Fiți atenți că ați început să vă ascundeți după deget. Soția dv. muncește conștiincioasă, copiii sînt mari și au învățat să se descurce, iar dv. vă tot codiți să vă încadrați acolo unde este loc vacant. ● Munteanu Mihai — municipiul Gh. Gheorghiu-Dej: Asociațiile de locatari trebuie să constituie un fond de anticipație la E.G.C. echivalent cu cheltuielile medii calculate pe o perioadă de 45 zile (art. 62, al. 3 din Legea 4/1981). ● Ene Petre — Galați: La 55 ani. ● Pantea Floare — Oradea: Accidentele cuprinse în asigurare sînt evenimentele subite, provenite din afară și fără voința asigurătorului (Condițiile generale de asigurare facultativă de persoane, aprobate prin Ordinul nr. 239 din 10 iunie 1976 al ministrului finanțelor, Cap. III, art. 34 (1). Infarctul miocardic, deci, nu este accident.

REGHINA VARVICI ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Universul cărții: tumultul epocii

Practic, nici un scriitor român nu face abstracție de realitatea cotidiană; ar fi de altfel cu totul de neconceput ca existența, cu mutațiile ei neincetate, să nu stea în centrul atenției celor direct preocupați de adevărul vieții contemporane. Dar pentru cel care parcurge, ca cititor profesionist, peisajul actual al prozei noastre devine evident că ancorarea în realitatea fierbinte a acestor zile nu înseamnă doar principala sursă de inspirație. Mai înseamnă ceva, la fel de important: o școală de creație, posibilitatea de a fi la înălțimea așteptărilor prin acel gest reflex, desigur bine cumpănit, care se adresează proceselor innoitoare, faptului de muncă, confruntărilor trăite la tensiunea înaltă a unui drum complex, ferit de tezism, de locuri comune, lucid implicat în formarea noli personalității.

Bineînțeles că, statornicia de decenii, grija cu care proza noastră socială vine să întimpece realitatea muncii, a vieții, a istoriei, în al cărei creuzet se exprimă mentalitățile ce descoperă eroismul efortului constructiv, la aminte astăzi, mai mult ca oricând, că indiferent unde s-ar petrece acțiunea, la oraș, la sat, în creierul munților, la malul mării, mișcarea imaginației are un scop bine precizat. Unul care nu poate

să fie pur contemplativ. Fie că se referă la culesul roadelor sau la o oră de școală, la pregătirea șarjei, ori la extrasul țigărilor, proza își îmbogățește mesajul, ia act de întrebările la care trebuie să răspundă. Nu este la mijloc doar plăcerea de a povesti destine, de a surprinde finalitatea acelor comportamente prin care se exprimă sentimente esențiale. Atita timp cit naratorul vizează dincolo de formele de manifestare psihologică, și prin ele stări de conștiință, pare posibil să reținem — o dată cu acuitatea privirii — justa, inspirată fuziune a existențialului cu socialul.

Cred că asta evidențiază acum cele mai multe din cărțile noastre de proză, acest notabil univers prin care circulă personaje pe care evenimentele zilnice nu le înecă în noianul lor, dimpotrivă, le poartă cu orgolios interes spre zone mai profund revelatoare de umanitate.

Intrările spre zonele supuse observației merg în pas cu natura naratorului, cu nevoia lui de adevăr, modulate, marcate de situațiile de viață, la rândul lor acestea urmărind să ofere cititorului accesul la înțelegerea transformărilor pe care le relatează. Voi reține ca o foarte recentă cucerire etică a demersului artistic în proza noastră

trădă, în sfera situației individului față de societate, nu mai este hotărâtoare cufundarea eroului într-o singurătate așezând izbăvitoare. Un întreg compartiment al realismului critic interbelic ilustrat de Mihail Sadoveanu, Cezar Petrescu, Anton Holban, Gib Mihăescu a amplificat fatalitatea cufundării insului, dacă era caracterizat de refuzul superficialității, în sedentarism și umiltoare izolare de tot ce însemna în epocă agitație steapă, corupție, rătăcirii fals prospere.

Atribuind eului profund situații de solidarizare cu mersul înainte al societății scriitori ca Marin Preda, D.R. Popescu, C-tin Toiu, Platon Pardău, Ion Brad, Dinu Sărașu ș.a. plasează astăzi dezbaterile despre locul personajului pe o treaptă ce face imperativ un nou criteriu de apreciere. Este unul dedus din valoarea de consonanță prin inteligență, sentiment de solidarizare cu simțul de răspundere colectivă. Fără acest simț cardinal nu există nici o cale de acces la autenticitate. Și nici de trecere spre înzestrarea existenței celorlalți cu privilegiul înfăptuirilor durabile. În acest demers intră, constitutiv, și imboldul la atitudini care,

HENRI ZALIS ■

(Continuare în pag. 15)

Activitatea cotidiană a dascălului Ion Dragomir este, desigur, învățarea și luminarea copiilor de țărani mehedinteni dar, la drept, evaluând lucrurile, activitatea fundamentală de cercetare istorico-arheologică și etnografică întreprinsă în zonă, începută încă din anul 1968, nu este cu nimic mai prejos.

Dascălul Ion Dragomir ne spune cu onestitate că cercetările făcute cu sirguința pe parcursul a două decenii au scos la iveală elemente sau așezări din epoca epipaleolitică, neolitică, din acelea ale bronzului, daco-romana, prefeudală și medievală, de o importanță excepțională nu numai pentru istoria noastră națională ci și pentru cea universală. Urmare a acestei insuflete munci se înființează, la 27 iulie 1969, primul muzeu din Gornea, care devine în scurt timp unul dintre cele mai reprezentative din sudul Banatului, cu o secție de etnografie și alta de istorie-arheologie. Amintim, spre luare aminte, cîteva dintre piesele reprezentative expuse aici: simbolul solar, brăduțul și alte cîteva „rarități” ce țin de mitologia românească și care amintesc de descendența artei tracogeto-dacice. La loc de cinste trecem despoșierile senzaționale scoase la lumină în zonă și care se cheamă Villa rustica — conservată excelent — sau Castelul roman târziu (sec. IV și începutul sec. V. e.n.); locuințe daco-romane din perioada migrației popoarelor. Cele 5 cimitire din perioada respectivă — cu material arheologic tipic — demonstrează cu prisosință continuitatea și perenitatea populației românești în acest loc în-

semnat anume pe harta țării, de malurile bătrînului Danubiu. Discutînd cîteva aspecte relevante despre autohtonie noastră cu dascălul Dragomir, acesta l-a parafrazat la un moment dat pe Mircea Vulcănescu și a spus că nu e neapărată nevoie să te fotografiezi lingă Columna lui Traian pentru a-ți dovedi originile străvechi, intrucît conștiin-

Cîntarea României

Lecții despre strămoși

femeilor din Țara Codrului nu s-a schimbat pînă azi, iar printr-o ostenie lui Decebal dăltuiți pe Columnă vom recunoaște deslușit cușmele miștoase și figurile expresive ale băștinășilor din Țara Oașului sau Maramureș.

Dascălul de țară, Ion Dragomir, ne relatează pe bună dreptate că la cercetări au luat parte atît sătenii, cit și elevii din satele Gornea și Berzeasca; de asemenea, grănicerii și intelectuali locali. Specialiștii de la muzeele din Cluj-Napoca, Reșița și Timișoara au dat, de bună seamă, o mină prețioasă de ajutor.

Iar dacă muzeul din satul Gornea a fost vizitat de cunoscuți istorici din țară (Constantin Dăicoviciu, I. I. Rusu, Hadrian Dăicoviciu) cit și de către specialiștii de la Institutul de arheologie din Londra, avem toate temeiurile să vorbim afirmativ despre valoarea exponatelor și despre consecințele lor valorizatoare în istoriografia națională și universală.

Așadar, la viitorul Centru de cultură și creație tehnică „Cîntarea României”, satul Gornea își aduce de pe acum o înconfundabilă zestre. Este cea mai frumoasă și nobilă zestre pe care și-o poate dori un sat românesc de pe malul Dunării albastre sau de oriunde de altundeva din țară. Ea vine în consens și în consonanță directă cu afirmarea autohtoniei noastre efective pe aceste meleaguri străbune, ca o garanție a duratei etosului românesc peste toate vicisitudinile vremurilor și peste tot colbul istoriei, dîndu-ne astfel putînță să răspundem și de data asta prezent în numele unei realități eterne, imuabile și inconfundabile, realitatea românească. Întorcîndu-ne la vorba înțeleaptă a filozofului, vom încheia prin a-l rememora din nou, spunînd cu drept temei că atunci cînd în ochii altora „se tese despre tine o icoană nepotrîvită ființei tale”, întoarcerea la izvoare, la rădăcinile ființei, „ad rădices”, este nu numai un puternic mijloc terapeutic, ci și un însemn al duratei, a tot ce este viu și grăitor în vremea noastră, despre care cu toții trebuie să dăm dreaptă socoteală.

DORIN SĂLĂJAN ■

POEM PENTRU PATRIE

Chipul păcii

Cum aş putea să nu te cînt sub soare
Cînd tu ești — țară — însăși ființa mea ;
E ca și cum aş curge spre Izvoare
Și-nțors în mine, mie mi-aș cînta !

Cum aş putea să nu mă-nalț spre tine
Pe scări de imn în fiecare minut,
Cînd tu ești semnul piinii care vine
Direct din lan, în stema de sub scut !

Cum aş putea să nu-ți aduc, o, țară,
Prinosul meu de laudă și cînt,
Cînd chipul tău ce-n mine se coboară
E însuși chipul păcii pe pămînt !

NICOLAE NICOLAE ■

Scriitorul — conștiință a vremii sale

„Să scriu despre adevărul, dragostea și frumusețea oamenilor”

— Cine sînteți dvs. de fapt, stimat Dan Tărbilă ?

— M-am născut în Băstinaș (Prahova) la 28 noiembrie 1923. Părinții mei locuiau în Ploiești, dar tata fusese transferat temporar cu treburi funcționarești la o întreprindere din Băstinaș. Clasele primare le-am făcut la Școala nr. 5 din Ploiești (ce bună învățătoare era doamna Palanca!), și liceul la „Petru și Pavel” (cu profesori excepționali !). În 1942, primăvara, am luat bacalaureatul, iar toamna, am intrat ca student la Facultatea de medicină din București, oras în care m-am și stabilit. În 1948 am ieșit medic, în 1949 am dat doctoratul în medicină și chirurgie. Am profesat medicina, ca medic microbiolog, pînă în 1968, cînd am renunțat la spital și am rămas doar scriitor, fiindu-mi imposibil să continui a mă împărți între două profesii la fel de grele. Oricum aș fi ales, tot aș fi regretat pe una din ele.

— Care sînt principalele etape pe care le-a traversat creația dvs. ?

— Prin 41—42 am publicat poezii în revista „Curierul liceului”, editată de liceul „Petru și Pavel” din Ploiești, unde eram elev. Îmi amintesc de două : „Biv vel vornic” (era vorba despre cronicarul Neculce) și de o traducere în metru antic a Elegiei a III-a de Ovidiu. O revistă bucureșteană a timpului a menționat traducerea mea ca fiind „foarte frumoasă”.

— Noi vă cunoaștem, totuși, ca dramaturg !

— Prima piesă scrisă în întregime datează din 1947, cînd eram student în anul V la medicină în București. De-abia după zece ani, însă, am încercat s-o prezint unui teatru. Întimplarea a făcut să intre în repertoriul teatrului studentesc. Începuseră repetițiile, dar tot întimplarea (?) a intervenit să nu se ajungă la spectacol. Așa că primul debut l-am ratat. Piesa se numea „Orfeu a privit înapoi spre Euridice”. După doi ani, în 1959, m-am prezentat cu piesa scurtă „Gară mică” la concursul de dramaturgie organizat de Ministerul Culturii. Președinte, Lucia Sturdza Bu-

landra. Am obținut premiul I. Piesa a intrat repede în repertoriul formațiilor de amatori, a fost jucată și pe scena unui teatru profesionist, apoi la radio și televiziune. Nu mai știu exact cine i-a modificat titlul, devenind „Într-o gară mică”. Radioul, mi se pare.

— Trenul dvs. n-a rămas, însă, într-o „gară mică” !

— Debutul pe o scenă mare, cu o piesă de lung metraj, a venit după doi ani. În 1960 am scris „Marele fluviu își adună apele” și în 1961 a avut loc premiera la Teatrul — azi Național — din Timișoara. Deși îmi fusese cerută de regizorul D.D. Neleanu (directorul Teatrului Tineretului, azi : Teatrul Mic), cu care eram prieten și care jucase un principal rol în susținerea entuziasmului meu în timpul scrierii piesei, totuși piesa s-a montat la București după Timișoara, fiindcă unele foruri din Capitală nu erau de acord cu piesa mea. Actorul Gheorghe Leahu, însă, (pe atunci directorul teatrului timișorean) s-a zbatut și a obținut aprobarea, deschizînd „Marelui fluviu” ieșirea la mare. Piesa a avut o carieră lungă și plină de succese. Celor doi directori le port o neștirbită recunoștință.

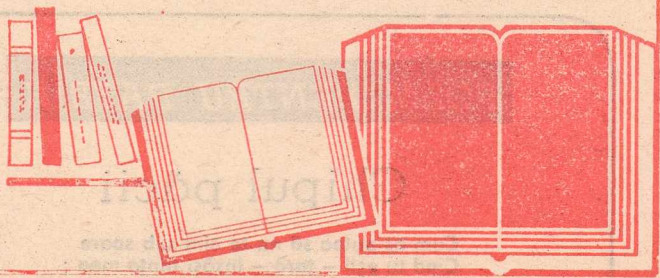
— Cum ați ajuns la teatrul istoric care v-a și consacrat, de altfel ?

— O altă etapă din cariera mea este legată de „Io Mircea Volevod” scrisă în 1965—1966, la cererea teatrului dramatic din Constanța și realizată într-un spectacol remarcabil și emoționant pe scena constantineană de către regizorul Constantin Dinischiotu, cu Sandu Simionica în rolul titular. Un alt spectacol deosebit a fost montat imediat de Marieta Sadova, la Timișoara, cu Gheorghe Leahu. Teatrele dramatice din Oradea, Bacău, Petroșani, Arad și Brașov au realizat în anii următori spectacole remarcabile. În București, Io Mircea Volevod nu și-a găsit un loc decît a-

MIKO ERVIN ■
Fotografie de ION CUCU ■

(Continuare în pag. 15)

VITRINA CĂRȚILOR

Convorbiri fără adiționale

Lucrul bine făcut

— A paisprezecea carte a dv., stimate Florentin Popescu, abia a ieșit de sub teascurile tiparului. Cum se simte un autor încă tânăr cu o așa bogată „recoltă” editorială?...

— Mă simt puțin îngrijorat de modul cum va fi primită cartea de poeme „Peregrin la Ninive” apărută recent la Editura „Dacia” din Cluj-Napoca, dat fiind faptul că e vorba de un univers liric oarecum aparte, care propune cititorului o călătorie în trecutul civilizației, o întoarcere la rădăcinile umanității, în măsura în care propune, în egală măsură, o sondare a eternului uman. Nu e vorba însă de o evadare în trecut ci de o reevaluare a lui prin prisma acelorasi aspirații ale omului din timpuri imemorabile, ale acelorasi idealuri care innobilează spiritul și înfrumusețează viața. Pretextul este un nucleu de civilizație avansată, dar foarte bine putea fi Sarmisegetuza, Karnach, Epidaur, Samarkand, Luxor, Atena. Dacă ar fi totuși să dau o definiție lapidară a volumului aș spune că este o oglindă aplecată asupra trecutului, în care poate fi descifrat prezentul și se pot întrezări falii ale viitorului.

— Dacă am reținut exact este a șasea carte de versuri; mai aveți publicate cinci cărți de reportaje, două de eseuri, una de povestiri. Acum la ce lucrați?

— Am în lucru un roman pentru copii intitulat provizoriu „Limuzina din pădure”. Scriitorul are datoria cetățenească, patriotică să însușească tinerii generații dragostea de țară, de neam, de limba, literatură română și istoria patriei, față de valorile nepieritor-umane, să răsădească respectul și

buna cuviință față de tot ce înseamnă creație și valoare. Acest tot s-ar putea constitui și defini printr-o sintagmă: patrimoniul național! Un patrimoniu de gândire, de simțire, de frumos, de adevăr, de moralitate, de lucru bine făcut.

— Ca autor al unor cărți de reportaje, cum vedeți viitorul reportajului?

— Eu cred în reportajul care depășește efemerul, cotidianul, imediatul. Cred în reportajul care prin vervă, prin stil, prin nuanța ideilor, prin percutanța notațiilor și acuratețea informațiilor se apropie ceva mai mult de eseu, de proză, decât de însășiările seci, fugare, facile, chiar dacă sint drapate în câteva metafore izbutite. Pe linia bună a reportajelor lui Brunea-Fox, Bogza, Anghel, Purcaru ș.a., acest gen socotit de frontieră trebuie să prindă dimensiunea și clocotul vieții, însă în nici un caz nu e bine să se depărteze de amănuntele și nimeririle vieții care, de fapt, tot de viața autentică țin.

— Editura „Albatros” este socotită pe drept cuvânt a tinereții. Cum vă descoperiți în dublă postură: de lector de carte pe de o parte, și de promotor al valorilor tinere, pe de alta?

— Mă simt într-o postură oarecum delicată. Când ai de-a face cu manuscrise valoroase este firesc și este necesar să ții dreptă cumpana judecării de valoare! În context vorbind, sint într-o totală de acord că trebuie făcut ceva mai mult pentru publicarea autorilor tineri. Cred în scrisul tinerilor în posibilitățile lor de afirmare și de rămânere în istoria literaturii.

DORIN SĂLĂJAN ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Firea lucrurilor

Citesc poezia lui Florin Mugur de foarte mulți ani. Sint nevoia să mărturisesc că autorul lasă impresia cunoașterii tuturor trucerilor ce țin de arta compunerii unui text literar. Autorul pare că stă așezat pe micul muzeu alcătuit de propria operă și caută cu o rară asiduitate locurile unde nu s-a instalat încă creația sa literară. Și cum aceste spații sint tot mai rare, iar sentimentul de repetabilitate devine tot mai apăsător, capacitatea de ficțiune a scriitorului se deplasează spre stări din ce în ce mai ciudate, spre reflecții bizare, spre observații șocante, ca și spre un gen aberant de ipostaze ale conflictului, desprins din viața cotidiană.

Poezia lui Florin Mugur crește pe asemenea sedimente artificiale. Fiindcă, orice s-a spus, Firea lucrurilor (Ed. Cartea Românească, 1988) capătă relevanță mai ales prin acele aspecte ce sint contra natură, adică prin acel gen de basme imaginate de autor ca niște acte relativ aberante. Exemplele de acest fel pot fi recoltate din cele mai diverse aspecte ale universului său literar: / lumina unui licurici / ar însemna atât de mult / încît mi se face frică / (Basm cu licurici). Cînd ficțiunea se extinde în spațiul mitic ocupat de Scufița roșie și bu-nica trage să moară, modul de metaforizare vine dinspre mentalitatea infantilă, aptă să vizualizeze totul: / moartea are ochii roșii / de nesomn / moartea are ochii de zmeură / (Scufița roșie).

Într-o atmosferă de basm totul pare să fie posibil. Lucrurile se deplasează de la locul lor firesc și se găsesc în altă parte. Atmosfera se încarcă de un aer ludic, situat sub semnul gra-tuității totale: / Întors la hotel / am găsit-o dormind în patul meu — / o elice veche de avion, cu pete mari de rugină / tăia-se cele șapte capete de balaur / ale aerului și venise să doarmă acolo / (Aproape un basm).

Trebuie să recunoaștem încă o dată că modul de ficționare practicat de Florin Mugur rămîne mereu departe de firea lucrurilor. Natura cu rudimentele ei se insinuează în conștiință în exclusivitate doar prin artificii. Și după ce poetul oftează cu discreție candoare (O, viziuni / o, fantezii), artificii de tip evenimential se re-pe-de spre cititor ca un fenomen cu o oarecare aparență de firesc: / măgărușul care trece strada / vine spre inima mea / ca spre o iesle / ușor legănată / (Liniste).

Cînd ficțiunea trebuie să devină totală, ea este construită ca un mic scenariu. Se emite o ipoteză situațională aberantă, ea este apoi negată, în spațiul memoriei afective rămîind doar unele detalii. Pe o astfel de cale autorul creează starea de poezie ca o expresie a gestului imaginar pur: / trăiam retras într-un crîng de liliac — / o clipă, / o clipă? / acesta e aproape un citat / eu n-am trăit niciodată retras într-un cîmp de liliac / pină și mirosul / ramurii de liliac / trebuie să-l inventez / dar am văzut ieri / o creangă de liliac / pe cuvînt / o creangă fără tăgadă / (Ficțiune).

Se cuvine să precizăm de pe acum că modul de ficționare practicat de Florin Mugur se bazează pe facilități prea mari, trucerile sale sînt rare fiind de o rară banalitate. Lupta lordului care joacă ping-pong cu moartea pînă o ucide face parte din aceeași suită de facilități, menite să creeze o vagă duioșie față de moartea săracă: / livius lovește cu toată forța / mingea se sparge / moartea e bătrînă și plînge / (Livius).

Poeziile lui Florin Mugur nu transmit nici un fel de fior metafizic. Totul se degradează ușor în reflecții parodice și ludice. Logica sa poetică rămîne și ea plină de bizarerie chiar și prin

cîmpul de comparație pe care-l explorează, domeniile fiind evident extrem de îndepărtate: / Să comparăm agonia școlilor matematice / cu agonia scurtă a vrăbiilor / și să nu ducem comparația mai departe / să nu ducem nimic mai departe / decît cel mult învelit într-o foaie de ziar / trupul cald al pauperei de vrăbii / (O afirmație a lui Norbert Wiener).

Umanismul călduț cu aer de melodramă, cultivat de Florin Mugur, arată doar o repliere în fenomenele marginale ale existenței, o tentativă disperată de-a găsi poezia acolo unde nu se întîmplă nimic esențial.

Poeziile de după amiază concepute de Florin Mugur stau sub semnul tremurului. Scrisul este tremur, mișcarea minii este tremur, poemul este tremur etc. etc. Tremurul mărturisit de autor este departe de-a sugera o stare existențială profundă. Mult mai adecvate pentru universul său poetic sint acele stări idilice, cînd natura erotizată și ea artificial, lasă să se întrevadă doar clișeul unui act de beatitudine:

/ e soare, e bine / vîntul plimbă prin aer funi-gei / o fată smulge convențional petalele unui mac / mă iubeste, nu mă iubeste / globule roșii, globule albe / două zăpezi care s-au îndrăgosit / (Viața obligatorie). Iată, deci, poezia unui stop cardiac, a unei morți imaginare și ipostaza unui scriitor amenințat de bătrînețe. De fapt, Florin Mugur se ține de poezia autentică de confesiune, canalizînd-o voluntar spre un non-sens nesemnificativ. Din cînd în cînd nu și poate reține cite un oftăt plin de cochetărie, menit să întîrească un oarecare pact de comuni-care cu publicul: / nu vreau să mă gîndesc la lucrurile sfînte / dar e greu / fără ele / (Întoarcerea acasă). Atenția autorului se deplasează iarăși spre starea de umilitate, vrednică de cîștigat o lacrimă din partea cititorului senti-mental și indulgent. În rest, exhibitionism total, grefat pe o altă motivație aberantă: / Cum e să ieși în serios, prietene, o servitoare schioapă / un cerșetor șchiop / citeva versuri ale mele schioape / (Întoarcerea acasă).

Firea lucrurilor trădează doar simptomele unei stări de criză, tipică pentru un poet care se configurează de multă vreme ca o repetiție, nelipsită de unele pete de lumină.

Vitrina artelor

Muzică

Primele audiții

În viața muzicală românească a ultimelor decenii, figura lui Doru Popovici este deosebită tocmai prin desfășurarea și clarificarea în timp a personalității sale de compozitor, muzicolog și eseist. Criticat de unii, laudat de alții, Doru Popovici este o adevărată personalitate; căci în loc să se ascundă — cum fac destui — în umbra tăcerii, ori la adăpostul creației, el este un luptător pe frontul ideologic al artei; poate cam impulsiv, dar sincer în cuvînt și în compo-nistică. Schimbarea atitudinii și concepțiilor sale față de stilurile și școlile ultramoderniste derivă tocmai din implantarea sa adîncă și adorată pentru pămîntul românesc, ca și din crezul său politic, ce înfățișează o artă cu tendință, o artă care și-a avut menirea, întotdeauna, spre sensibilizarea umană, spre echilibru, sprijinind spiritualitatea omului în viața sa, cu bucuriile și necazurile inerente. Doar în acest context trebuie privită creația lui Doru Popovici, fie că e vorba de operă, poem simfonic,

sau doar un simplu cîntec.

Iubirea pămîntului străbun poate fi, desigur, exprimată în mod divers; unii o fac cu em-fază, alții cu o deosebită deli-catețe. Așa cum a reușit, de altfel și din cantata lui Doru Popovici, intitulată „Patria” — avînd la bază versurile cunos-cutului poet Ioan Alexandru — și care a fost prezentată în primă audiție absolută de corul și orchestra simfonică ale Ra-dio-televizunii, aflate sub ba-gheta lui Iosif Conta. Cele trei secțiuni ale lucrării ne-au rele-vat o melopee lirică, avînd o melodică extrem de clară cu o sensibilitate tulburătoare. Eco-nomia mijloacelor instrumentale de expresie (orchestra de coarde și percuție) și-a găsit motivația în deseale unsoane, ori în expu-nerile temelor pe octave para-lele, în caracterul doinist, dăruit partidelor de soprane și altiste, continuate prin tenori și bași. Folosind un stil madrigalesc, creatorul apelează la procedee imitative (secțiunea a II-a), ori de coral (amintindu-ne intru-civa suitele enesciene), trans-formă treptat ritmica lentă în accente energice situate pe o verticalitate armonică, pentru a reveni — în final — la puri-tatea, aproape de absolut, adică la corul „a cappella” însoțit de citeva pizzicate. O reușită certă a lui Doru Popovici, care de-monstrează prin muzică afîni-

tatea față de împiditate, crez-expus în atîtea împrejurări. El a fost sprijinit, pe de-antregul, de o minunată catifelare a vo-cilor corului (dirijor Aurel Grigoras) ca și a corzilor or-chestrai simfonice a RTV, din care s-au detașat — prin fru-musețea interpretării solo-urilor — Alexandru Brătăsanu și Teo-dor Pașol.

Aflată în primă audiție bucu-rească, suita „Fațete” — apar-tînd compozițiilor lui Dumitru Capoianu și executată în ace-lași concert — a fost de aseme-ne bine primită de public. Explicațiile sînt diverse și ele pornesc în primul rînd, de la stilul jazz-ului simfonic abor-dat de autorul unei palete colo-ristice orchestrale ce se situează la cel mai înalt indice al cuno-așterii instrumentației. Gîndită ca un corp geometric cu patru fețe plane, adică forma unui poliedru, suita are în-tr-adevăr patru părți, ele dis-tîngîndu-se prin contraste rit-mice, diversitatea organizării materialului sonor, dialogurile între partidele instrumentale și, în fine, prin combinațiile tim-brale. Inițial, lucrarea a fost concepută pentru un ansamblu specific și a cunoscut prima ei audiție absolută în anul 1985, la a 15-a ediție a Festivalului de Jazz de la Sibiu. Ne-a făcut plăcere, deci, să constatăm su-pletea orchestrei simfonice a

RTV, suplimentată cu cîțiva componenți din orchestra de estradă a aceluiași instituții, care a trecut cu ușurință de la un stil sobru — al creației in-terpretate anterior — la altul, doi poli destul de depărtați ca scriitură; iar la succesul de public bine meritat, a contri-buit și marea accesibilitate a acestui op, ce ilustrează con-secvența melodică, în timp, a lui Dumitru Capoianu.

Ar mai fi de consemnat încă o primă audiție, din aceeași manifestare, aici fiind însă vorba de o nouă transcripție a celebrului „Adagio” de Tom-maso Albinoni (1671—1750), de data aceasta folosindu-se or-chestra de coarde și orgă, reali-zată de Iosif Conta după Remo Giazoto. Sigur, ne-a bucurat să constatăm și calitățile de orches-trator ale apreciatului nostru dirijor, dar — considerăm nod — prin ansamblul propus s-a pierdut puritatea a ceea ce liniști și priviri olimpice, adică toc-mai caracteristica principală a acestei capodopere aparținînd vechii școli componistice vene-țiene.

Reaparitia pianistului Italian Fausto Zadra a fost așteptată cu legitim interes, avînd în vedere reputația sa interna-tională de pedagog și bun cunos-cător al stilurilor diferite ale epoci creatoare. Interpretînd Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Felix Mendelssohn — Bartholdy, muzicianul și-a demonstrat verva, fără însă ca finalizarea să aibe eclipsarea necesară. Sintem convinși că, există la ora actuală cel puțin

cinci tineri pianisti, crescuți și formați în România, care pot face dovada unor calități inco-n-testabil superioare oaspetelui italian, așa încît nu vom mai repeta același refren...

La sfîrșitul unei stagiuni în-cărcată de concerte și înregis-trări, orchestra simfonică a RTV, toate formațiile de altfel, s-au arătat a fi încă într-o bună formă. Preț de satisfacție și de nădejde în execuții ire-proșabile, pe toată durata vizitorului an muzical, care, începînd cu Festivalul Interna-tional „George Enescu”, din septembrie 1988, se anunță a fi mai bogat și, sperăm, mai rodnic.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Plastică

Grafică pentru

„un timp al lecturii”

Un pictor octogenar, a cărui dragoste pentru marii mesteri a aflat întotdeauna cuvîntul cel mai frumos — plin de adevăr, adică, și de evlavie — obser-va că, pînă la urmă, nu exis-tă decît două feluri de ta-blouri: plictisitoare și amu-zante. Iată criteriul de valoare pe care nici un dicționar de estetică nu le reține, dar care merită să fie evocate pînă și-n cele mai serioase discuții. Nu e nevoie de cine știe ce curaj ca să descoperi că atîtea și

SEMNAL

„Sigur că din lupta de idei se poate naște o orientare mai bună” — scria G. Călinescu. Este de asemenea sigur că „resortul polemic” poate fi detectat cu ușurință în întreaga critică a autorului Istoriei literaturii. Iată că recent a apărut la Ed. Minerva însemnări și polemici, antologie de Andrei Rusu, postfață și bibliografie de Mircea Scarlat, în care sunt antologate articole polemice publicate de G. Călinescu în perioada 1924—1964. Însemnările și polemiciile — deslășesc câteva esențiale — sint spumoase, caustice, malitioase, cind îmbracă haina tîșnirilor temperamental-le, cînd a prelucrării metodice și a înfrumusețării emulatoare. Paginile ieșite de sub pana genialului critic ne relevă forța argumentativă, percutanța expresivă, plăcerea confruntării de idei, invincibilitatea lucidității și eleganța discernămintului autorului. „Cronicilor optimistului”. Polemistul G. Călinescu este un constructor în sensul înalt al cuvîntului. Sublinia adesea că între scriitori trebuie să persiste semnele de simpatie umană și spirituală. În acest sens, a pledat consecvent

tă, la text și în context, în ce privește „chestiunea țărăneas-că”. Reeditată după opt decenii, masivul volum de 450 de pagini se constituie într-o ade-vărată istorie a țărănimii românești, chiar dacă răscoala din 1907 pare a constitui punctul de plecare, nodal, al volumului. Firește, pentru istorici, socio-

logi, economiști și nu numai pentru ei, este o carte fundamen-tală care se ocupă, la nuan-ță, de eternelle probleme țără-nești. Radu Rosetti, Caragiale și alți intelectuali români cre-deau în îndreptarea situației țărănilor, a reducerii jafului pașnic la care erau supuși, ceea ce s-a dovedit a fi o speranță deșartă: „speranțele absurde se nasc din luciditate neputin-cioasă”, scria excelentul eseist și istoric. „Chestiunea țărăneas-că în România este pentru noi, pentru întreg neamul nostru chestiunea de capetenie: de dezlegarea sau de nedezlega-rea ei este legat viitorul româ-nimii întregi” — astfel debutea-ză concluziunea excelentei dar și dramaticei cărți a lui Radu Rosetti.

● În colecția „Rampa” a Editurii Eminescu au apărut recent piesele Ciprit de păsă-rele și Fluturi de noapte de Dinu Grigorescu. Subiectul lor se polarizează în două di-recții: eternelle discuții conju-gale ale iubirii casnice mar-cate de uzură, pe de o parte, iar pe de alta, un alt grup de

personaje se constituie din rîndul chivernisitorilor și al pro-fitorilor. Sint înfierate, așa cum se cuvine, abuzul, corrup-ția, furtul, chiulul, ridicolul, poltroneria, necinstea, imorali-tatea unor destabilizați moral, a unor înși certați cu cele mai elementare reguli sociale și de conduită (emblematic este trioul: Tronaru—Vulpache—Muscă).

Ambele comedii spuzesc în urma unor replici inteligente, uneori paradoxale, iar altelei chiar fantastice, sau absurde. Tragicul își găsește ușor re-fugiul în comic; drama eșuea-ză în tragic; totul este invă-luit în tragi-comicul de situa-ție, în care nu e de mirare că situațiile absurde devin precumpănitoare. Realul alu-necă în fantastic; fantasticul este drapat în secvențe de realism, ușor de decupat. Prin urmare, piesele lui Dinu Gri-gorescu, își „validează” cu vir-f și îndesat comicul. Gra-tuitățile, poncifele, miticisme-le sint ocolite cu grijă. Dinu Grigorescu este un comedio-graf talentat, cu un acut simț al realității, cu o atitudine justițiară notabilă și, nu în ultim rînd, cu incisivitate critică salvatoare.

● La Editura Univers a apă-rut nu de mult înțelepciunea arabă în poezia și proza sece-lor V—XIV, o antologie a că-

rei traducere, studiu introduc-tiv, note și comentarii aparțin poetet și traducătoarei Grete Tartler. În volum sint selec-ționate opere făcînd parte din domeniul literaturii arabe cla-sice: începînd cu poezia preis-lamică, trecînd prin cărțile de înțelepciune — pînă la proză, de la poezii sapiențiale la filo-zofii parabolice. Sint multe ex-plicații bine venite în subso-lul paginilor care ajută cititorul în mai buna pătrundere și cu-noaștere a acestei deosebit de valoroase literaturi, tirziu cu-noscute din cauza unor condiții geografice și istorice bine știu-te. În acest context vorbind, în-treprinderea poetei și traducă-toarei Grete Tartler este mai mult decît lăudabilă.

DORIN SĂLĂJAN ■

Istoria unui cîntec

„Supt o culme de cetate”

În cunoscutul manuscris de Cînturi cu note de psaltichie de George Ucenescu (1830—1896), există o melodie ce s-a bucurat de o largă circulație pe la mij-lolocul veacului trecut: Supt o culme de cetate. La începutul cîntecului se află mențiunea: „Plîns-cîntul românului în anul revoluției 1848”. Textul este semnat „I. Buteanu”, iar autorul muzicii a ținut să pre-cizeze: „Așa se cînta și așa l-am compus. U.C.” Echivocul formulei finale („așa se cînta”) ne trimite cu gîndul la exis-tența unei melodii deja exis-tente, George Ucenescu fiind de fapt creatorul ce i-a dat forma definitivă. „Melodia este de o-rigine populară — precizează Gheorghe Ciobanu în studiul Cîntece revoluționare și patrio-tice din perioada anului 1848 publicat în Muzica, nr. 7, 1973 — mult mai veche decît versu-rile. A circulat cu textul ba-ladei lui Pîntea Viteazul eroul popular mort în 1703, la asediul cetății Baia Mare. Mai apoi a devenit cîntecul haiducului Bu-jor, al lui Iancu la Turda, pen-tru a ajunge să vehiculeze în cele din urmă, de-a lungul și de-a latul țării, tot felul de texte lirice”.

Cîntecul Supt o culme de ce-tate s-a născut în 1848, fiindcă autorul textului, Ion Buteanu, a fost omorît de unguri în timpul revoluției. „Fratele de cruce” al poetului a fost cîntărețul Ni-culae G. Begnescu (1824—1873), tribunul lui Avram Iancu, în-flăcăratul interpret al Cîntecu-lui Iancului (Astăzi cu bucurie). Într-o schiță literar-memoria-listică, intitulată Moartea lui Butean, inclusă în volumul ma-nuscris Pagini și episoade din viața familiei Begnescu și a ur-mașilor ei, cîntărețul-tribun e-vocă tragica dispariție a poetu-lui ce a scris Supt o culme de cetate. Este greu de respins ipoteza ca versurile lui Ion Bu-teanu să nu fi fost îngemănate cu muzica aleasă de Niculae G. Begnescu, cel care de fapt a popularizat-o în Transilvania după Revoluția din 1848. Poate că acum, în lumina acestui do-cument inedit, formula echivo-că a lui George Ucenescu pri-vitoare la „originea melodiei („așa se cînta”) să-și justifice oarecum sursa originalului cin-tec revoluționar.

Pe cînd mă aflam eu ca învătător la Abrud la școala orto-doxă — mărturisea Niculae G. Begnescu — tot pe acel timp, se afla ca avocat în Abrud Ion Buteanu. El mi era cel mai sin-cer amic al meu. Răscolindu-se românii, luă și el armele pen-tru apărarea patriei: el fu nu-mit. Tribunal ca și mine, și luă parte la toate luptele, unde luptă cu bărbăție; ca un fiu a-devărat al națiunii sale. Aștep-tam să vie ungurii despre Baia de Crișiu — un oraș în Zărand. Buteanu cu diviziunea sa de oameni trebuia să meargă la postul său, chiar în preajma

dușmanilor, iar eu trebuia să rămîn, ca să apăr alte pozițiuni. După trei zile de la plecarea lui Buteanu primirăm știrea că ungurii sint aproape de Baia de Crișiu, plecărăm și noi spre acel oraș, spre a-i întîmpina. A doua zi de la plecarea noas-tră veni un spion și-mi aduse următoarea veste: „Tribunul Buteanu este prins de unguri și-l duc spre Baia de Crișiu”...

La marginea riului Crișiu, a-proape de pod, detei peste o trupă de nouă unguri, care spre groaza mea văzui că se ocu-pau cu maltratarea amicului meu Buteanu. Ei pi surprinsei pe neștiute și-i prinsei pe toți; dar din nefericire, pe cînd a-junsei eu la ei, bietul Buteanu era deja mort'n spinzurătoare de craca unei sălcii. Alergal numai decît și tăia-i funia, însă el era mort și încă era cald. Cu grabă pusei oamenii să-l frece cu postav pentru a aduce sin-gele'n circulație, însă toate fu-ră zadarnice. Deteo ordin ca să i se facă o groapă, căci nu era posibil de a-l putea zransporta la un cîmîtir'n acele timpuri; îl așezai chiar eu în mormînt, așternîndu-i'n mormînt frunze și flori apoi sărutîndu-l, îl în-vellii cu frunze pu flori de cîmp și oamenii îl înveliră cu pămînt; iar eu ca souvenir îmi tăiai craca de care fusese spin-zurat pe care o păstrezi și acum”.

În ciuda dramatizării mortii lui Ion Buteanu, povestirea lui Niculae G. Begnescu aduce u-nele precizări documentare de cert interes istoric. Aflăm ast-fel că poetul Ion Buteanu a fost avocat, tribun în oastea lui Avram Iancu și participant activ la toate acțiunile româ-nești din timpul Revoluției de la 1848 din Transilvania. Cin-tecul său — Supt o culme de cetate — ne evocă atmosfera de opresiune a românilor din ju-rul Zărandului.

Versurile lui Ion Buteanu, e-vocate de o romanității și con-tinutului poporului nostru, dar și a suferinței seculare a româ-nilor transilvăneni, s-au bucu-rat de o largă circulație, cin-tecul fiind înregistrat în colectile de folclor și cîntec patrio-tice realizate de George Ucenescu, Dimitrie Vulpian, Gheorghe A. Dinicu și Timotei Popovici în secolul trecut, precum și în nu-meroase colecții de coruri sco-lare și culegeri de folclor din București, Transilvania, Mun-tea din veacul XX. Cît privește muzica lui Supt o culme de ce-tate — cel puțin în prima ver-siune — nu poate rămîne stră-ină de aportul de aranjor'al lui Niculae G. Begnescu. Dacă vom preciza că tot el este auto-rul îngemănării melodiei popular cu textul Cîntecului Iancului (Astăzi cu bucurie), a-tunci muzica românească din prima jumătate a sec. XIX a mai adăugat încă un valoros creator de cîntece patriotice.

VIOROL COSMA ■

pentru ridicarea pamfletului la gradul de polemică aproape cordială, pentru dezbrăcarea ri-poștei virulente și a diatribei de vâlul trivialității, a vulga-rului, a intereselor de castă. „O cauză bine apărată e aproape o cauză dreaptă”, scria undeva, însinuîndu-se în polemica din-tre Ion Barbu și Argezei. Așa-dar, prin antologia de față a-vem încă o dată posibilitatea să-l constatăm pe G. Călinescu în deplinătatea forței sale expresive. Alături de Eminescu, Argezei, avem în G. Călinescu pe unul dintre cei mai mari po-lemişti ai literaturii române.

● Cartea lui Radu Rosetti, Pentru ce s-au răscolat țărani, apărută la Editura Emine-scu în colecția inițiată și con-dusă de Valeriu Răpeanu, „Bi-blioteca de filosofie a literatu-rii române”, cu un studiu intro-ductiv amplu semnat de Z. Or-nea, ar fi trebuit probabil să se bucure de o critică mai aplica-

bilon personal nici o clipă a-nost. Desenele și gravurile sale se citește căm în felul în care se citește și o carte, cu pre-cizarea că întregul e sigur structurat și funcționează ca o creație de sine stătătoare. Imagi-nearea are o sintaxă originală, citeva „Mari grădini”, cum le numește artista, amintînd in-sistent de fila unor vechi tipă-rituri.

La „Căminul Artei”, Lidia Ciolac, cadru didactic în în-vățămintul mediu și superior de arte frumoase din Timi-soara și o graficiană de prim rang, cu numeroase partici-pări la expoziții în țară și peste hotare prezintă „hierog-life” migratoare și „morfolog-ii” posibile — în totul un ni-vers de semne cu o organi-zare specifică, pe cit de so-cantă, pe alt de coerentă. E interesant de remarcat că și acest turnir fermecător al Li-diei Ciolac — deci o lume în întregime închisă — se im-pune ca foarte real. E ceva nemăiîntîlnit dar care, odată infățișîndu-ni-se, e plauzibil și se fixează în memorie. Ca și planșele Violetei Bulgac, tușu-rile colorate ale Lidiei Ciolac conțin un humor subtil, năs-cînd din serialitate și din pa-rafraza mecanicii umanului. La prima vedere, imaginile par a dezvălui o lume fantas-tică și tehnologizată. De în-dată ce le privim în detaliu, ele ni se impun cu aceeași a-greabilă franchețe cu care ne

apar feluritele tipuri de scris artistic în probarele tipogra-fice. „În fond, însă — conchi-de-Corolan Babeti în prefața catalogului — Lidia Ciolac face figură de povestitor. În spațiile acestor lupte de se-mne — „semi-mahii” le-am pu-tea numi — Lidia Ciolac dis-mulează o natură tandru nara-tivă”. O concluzie pe care o găsim potrivită și pentru ex-poziția Violetei Bulgac, alcă-tuită tot într-un veac și pen-tru „un timp al lecturii”.

TUDOR OCTAVIAN ■

Teatru

Echilibrul scenic

După premiera absolută din mai 1986 de la Teatrul „C. Nottara”, iată, la Teatrul dra-matic Baia Mare Concurs de împrejurări, piesa de strîn-gentă actualitate a lui Adrian Dohotaru a cunoscut a doua montare scenică. Dacă adău-găm că hu cu mult timp în urmă a cunoscut o a treia pe scena Naționalului clujean, vom înțelege că textul respec-tiv s-a bucurat de o justificată apreciere, atît din partea fa-ctorilor de răspundere scenică, cit și din partea publicului. Pornind de la vocația sa pri-

mordială de reporter, autorul „întră” în realitatea cotidiană cu febrilitatea și vigoarea tipice publicisticii, descoperind fără ezitare răul social (în cazul de față mecanismul jignitor și nociv al „relațiilor”, al „pile-lor”, care vine să substituie valoarea umană reală) și ac-ționînd prompt (cit de eficace rămînd o altă problemă) pe o direcție de rezolvare ne-con-vențională. Din simplul enunț al problemei se înțelege că e trama principală: Nana (un foarte bun cercetător în ling-vistică) și Ion (inginer capabil) nu reușesc să depășească ba-riera „relațiilor” altor, care îi împiedică să obțină locul de muncă meritat (e în joc un post de cercetător la institutul de profil din specialitatea Nane-i). Conflictul e dur (dar surd), deschis de partea celor în drept, dar mascat de partea celor care stăpînesc mecanis-mul. Chiar dacă în final, prin intervenția (iarăși!) unor fa-ctori de bună credință, lucrurile sint pe cale de rezolvare, atacul la demnitatea celor doi tineri lasă urme grave, insur-montabile. Textul mizează deci pe un interesant echilibru al dezechilibrului social, presupu-nînd astfel și un echilibru sce-nic în momentul interpretării.

Într-un decor foarte econo-micos, dar sugestiv (citeva ja-luzele care se ridică și coboa-ră la momente oportune, ală-turi de puține obiecte de mo-bilier), semnat de Alexandru

Ursu, cuplul central Viorica Geantă-Chelbea, Ștefan Mar-gă se manifestă în primul rînd fi-resc, uman. Mariajul lor este aproape de perfecțiune, a-ceasta însemnînd în primul rînd, desigur, echilibru între părți: cînd unul atinge limita excesivă a nervilor, celălalt împune calmul, cînd unul dă semne de oboseală, chiar și în sentimente, celălalt dă dovadă de înțelegere și diplomatie etc. Ștefan Mares își susține de această dată proba de ta-lent, construit un personaj veridic. Viorica Geantă-Chel-bea este o interpretă dotată cu forță de expresie și cu patos exact cenzurat. Dramatismul pe care-l întîrețin cei doi ac-tori tineri este autentic.

În rohuri cu mai puțin în-semnătate pentru spectacolul în sine, dar necesare echilibru-lui general, sint exacti: Rădu Dimitriu, Ion Sășaran, Antoniu Paul, Olga Șirbul. Adrian Rădoi e foarte bun în rolul Unui euforic, personaj gene-ros construit de autor. Aceas-tă simpatie auctorială are ris-cul de a seoate personajul în afara spectacolului (lucru ce s-a întîmplat la Cluj), dar Dan Alecsandrescu, în respect pentru echilibrul propus, a știut să-l păstreze alături de celelalte personaje. În tot, deci, Concurs de împrejurări — un spectacol bun, unitar, din clasa realismului sensibil.

VALENTIN TAȘCU ■

Reportaj la întreprinderea „Marmura” București

Ei depun mărturie durabilă despre dragostea noastră de frumos

Pe diploma lui de muncitor calificat scrie chiar așa, „sculptor”. Și pentru că la terminarea școlii profesionale începuse să umble vorba că n-ar exista posibilități de repartizare pentru toți absolvenții, ziua de 11 septembrie 1954 nu are s-o uite niciodată, zice el. În dimineața acelei zile, în curtea școlii de pe lângă bariera Vergului au răsunat cuvintele: sculptorii, adunarea! Iar el, copil de țărani de la Vlădulești, de pe lângă Rîmnicu Vilcea, încă mai trăgea nădejde că la adunarea aceea n-o să primească o veste proastă. Numele lui, Andreescu Dumitru, era primul pe listă. Fusesse repartizat la întreprinderea „Marmura” București.

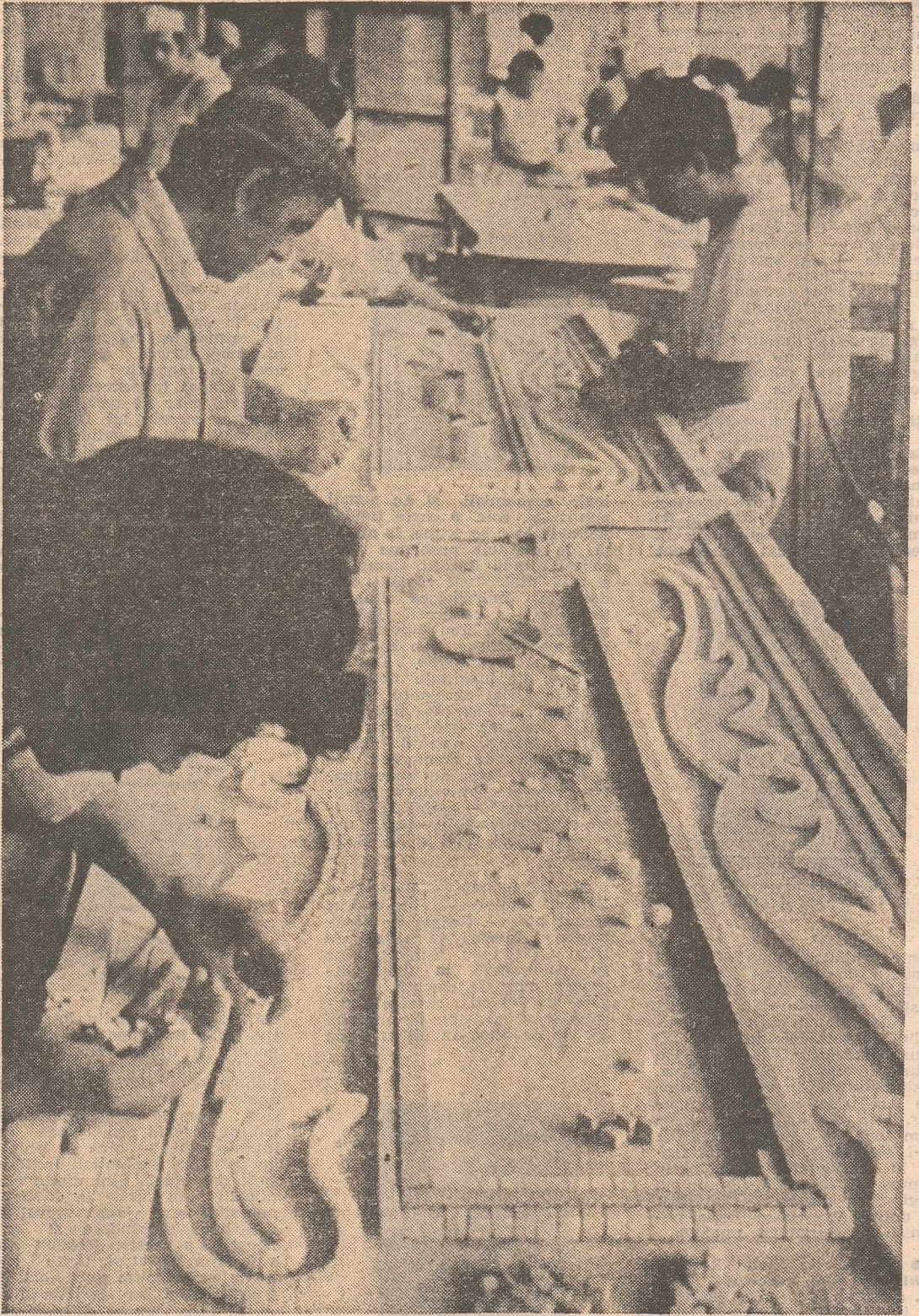
Că elev, fusese obișnuit cu gândul că în București are să se facă metrou. Așa spuneau profesorii, că metroul se va face cit de curînd. Bineînțeles, aceștia spuneau ceea ce auzișeră și ei, la rîndul lor. Și chiar ținuseră ore speciale dedicate acestei teme. Dar s-a constatat ceea ce se cam știa și dinainte, că terenul e nisipos și că o asemenea lucrare e destul de greu de făcut. De aceea se punea problema dacă toți elevii-sculptori or să aibă de lucru. În cele din urmă li s-a dat, tuturor, această posibilitate. Iar cit privește metroul, Dumitru Andreescu spune că atunci cînd vine la serviciu și călătorește, zilnic, pe distanța dintre cartierul Berceni și Gara de Nord, poate să admire lucrul ieșit din minile lui și ale oamenilor din atelierul pe care-l conduce. Și cum să nu creadă că, pînă la urmă, cîștigă cei care speră?

Cînd a venit la „Marmura” avea 17 ani și aici i-a întîlnit pe cei pe care el îi numește „meșteri de stil vechi”. Despre aceștia amintește cu căldura cu care ar vorbi, probabil, despre părinții lui. Unul se numea Constantin Mihail iar altul Constantin Ionescu. Erau la același nivel, spune Dumitru Andreescu, „doar că primul era foarte sever și ținea să faci exact ce îți cerea el, să nu te abateai cu nimic din cuvîntul lui, iar al doilea lăsa ca sîta să cearnă singură, în aparență era mai puțin interesat de ce e în jurul lui și învățăcelilor le făcea cunoscută o filozofie personală a meseriei care era cit se poate de simplă: cine vrea

să prindă meseria să se țină lîngă mine! Zice maestrul de azi Dumitru Andreescu: „Noi am avut noroc de acești oameni!”. În ce-l privește, din afinități de ordin regional, cum s-ar spune, la început a ucenicit pe lîngă doi meșteri craioveni, Ghiță Radu și Ion Balaban. Aceia i-au îngăduit să-și aducă bancul de lucru în apropierea lor dar l-au văzut că fumează și asta nu le-a plăcut deloc. Măi, l-a întrebat unul, taică-tău fumează? Mai fumează, a răspuns Dumitru Andreescu. Ei, l-a avertizat meșterul, tu să-i arăți că nu fumezi! Și n-a avut încotro, o vreme s-a lăsat de obiceiul acesta. Apoi a ajuns să lucreze cu Ladislau Moraru, pe care toți îl considerau cel mai bun dintre ei. El era, cum s-ar zice, din familia de spirite a unora dintre profesorii lui Dumitru Andreescu, care le spuneau elevilor că un mular de ghips trebuie să ajungi să-l poți face în timp ce ești îmbrăcat la mare fix, cu cravată și în costum de culoare închisă. De ce așa și nu altfel? Ca să aduci pe loc dovada că nu lucrezi neglijent, că nu-ți bîlmăjești meseria, că ești sigur pe orice mișcare și lucrezi curat și elegant. „Am luat lecții de la el vreo 20 de ani, zice Dumitru Andreescu.

Meșterul Dumitru Andreescu nu dă numai ordine, el își face timp și pentru lucrări dintre cele mai complicate

Cioplitul pietrei și al marmurei, o meserie frumoasă și plină de secrete

În primul rînd, omul acesta nu suporta lîngă el pușlamale. Nu suferea să vorbești urît în apropierea lui și nici să te știe că faci asta atunci cînd ești departe de el. Pentru el era de neconceput să fii neglijent și murdar, mincinos sau necuviincios, și să poți face totuși ca dintre degetele tale să răsară contururile imaculate ale unor frumuseți săpate în marmură. El ne-a imprimat o anumită conduită, ținea să vadă că am înțeles că un meșter trebuie să fie, înainte de toate, un

om respectabil. Cînd lucram la Casa Scintei, într-o pauză de masă n-am avut ce face și am aruncat cu o coajă de pepene într-un coleg. Numai pentru asta cîștigul meu pe o lună a fost redus la jumătate și, se înțelege, n-am scris nimănui nici o sesizare.”

Cînd Dumitru Andreescu se angaja la cite o lucrare împreună cu meșterul lui, acesta din urmă făcea partea cea mai grea a muncii iar la plată obișnuia să împartă banii pe jumătate. Nu era corect și l-a între-

bat de ce procedează așa. Fiindcă el va ajunge bătrîn și poate cam neputincios, atunci va veni rîndul celui mai tînăr să ducă greul muncii și abia în acea împrejurare se va vedea dacă Dumitru Andreescu e om, zicea meșterul. Însă adevărul întreg este că odată cu trecerea anilor lucrările s-au tot imputinat. Prea puține comenzi mai primea „Marmura” iar un șef de la minister aflat în trecere prin întreprindere le-a spus celor de aici că ei sînt, mai degrabă o coopera-

Lucrările din marmură vor rămîne o mărturie peste timp a măiestriei și a rafinamentului de azi

din marmură poate fi tot
lent pe cit este de gingaș

tivă. Din păcate, șeful acela avea dreptate. Unii chiar pleaseră din întreprindere, din 100 de colegi de școală ai lui Dumitru Andreescu nu mai rămăseseră pe baricade decât 14. Cum acesta ajunsese, între timp, maistru, vedea cu oarecare stringere de inimă că dincolo de cantitate, de dimensiunile producției, la fel de acut se punea problema calității. Cite unul nepăsător își punea pe marmură ștampila degetelor lui murdare de ulei iar altuia, la fel de deștept, care nota pe marmură cu creion chimic, i se părea ciudată observația că trebuie să folosească un creion negru obișnuit. Dacă li se atrăgea atenția, răspundeau ca de după gard: „ce, domne, nu tot marmură?!”. Ei bine, pe acele acele nu mai puteau fi oricât ai fi stat să glefuiești suprafețele albe, iar Dumitru Andreescu a fost unul dintre cei care, în întreprindere, cind s-au întâlnit cu mentalitatea că „se poate și așa” i-a imprimat acesteia mișcarea de „stinga-mprejur” și, dacă a fost cazul, afară pe poarta întreprinderii. Iar uneori a fost cazul. El e înțelegător și omenos cu cine merită, zice, dar cu cine nu merită e limpede că e în stare să folosească și cuvinte ascuțite ca briciul. Atunci, ca întotdeauna de cind i s-a dat să răspundă de unul dintre atelierele de cioplitorie, a pus în aplicare ce a învățat și el pe cind era mai tânăr, nici un pustiș n-a îndrăznit să se prezinte în fața lui cu țigara în colțul gurii sau cu minile în buzunare iar disciplina, în general, n-a fost o lecție doar pentru tineri. Unul mai vîrstnic, care s-a și pensionat între timp, fusese pe front și obișnuia să spună că aici acolo n-a îndurat ce-a putut păți în atelierul lui Dumitru Andreescu, adevărul fiind că omul acela, în general, cind vorbea, te făcea să miroși imediat că la viața lui i-a plăcut cam peste măsură țuiculăța. „Cam asta a fost, zice maistrul, ne-am găsit pe aici o mină de oameni care am ținut să păstrăm rangul meseriei, în așteptarea unui timp în care lucrul în marmură are să fie iarăși căutat. Și de mai mulți ani această speranță a făcut loc unei cereri de muncă, de lucrări, care a întrecut toate așteptările noastre. Dacă odată a

spus cineva că am fi o cooperativă, ar rămîne surprins să vadă că astăzi sintem, ca să zic așa, un combinat. Și trebuie să adăugăm că s-a mai schimbat cite ceva și în modul nostru de lucru. O idee aparținind directorului întreprinderii noastre, inginerul Ioan Lăzărescu, ne-a ajutat să scurtăm substanțial durata de execuție a unor lucrări, trecind de la ritmul mai lent, meșteșugăresc, la unul care poate fi numit, fără ezitare, industrial. Ideea e simplă și a dat muncii noastre productivitatea necesară pentru a ne putea încadra în termenele de execuție prevăzute. E vorba despre o freză care poate fi minuită chiar și de un muncitor începător. Ea îngăduie co-

pierea perfectă, fără nici cea mai mică greșeală, a reliefului unui muiaj în ghips. Sigur că piesa trebuie să intre după aceea pe mina unui muncitor mai experimentat, dar finisarea ei durează doar citeva zeci de ore. Altfel, pentru aceeași piesă, numărul orelor de lucru necesare ar fi fost de citeva sute. Se înțelege însă că, în funcție de dificultatea unor lucrări, adeseori se impune revenirea la clasică minuie a dății și a ciocanului.”

Întreprinderea mai are alte trei ateliere de cioplitorie conduse de meșteri tot unul și unul, Tudor Radu, Ion Rusu, Virgil Costea, însă nu e un secret pentru nimeni că lucrările cele mai complexe, mai delicate, se fac în atelierul condus de Dumitru Andreescu și de mai tînărul lui coleg Dumitru Daie. Iar meșterul nu dă numai ordine, el chiar pune mina și face lucrările cele mai gingașe, adevărind că nici mina nu-i tremură, nici vederea nu i-a slăbit. La ancadramente, la coloane, la capitelluri nu e nevoie să intervină. Dar la panourile decorative, da. Îmi arată un astfel de panou lucrat din marmură roșie de Muri, marmură neagră de Moneasa, marmură albă de Rușchița și marmură galbenă de Alun. E frumos, dar ce să putea să-i spun altceva decît că e frumos? Tăcerea se prelungește o clipă mai mult decît s-ar cuveni și simt că meșterul stă ca pe ghimpi. „Vă place?”. Bănuiesc că e cazul să încerc să fiu la înălțimea momentului, să lansez o vorbă mai acătării: meștere, zic, asta nu dumeata ai făcut-o ci doi meșteri la fel de buni ca dumeata și care se cheamă, amin-doi, Dumitru Andreescu. Suride, semn că e întru-civa mulțumit de răspuns.

Oricine ar trece pe aici, prin această întreprindere, ar fi de acord că în atitea alte meserii pot să existe muștele la arat, dar nu și în cioplitul pietrei, al marmurei. Hotărît lucru, nu e pentru oricine munca asta grea și plină de secrete. Trebuie să vrei și trebuie să ajungi să știi să o iubești. Cu gîndul numai la bani nu se ajunge departe și îți îngheață pînă la urmă degetele pe marmura rece și albă ca zăpada. Dar e știut că un meșter bun cîștigă, oricum, mai bine decît unul care a rămas, în meserie, un oarecare. Și despre care meșter adevărat nu se poate spune că face cit doi oameni? Dumitru Andreescu este, cu siguranță, unul dintre aceștia.

D. CONSTANTINESCU ■

Fotografii de
ELENA GHERA ■

În atelierul de cioplitorie imaginația este solicitată în fiecare clipă

Livadă într-un pahar

Este știut cite speranțe dar și cite adversități au provocat în lume cercetările și mai ales anticipațiile ingineriei genetice. Cei care îi supraestimează viitorul sînt convinși că ea va aduce pe Terra o totală revoluție în știință, în vreme ce conservatorii își exprimă rezervele și nu de puține ori îi subestimează valoarea practică. Toate acestea ne aduc în minte un celebru dicton: orice idee nouă sosește ca un musafir nepoftit și nu poate fi deosebită la început de fantezie și extrava-ganță.

Adevărul e ca totdeauna la mijloc, părere la care subscrie și interlocutoarea noastră, doctor în biologie dr. Elena Badea, cercetătoare în Laboratorul de inginerie genetică și morfogenează din cadrul Institutului central de biologie. La ora actuală este bine să avem o atitudine realistă față de biotehnologii și să privim întregul demers cu un optimism moderat.

În rîndurile care urmează ne propunem să vorbim despre citeva din noutățile privind cercetările românești de genetică și morfogenează (domeniul reprezintă o preocupare pentru mai multe laboratoare de profil din țară și a mai făcut obiectul unor articole publicate în Flacăra), dar este pentru înția oară cind relatarea noastră vizează compartimentul cheie, deci locul unde, ca să zicem așa, pasiunea și stricta specializare se concretizează în lucrări de pionierat. Vă invităm deci la o călătorie în acest univers fabulos al naturii și inteligenței creatoare, o vom face de îndată, dar nu înainte de a reaminti cititorului nostru ce sînt în fapt manipulările la nivel celular și ce își propune pînă la ora actuală biotehnologia.

Disciplina e nouă în lumea înțreagă, vîrsta ei nu depășește 20 de ani și a debutat printr-o descoperire fantastică: o celulă prelevată dintr-un organism vegetal conține în ea toată informația pentru ca din acest grăunte de viață să se nască și să se dezvolte un organism matur. Cu alte cuvinte, omul este astăzi capabil să sporească lumea vegetală folosind nu numai semințele diverselor specii, ci deopotrivă celulele extrase. Un recipient de laborator poate găzdui astfel o întregă pădure, o imensă livadă cu pomi fructiferi, sau sute de hectare cultivate cu legume. Și asta deoarece într-un fragment de țesut vegetal se află, cum e firesc, milioane de celule, toate acestea putînd da naștere, grație biotehnologiilor, unor organisme mature aparținînd unor varietate specii. Pe această cale, vor înțelege cititorii noștri, se pot obține descendenți identici, investiți cu toate caracteristicile plantei mamă. Dar aici o precizare: nu orice celulă poate asigura prin micropropagare (microclonare) uniformitatea plantelor regenerate, ci doar așa numitele meristeme. Această biotehnologie se practică în mod curent și în țara noastră, la Institutul de cercetare și producție

pomicolă din Mărăcineni (Argeș) unde se multiplică prin microclonare soiurile valoroase de căpsune și arbori fructiferi, iar în alte stațiuni tehnologiile elaborate permit micropropagarea unor soiuri verificate de plop, stejar, viță de vie, castravete, varză etc.

Dar în ultima vreme, cercetarea și-a concentrat atenția și asupra celorlalte celule, deci au fost elaborate biotehnologii care să nu mai pornească de la meristem. S-a putut constata astfel că, pe această cale, se poate obține o mare varietate somatoclonală, deci nu indivizi identici ca în cazul amintit, ci o mare variabilitate de descendenți, sau altminteri spus, noua tehnică s-a constituit ca o nouă sursă de variabilitate genetică cu un mare spectru de caractere de interes practic. S-a dovedit din nou că omul modern poate realiza într-un recipient, folosind medii de cultură, dar cu o mare economie de timp, ceea ce pînă de curind se putea obține, prin procedee clasice, pe întinse loturi experimentale în decursul a multor ani de experimente. Să fim mai expliciti: într-un cimp experimental, cercetătorul va selecta, prin metode clasice, după ani de observații, exemplarele cele mai rezistente. Acestea vor constitui izvorul genetic al unor culturi de plante noi, robuste și sănătoase. Dar la același rezultat se poate ajunge și prin metodele de biotehnologie. Cercetătorii laboratorului amintit au supus culturile de celule unor stresuri identice cu cele existente în natură, folosind elemente toxice eliberate de unele ciuperci, salinitatea, erbicidele și alți factori de stress. În mod teoretic, celulele care demonstrează rezistență la acești factori trebuie să dea naștere unor indivizi cu rezistență sporită. S-au făcut astfel, în colaborare cu Institutul pentru protecția plantelor, experiențe pentru testarea rezistenței la o toxină produsă de un patogen al grîului (Fusarium). Este doar un început (în România ca și pe plan mondial), deoarece pînă în prezent nimeni nu a izbutit să identifice toate soiurile și varietățile care pot fi manipulate prin aceste biotehnologii. Oricum, domeniul este fabulos și viitoarele realizări sînt greu de estimat. Am întrebă-o pe tovarăsa Elena Badea dacă prin aceste procedee, capabile, cum s-a văzut, de a determina o mare variabilitate genetică, nu se va ajunge într-o zi, mai devreme sau mai tîrziu, chiar și la crearea în eprubetă a unor noi soiuri de pomi, legume, fructe, plante tehnice. Ni s-a răspuns că, deocamdată, în lume, nu s-a încercat acest lucru, dar că sub raport teoretic, un asemenea demers nu este imposibil. Să nu uităm că în urmă cu numai două decenii, știința ar fi considerat fuziunea protoplastilor sau bacteriile producătoare de interferon ca simple fabulații de literatură fantastico-științifică.

În sfîrșit, tot la Institutul central de biologie și tot în la-

boratorul amintit, se practică androgeniza și ginogeniza experimentală, biotehnologii de ultimă oră, România situîndu-se alături de primele țări ale lumii care au pășit pe acest teren virgîn al investigațiilor haploidiei experimentale. De data aceasta biotehnologia vizează obținerea de plante mature, utilizîndu-se în acest scop gameții (celule sexuale ale plantelor). Aceste cîrămizi ale organismului nu posedă decît jumătate din cromozomii pe care în mod normal îi au celulele somatice. Ei bine, prin androgeneză (cultivarea anterelor) sau prin ginogeneză (cultivarea ovulelor nefecundate) se ajunge la așa numitele plante haploide, descendenți care, la fel ca celula din care au provenit, conțin numai jumătate din numărul de cromozomi. Dublarea acestora prin procedee de laborator face posibilă nasterea liniilor homozigote, linii pure din punct de vedere genetic. Reamintim cititorului nostru că o linie pură constituie țelul suprem al oricărui specialist în munca de selecție și ameliorare a plantelor, că prin metode clasice omul poate ajunge la asemenea rezultate abia după 7—8 ani, deci după tot atitea generații de plante prin selecție. În laborator această perioadă este scurtată la un an.

Prin aceste tehnici s-au realizat pînă acum linii homozigote la tutun și la culturile de Datura (plantă din care farmacistii extrag scopolamina, substanță deficitară pentru industria farmaceutică). Cercetările vizează în prezent floarea soarelui și grîul, dar viitoarele izbînzii depind într-o măsură hotărîtoare de modul în care institutele agricole vor înțelege să întindă o mină de ajutor Institutului central de biologie. Din fericire, ne-a mărturisit Elena Badea, colaborarea cu specialiștii „din teren” se dovedește deocamdată excelentă. În special cu Institutul de cercetare pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea. (dr. doc. Viorel Vîrăncău). Mai notăm faptul că nu puțini studenți biologi au solicitat să-și elaboreze lucrările de diplomă în calitate de colaboratori ai Laboratorului de inginerie genetică și morfogenează. La conversația pe care am avut-o, a participat și un foarte tînăr cercetător despre care am aflat abia la sfîrșit că este elev al Liceului de biologie „C. A. Rosetti”. Se numește Alexandru Vladimirescu și a cerut din proprie inițiativă să-și petreacă o parte a vacanței chiar aici în Laboratorul de inginerie genetică și morfogenează numai și numai pentru a cunoaște acest fascinant domeniu al biologiei moleculare.

Mi-a plăcut să văd în acest tînăr studios și pasionat pe unul din viitorii noștri specialiști în tehnica manipulărilor genetice, la o oră cind în România și în lume desigur, biotehnologia va deschide cu adevărat porțile spre o lume de miracole.

LIVIU TIMBUS ■

Copiii vara

Copiii vara cind se joacă,
au o lumină aparte,
cum ar fi o lumină de rouă
amirosind a ghiocei și a lapte

Copiii sînt țuți cu rîndunelul
mereu în zbor, fără hodină,
joaca lor nu e decît
căutare intru lumină

O, cum jinduim lumina aceea
din care-am plecat prea devreme
și-așteptăm în zadar o voce de aur,
a mamei, dulce, să ne tot cheme l

Pierdute sînt, am zice,
de-a pururi, pentru totdeauna,
acele curate lumini, ci ele
au rămas ca o nădejde, totuși,
cum ar luci în noapte luna l

VICTOR NIȚA ■

Matematică de formula 1

Echipa celor mai tineri matematicieni români s-a întors de curind de la Olimpiada internațională de matematică desfășurată la această ediție în Australia. „A fost cea mai dificilă ediție, având în vedere complexitatea și dificultatea

problemelor”, apreciază unul dintre participanți. Ca și în sport, performanțele tind către infinit, cum se vede, și este mai mult decât remarcabil faptul că în aceste condiții, copiii români se mențin an de an pe primele locuri ale

clasamentului. În Australia, cei șase elevi români, reprezentând patru centre de învățământ (premiul I, cu punctajul maxim: Adrian Vasile, clasa a XII-a Liceul de matematică fizică nr. 2 Cluj-Napoca și Dan Nicușor Daniel,

clasa a XII-a, Liceul Industrial „Radu Negru” Făgăraș; locul II: Andrei Moroianu, clasa a XI-a, Liceul de matematică-fizică nr. 1 București, Andrei Rădulescu-Banu, clasa a XI-a, Liceul de matematică-fizică „Mihai Viteazul”, București, Florin Belgun, clasa a X-a Liceul de matematică-fizică „Nicolae Bălcescu”, București și Octavian Fărcășanu, clasa a XII-a, Liceul de matematică-fizică „Nicolae Bălcescu”, Craiova) s-au clasat, ca echipă, pe locul II în lume, alături de echipa Chinei, cu 201 puncte (față de 217 puncte, cîte a obținut echipa U.R.S.S., clasată pe locul I, cu patru medalii de aur și 2 de argint). Locul III în această ediție a olimpiadei nu a fost ocupat.

Ediția 1988 a Olimpiadei internaționale de matematică s-a bucurat de cea mai largă participare de pînă acum: au fost prezente 57 de țări, din care 49 în competiție și 8 în calitate de observatori. Între problemele selectate în concurs, se pare că problema formulată de R.F.G. a intrat cel mai mare punctaj, fiind cea mai dificilă. Despre cît de grea a fost, poate depune mărturie și faptul că echipa R.F.G.-ului a ratat urcarea pe podium... chiar datorită acestei probleme! Sintem una dintre cele trei țări participante la toate edițiile olimpiadei, alături de

R.S. Cehoslovacia și R.P. Polonia. Mai important decît atît este faptul că în fiecare an, în echipă apar nume noi, într-un admirabil schimb de stație care demonstrează experiența și valoarea învățămîntului românesc de specialitate.

Altfel, în emisfera sudică e iarnă. „A fost frig, foarte frig. Seara ne puneam cîte două pulovere pe noi. Ne-am încălzit, însă, făcînd schimb de probleme cu colegii noștri din Iugoslavia, cu care am fost vecini de camere. Unii dintre noi ne cunoșteam deja de la balcaniade sau din anii trecuți”. (Andrei Rădulescu-Banu). În afară de cele două zile de concurs (15 și 16 iulie), fiecare cu cîte o probă (trei probleme) durînd patru ore, cîngurii s-au aflat la loc de cinste în programul sejurului. Au vizitat o rezervație de cînguri, o stațiune astronomică etc. Copiii au fost primiți sărbătorește de către primul ministru al Australiei, care le-a și înmînat medalii.

Viitoarea ediție a Olimpiadei internaționale de matematică va fi găzduită (rezultat al unei serioase concurențe) de către R.F. Germania.

TANIA RADU ■

Fotografie de ELENA GHERA ■

Chiar dacă n-ar fi vorba de o manifestare artistică aflată la a VI-a sa ediție, cum e Gala tinerilor actori ci despre o sesiune științifică de comunicări, nu s-ar putea scrie nici măcar despre aceasta făcîndu-se abstracție de faptul că ea s-a desfășurat la Costinești. Cu atît mai mult cu cît Gala tinerilor actori nu este o manifestare a inteligenței abstracte ci a concretei sensibilități artistice, spectacolul ei, care a durat cinci zile, între 17 și 21 iulie, nu poate fi comentat înafara superbului spectacol al Costineștiului însuși, ca stațiune estivală a tinerețului.

E extrem de greu, aflîndu-te la distanță de cîteva sute de kilometri de litoral, să detașezi recitalurile tinerilor actori de marele recital de vitalitate al Costineștiului, care le include pe toate celelalte, să vorbești doar despre cele înfîptate pe scena Teatrului de vară făcînd abstracție de faptul că întregul Costinești e o scenă pe care se desfășoară în fiecare vară spectacolul unic al unei expansive și inepuizabile tinereți, că fiecare prezentă de aici, în felul ei unic și irepetabil, joacă o secvență bine gândită și trăită a pîsei în neîntreruptă desfășurare care continuă cu ultima generație, meru ultimul val prin care prezentul nostru bate la porțile viitorului. Fiecare săptămînă a Costineștiului estival are cîte o personalitate sa culturală distinctă, intrucît, ideea de estivalitate este înțeleasă aici de conducerea stațiunii ca festivitate, vacanța neîntreruptă de conectare de la spirit, o pauză de sentiment și elevație ci dimpotrivă, o focalizare a multiplelor disponibilități culturale, eliberate de prestunța diverselor specializări, pe problemele artei, o revitalizare a energiilor prospective prin conectare la sursa inepuizabilă de spiritualitate a culturii.

Între Gălele Amfiteatru, Gala Umorului, Gala filmului pentru tineret și celelalte multiple acțiuni care fac din Costineștiul fiecărui an o veritabilă „Geneză a tinereții”, Gala tinerilor actori ajunsă la a VI-a ediție și organizată de Biroul de Turism pentru Tineret al CC UTC, în colaborare cu Consiliul Culturii și ATM, își are locul său bine precizat de succesul celor peste 150 de actori (majoritatea absolvenți ai ultimelor promoții de la cele două institute ale noastre de teatru) care au evoluat pînă acum pe scena în aer liber a Teatrului de vară, consolidînd prestigiul de care se bucură tinărul actor ca moștenitor al unei inestimabile tradiții și patriotice misiuni în arta dramatică românească.

Într-un Costinești reinnoit el însuși de la an la an, și mai cu seamă anul acesta cînd noul complex de vile „Amiral”, cu cer deasupra fiecărei camere,

sporește la peste cinci mii numărul de locuri pe serie al acestei stațiuni în care fiecare metru pătrat de iarbă costă 150 de lei — ca să nu mai vorbim de metrul pătrat de flori, sau de metrul cub de mireasmă

jă, de pe terasa Radiovacanței, din preajma Clubului, de pe Discoringurile de dans, dintre vilele ocrotite matern de arguștii și verdețuri își poate da senzația vitală de stațiune interplanetară pentru care au fost

ce a avut mai bun anul acesta și în fiecare an — a atestat Costineștiul nu doar ca stațiune a tinerețului pe litoralul sinurei noastre ieșiri la mare ci și ca port liber la ieșirea în mai largă perspectivă a invincibil-

un cenaclu al competitivității și afirmării celor mai îndrăznețe valori ale artei interpretative românești, un eșantion reprezentativ al potențialului de viitor pe care îl are teatrul românesc, în general.

Avem excepționalele forțe actoricești tinere afirmate încă din anii studenției. O proaspătă absolventă de anul acesta ca Emilia Popescu este deja un nume afirmat în piesele de la tv în care a jucat cîteva roluri memorabile, impunînd cu prospectime și farmec un nou tip de personaj feminin. Ea merge la teatrul din țară la care a fost repartizată cu o diplomă dublată de garanția succeselor ei de pînă acum. Ultimele valuri de absolvenți, excepționale (le cunoaștem din spectacolele de la Casandra), au fost repartizate la teatrele din provincie. Să sperăm că aceste nume în curs de afirmare și consolidare a vocației dovedite deja în anii de studii vor reuși să și sporească prestigiul cîștigat în anii studenției.

Gala tinerilor actori este inclusiv un seminar la care ai prilejul — ca tinăr — să te confrunți cu colegii tăi din restul țării pentru a menține stăceta afirmării la aceleași cote înalte la care ai fost deprins în facultate. Gala tinerilor actori e un prilej optim de „a te răzbuna”, de a-ți pune în valoare toate calitățile și disponibilitățile pe care ceilalți nu le-au descoperit încă poate nu-ți înțeleg graba cu care spiritul tău tinăr vrea să dobindească totul dintr-o dată. La Costinești ai prilejul să „dai lovitură”. Gala trebuie să fie în acest sens locul competitiv al celor mai proaspete căutări și „găsiri” (nu găselnițe!) în materie de artă dramatică. Un loc al căutărilor febrile, al experimentelor îndrăznețe, al unor spargeri de limite, al vinării de nou, de altceva mai expresiv, mai proaspăt, mai reprezentativ pentru marile posibilități de înnoire continuă a teatrului românesc.

Gala tinerilor actori trebuie să fie virful de lance al artei noastre dramatice, vectorul său exponențial. Vrei să știi ce are mai îndrăzneț teatrul nostru, vrei să afli sensul spre care se îndreaptă arta noastră interpretativă, te duci la Costinești! Următoarele Gale trebuie să întrețină tocmai această continuă stare de efervescență creatoare, de căutări febrile, de tatonare creativă a viitorului în tot ce are el mai promițător și mai reprezentativ pentru teatrul românesc contemporan.

ION ZUBAȘCU ■

Fotografii de CODRUȚA DRĂGOESCU ■

Gala tinerilor actori

MARIA ROXANA IONESCU

MARIUS ROGOJINSCHI

CLAUDIU BLEONT

CORNELIU JIPA

de te — Gala tinerilor actori a făcut ca în fiecare seară treptele amfiteatrului în aer liber și zidurile sale împrejmuitoare să fie asaltate de mii de tineri ca o troie în care eroii își repetă rolurile pentru viitoarele legende, înlocuind mitologia cu scenele generatoare de mit ale propriului nostru destin.

Dacă simpla privire asupra șirului lung de trupuri tinere dintre hotelul „Forum” și pla-

selectați cei mai viguroși reprezentanți ai speciei în expansiunea sa spațială spre viitor, dacă marea și soarele, plaja și valurile sînt încă în propria lor adolescență îmbrățișînd, împotriva tuturor amenințărilor de sfîrșit planetar de mileniu, valurile de tinerețe, marea de vigoare și frumusețe nouă a celor aflați aici ca într-un loc ce nu poate îmbătrîni niciodată, Gala tinerilor actori — prin tot

bilei tinereți spirituale, adăugînd un tîrm interior și o lumină lăuntrică mării și soarelui dinafară, ca în visatul tîrîn al tinereții fără bătrînețe și vieții fără moarte.

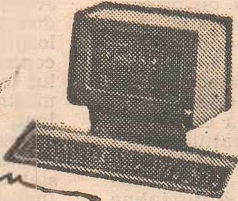
Cu toate pinzele spre viitor

Gala tinerilor actori de la Costinești trebuie să rămînă, în continuare, un fel de forum al avangardei teatrului tinăr,

Atelier literar

June A. Novicov

Ovidiu Iftimia — Piatra Neamț. Din cele șase „poezele” reținem pe cea mai reușită, anume *Tablou cu ciini*. „În zori / trimiteam cuvintele / să vină. / Credincioase () / se întorceau / cu trupul meu / în dinți”. Prea puțin serioasă, adăugați și o „scrisorică”: „Despre mine doar atît știu. Îmi puteți spune mai mult?”. Nu. Dar încercați să trimiteți cuvintele să vină și pe înserat. Vedeți ce v-aduc în dinți.

Crisian Cezar — Baia Mare. Răbdare am avut și v-am citit. Circumstanțele atenuante pe care vreți să ni le smulgeți nu vi le acordăm. Ceea ce scrieți dumneavoastră e o joacă de-a cuvintul. Dacă vă pierdeți „un nasture / fără culoare, fără chef / în clipe reci”, nu credeți că ați găsit o poezie. Pur și simplu ați rămas fără nasture.

Mihăilescu Iulia Andreea — București. Reținem, exact, din scrisoare: „Mă numesc... cu profesia de lucrător comercial... Vă trimit aceste trei scurte poezii pt. analizare. Nu aștept lauri, aștept un răspuns clar și precis, pentru el am pierdut timp, coală și nu numai pentru ele”. Vă răspundem foarte clar: într-adevăr, ați pierdut și timp și coală. Iremediabil. Și rămânem precisi: timp am pierdut și noi.

Chișu Daniel — Brăila. Computerul e înțelegător și vă ține pumnii la examen. Cît privește poemele, tonul colocvial, care

pare să vă convină cel mai mult pînă în clipa de față, nu vă va duce prea departe. Aveți idei, dar nu știți ce să faceți cu ele, vă lipsește fantezia, imaginația punerii lor în relief, exprimarea prin mijloace adecvate.

Cornel Vana — Cimpia Turzii. Nu vă amăgiți: pînă în clipa de față computerul nu a cunoscut nici o „pană de curent”. S-a făcut doar că nu observă corespondența dumneavoastră, în iluzia că veți observa singur ceea ce, acum li e limpede că nu vreți să observați: deși aveți suficientă cultură poetică și dovedeți o bună pregătire filologică, în ceea ce scrieți, disprețuind posibilitățile cititor, vă jucați de-a arta numai pentru dumneavoastră, lăsându-i acestuia doar umirea. Sigur, și aceasta ține de estetică, dar n-ajunge.

Florentin Sorescu — Pitești. În absența unor date personale, computerul presupune că izvorită tot de undeva, din Buzău și și apreciază că aveți toate șansele să sporiți, deocamdată la patru, numărul poezilor cu acest nume. Transcriem: „Îngerul / a venit la mine / și-a muiat / aripa / în a-cuarele / spunind / că-i mare pictor / și apoi a zburat pe fereastră; / de jos / s-au auzit / strigăte / prindeți / bestia aia / care mizgăleşte / cerul”. Continuați.

Cătălin Cioabă — Craiova. Lingă lucruri frumoase, banalități și construcții în care poezia nu poate locui. Intrucît

primele sint foarte puțin și absolut întâmplătoare, iar celelalte abundă și sint evident căutate, reținem cîteva din acestea din urmă, ca să le vedeți mai bine: „penumbra entuziasă a respirației”, „silueta nerăbdării”, „pești înlocuiesc cu stele sarea”, „trupurile, sfere uriașe de vid”, „răsărit în patru culturi”, etc. etc. Computerul mai reține suveranul dispreț pentru ortografie și riscă un sfat: dacă nu știți încotro mergeți, veți ajunge sigur într-o altă parte.

Daniel Marin — Deva. Cu mai multă rigoare gramaticală, o mai atenție adunare a ideilor și o sporită economie de cuvinte, veți ajunge să scrieți poeme de mare frumusețe. Nu încercați să-i imitați pe cei mai tineri (și gălăgioși) poeți: păreți înzestrat pentru mai mult.

Carla Maximilian — Ploiești. Cele 12 poezii la care așteptați cu orice preț răspuns, se aflau, după cum spuneți, într-un plic simplu, fără adresa expeditorului. Evident, n-aveam cui să-i răspundem. Astfel de plicuri, am tot repetat-o, nu se deschid. Poemele trimise acum au multă lumină, dar nu au sunet. Mai pe înțeles — computerului îi plac, uneori, șaradele —, lingă imagini frumoase e nevoie de idei pe măsură. În ceea ce privește observațiile pe care i le faceți computerului, acesta a refuzat să se ia în seamă, iar noi

nu avem nici o putere asupra sa.

Dalila Vernescu — Galați. Dactilografați poemele și încercați o selecție mai severă.

Păcurar Gheorghe — Cluj-Napoca. Nu ne-ați înțeles exact: distanța de poezie crește pe măsura în care, deliberat, vă îndepărtați de ea. Cine vă asigură că se află în direcția în care mergeți?

Adrian Martin — Constanța. Aveți o părere prea bună despre dumneavoastră. Mult prea bună. Și nu v-o schimbăm nici cînd e vorba de ceea ce scrieți. Și nu-i bine. Reproducăm, să vadă și alții, *Virtute*: „Într-o dimineață, pe cînd soarele / îmi smulgea genele, / mi-am stors ochii de vise / și i-am uscat în palmele-mi fierbinți. / Degetele îmi trepidau călduț, / genele se involburau în jurul meu. / Mă luase virtutea”. E firesc: toți cei care își „storc ochii de vise” amefesc. Stiloul cu care ați terminat Proiectul de Diplomă trebuia închis și pus la păstrare. Pentru poezie e nevoie de un altul.

Adrian Manolache — București. Ocupați-vă în continuare de cuvinte încrucișate, unde ne asigurăm că aveți succese deosebite. Nu confundați „încrucișate” cu „potrivite”. Din acestea din urmă nu a scris decît Argezi.

Mai trimiteți: Ioan Vergu Dumitrescu — Ploiești; **Achim E. Alexandru** — București; **Vicenția Rațiu** — Sighișoara; **Luminița Oprea** — Constanța.

Deocamdată nu: Petreanu Cristinel — Bacău; **Popescu Ion** — Urziceni; **Mihaela Petrican** — Buzău; **Horațiu Dan** — Medias; **Lisandra Cristian** — București; **Stănică Daniel** — Cimpu-

lung-Muscel; Ioan Mihut — Bihor; **Mirela Frincu** — Slatina.

Nu vă pierdeți timpul: Bogdan Everhart — Vaslui; **Popa Pande** —

Brăila; Răducanu Chirița — Vaslui; **Gina Pascu** — Galați; **Raluca Mladin** — Iași; **Cioică Victor** — Strehaia; **Marian Balnic** — Urziceni.

Singurătate analitică

Iubito, cît de singuri sintem pe tava zilei, exorcizați la rugul nevrozelor rebele, cînd gloata ne privește-n pupilele reptilei cum strecurăm sărutul prin ploaia de șrapnele.

Nici nu vom mai ieși din fosa noastră-ngustă, deși am achitat pe bază de chitanță impozitul la crama în care sfinți degustă plăcerile-ateiste cu multă eleganță.

E toamna în derivă cu ploile sterile, ferestre rușinate își trag pleoapa perdelei cînd eu prădat de gânduri îți pun sinii pe sedile cu buzele călitate de marginea tejghelei.

STEFAN ALEXANDRU

Existențe

Ce dacă te uiți la mine de după gard și rizi cu o felie de soare-nire dinți? Dintre noi doi, eu trag de căpăstru viața și o min cu greu printre bolovanii și o min cu greu...

JOHANA SAVA

Mersul pe ape

Bătrînii trec la amiază cu pași tirșiți, purtînd sacose de ață. Miezul verii. Uicigător de cald. Trotuarul nămolos trebuie să înceapă să curgă. Maturitatea zilei, singura oră cînd urmele pașilor rămîn ca un sigiliu în asfalt. Dar ei au pasul ușor, ca umbra plopii și, oricum, e prea tîrziu ca să mai învețe mersul pe ape.

CAMELIA MICULESCU

„Să scriu despre adevărul, dragostea și frumusețea oamenilor”

(Urmare din pag. 9)

cum, după douăzeci de ani de la premieră, la teatrul Bulandra.

A urmat seria de piese istorice: „Moartea lui Vlad Tepeș”, „Marele Soldat”, „Scene din viața lui Vasile Lucaci”, precum și piesele scurte: „Vodă Cantemir”, „Cetatea de piatră”, „Trei scrisori de pe front”, „Legenda lui Avram Iancu”.

— Dar „Zidarul”? — „Zidarul” nu-i o piesă istorică, deși angajează figura voievodului Neagoe Basarab. Este o decodificare a mitului creației, una dintre atâtea altele care s-au făcut în literatura noastră dramatică, culminînd cu „Mășterul Manole” a lui Lucian Blaga. Pentru mine, „Zidarul” a însemnat, pe lingă o muncă de zece ani, eliberarea de obsesia unor întrebări și neliniști, chiar dacă n-am izbutit să dau toate răspunsurile pe care le așteptam eu însumi. A fost jucată la Teatrul dramatic din Galați și pe scena Teatrului Giulești (sala Majestic) în 1982. Îi sint recunoscător regizorului Tudor Mărușcu pentru dragostea cu care mi-a acceptat piesa, realizînd un spectacol de o înaltă ținută artistică.

— Dintre toate care e lucrarea dvs. preferată?

— De ce una singură? Poți fi mai multe în aceeași măsură. Doar e vorba de opere literare, nu despre altceva! Cum aș putea să nu iubesc „Io Mircea Voievod” și „Zidarul” la fel de mult?

— Ce carte de căpetenie v-a hotărît destinul?

— Pieseile lui Ibsen mi-au descoperit tainele teatrului. Cîtîndu-le și răsîcîndu-le încă din anii de liceu, mi-au devenit atît de familiare încît am putut cunoaște pe cel mai riguros constructor de piese, legile nescrise și subtile ale arhitecturii dramatice.

Cartea de căpetenie, adică de pus la căpătii, o țin în bibliotecă, fiindcă ocupă cîteva raf-

turi întregi și are foarte mulți autori: Ibsen, Strindberg, Shakespeare, O'Neill, Anouilh, Cehov, Caragiale, Ionesco și marele Eschil. Am citat doar cîteva din atîția maeștri.

— Care sint proiectele dvs. pînă în anul 2000?

— Întrebarea presupune convingerea dumneavoastră că voi trăi pînă în anul 2000, ceea ce nu-i imposibil. Oricum, o lau ca o urare și vă mulțumesc. Totuși, cifrele rotunde nu sint obligatorii pentru o viață, iar eu ader la ideea că nu trebuie să fiu sigur de nimic în ceea ce privește termenii finali. Iată proiectele mele pînă în anul... ultim. În cîteva luni sper să termin „Călătoria fantastică”, a doua piesă inspirată din miturile românești. Este vorba despre „mitul timpului” din basmul „Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte”. Lucrez de aproape patru ani la această piesă și am impresia că trebuie să mă grăbesc s-o termin, fiindcă am destule proiecte care așteaptă să fie începute. Aș dori să pot scrie încă trei piese istorice: „Mihail Viteazul”, un „Radu de la Afumați” și un „Neagoe Basarab”.

Ele sint pornite doar în ideea principelui, adică în ce vreau să arăt din punct de vedere istoric și politic în fiecare. Am chiar pentru una, sau două, cîteva schițe de plan, conflict, acțiune, personaje. Dar numai atît. Apoi mă gîndesc de mai mult timp la o piesă contemporană, o piesă de dragoste, în care toate personajele sint femei, iar bărbatul în jurul căruia se învîrtește caruselul eroinelor nu apare ca personaj pe scenă, ci doar ca erou principal, despre care se vorbește. Și încă mai am de gînd să scriu cîteva piese într-un act. Ce credeți, e de ajuns pentru anii care ne despart de începutul mileniului al treilea?

— E tocmai vîrsta la care vă puteți formula crezul de scriitor.

— Nu cred că un sentiment generos și o idee profundă pot fi rediate într-un stil sărac sau

vulgar. Deși sint convins că cel mai important este ceea ce ești în scrisul tău, și nu cum ești, totuși iubesc cu pasiune cuvintele. Un scriitor care neglijează limba în care scrie, își va neglija cu siguranță și ideile. Mărturisesc că nu am talentul de a scrie repede. Îmi scriu greu piesele și în timp îndelungat. (De aceea invidiez pe acei care se așază la masă și termină o piesă în două săptămîni, sau o lună de zile). O parte din greutatea pe care o întîmpin scriind se datorează luptei cu cuvintele. Rescriu pagini întregi de cîte două, trei și, de obicei, de mai multe ori, pînă ajung să fiu mulțumit că mi-am exprimat exact gîndurile. Nu am totdeauna cuvîntul la îndemînă, îmi scapă printre degete și sint nevoit să plec la vinătoare de cuvinte pînă îl prind pe cel mai bun pentru replica mea. Cît despre crezul literar-artistic, nu am altul decît al oricărui dintre noi: să scriu despre adevărul, dragostea și frumusețea oamenilor.

— Despre iubire, despre prietenie?

— Iubirea este prietenia între un bărbat și o femeie, prietenia este iubirea dintre toți oamenii.

— Ce credeți despre viitorul omenirii?

A. Încă înainte de a se opera mutații în structura noastră cromozomială, descoperirea energiei atomice a început să-l schimbe moral pe om. Mai înțil, prin tehnica nouă pusă în slujba umanității, apoi prin frica de un dezastru pustiitor. Eu nu cred că va fi un al treilea război mondial. Nici atomic, nici cu arme clasice.

B. Ce poate să facă scriitorul pentru ca armele să tacă? Să facă muzeele să cînte! Un cîntec sublim, fără sfîrșit. Un cîntec despre marea prietenie a popoarelor. Cu un condei bun se poate opri un tun!

— Aș vrea să încheiem acest dialog cu o replică demnă de scenele noastre.

— Într-una din deseile mele călătorii prin țară, un tînar mi-a spus: „Aș vrea să scriu teatru, am cîteva idei, dar încă nu îndrăznesc”. „De ce?” — l-am întrebat eu. „Mi-e teamă că n-am talent.” „Scrie dumneata o capodoperă, și n-are să observe nimeni că n-ai!”

Universul cărții: tumultul epocii

(Urmare din pag. 9)

altădată, imputabile egoismului, vointele de afirmare personală, devin acum expresii ale spiritului de decizie, de inițiativă, de patriotism în numele obștii, al binelui public.

Mă gîndesc la ce însuflă viață discursului prin care naratorul manifestă înțelegere pentru realitate. Nu, desigur, realitatea paradiziacă, populată cu dișee, ci adevărata realitate problematică, în stare să provoace prin inepuizabile implicații, un spor de trăiri, de limpeziri și înfrumusețări. Există, în sensul acesta, în ambianța la care mă refer și personaje obsedate de spaimele ratării, ca în prozele lui N. Breban. Dar și acest mare portretist explorează, coborînd pe verticală, ființe ce absorb prin cunoașterea de sine energiile necesare reagerii lor pe noi baze sufletești.

Această rețea de repere la care se referă și Fănuș Neagu și, în alt plan, Radu Cosasu, înseamnă o infrastructură de ipoteze, de legitimări ale unei descoperiri vitale spre care tind personajele ca să înțeleagă ce sint și ce pot deveni prin radicalizare militantă.

Iar dacă programul lor existențial se transferă de la propria personalitate la macroistorie, rămîne să vedem ce semnal primim din partea altor autori conectați și ei la tensiunile acestui timp. O perspectivă interesantă deschide C-tin Toiu prin tandemul său de eroi, de o parte căutătorii activi, pe de alta martorii momentelor de cotitură ale istoriei.

De regulă Toiu vede acest tandem într-o succesiune de termeni. Trecerea lor ajută la fixarea biografiilor coincidente ca un fel de imagine-document despre lumea în care trăim. Naratorul însuși caută argumente pentru a-și prelunge demonstrația de la un roman la altul. Pentru a marca în context cine acționează și cine înregistrează, într-o alianță simbolică, edificarea noii orînduirii. Ca și Chiril Merișor care în planul pro-

fesiei este editor, lucrează în cadrul unei redacții, eul narator al lui Toiu se complăce a fi un fel de grefier de evenimente, de cronicar.

Motivul central al citorva din romanele sale (vezi *Galeria cu vită sălbatică*, ori recent *Apărutul Cădere în lume*) nu exprimă, din acest motiv, timpul cît o alegorie despre timp. Spre a marca mai expresiv umanitatea de tip nou la care ține să releve dinamica schimbărilor. Ce timp îl atrage pe narator nu e deloc greu să sesizăm. Un timp explorat pertinent, un timp ce silește privirea să restabilească justiția drumurilor spre cei ce au degradat sensul timpului și, cu precădere, spre cei pătrunși de valorile lui esențiale. Descoperirea prin povești, pe file de poveste pe care o fac, pe rînd, agronomul Pavlescu (*Însoțitorul*) sau Babis Vățărescu (*Cădere în lume*) transformă discursul românesc într-unul ce merge spre sursele trăirii. Afară de timpul exterior, scriitorul caută predilect timpul interior, prielnic oscilațiilor dar și cristalizărilor. Înăuntru, necesitățile sint o formă a libertății: cunoașterea de sine intră în istorie abia atunci cînd se eliberează de senzații haotice, cînd erori și drame personale (ce obțin audiență la cititor) conduc la reparații, anticipoază noul curs al actualității. Fenomenul a fost bine observat cel dintîi de Marin Preda prin al său Victor Petrini din *Cel mai iubit dintre pămînteni* care, deși constată diformitățile, are dreptate să pună accentul pe depășirea lor pozitivă, grație pledoariei pentru probitate în iubire.

Actul creator în cărțile citate urmărește „la vedere” locul muncii, al cunoașterii de sine, al destinelor individuale ca expresie a nevoii de modulare a naturii umane. Frenetica derulare epică deschide și îmbogățește percepția vie a inseparabilei legături dintre social și socialism, dintre adevărul vieții contemporane și valorile ce îi prefigurează literar.

O șansă generoasă pentru orașele agroindustriale: energiile neconvenționale

Având la bază o concepție foarte modernă, atât estetică cât și funcțională, noile entități de civilizație rurală care sînt centrele agroindustriale nu pot să lipsească nici din prima linie a strategiei energetice, de altfel o problemă mereu la ordinea zilei. Gîndite să se caracterizeze prin economicitate sub toate aspectele, ele trebuie să valorifice și energiile neconvenționale, acelea care pun la dispoziție kilowații și kilocaloriile oferite gratuit de natură. Într-un număr de curînd al revistei noastre, am arătat cum soarele și biogazul sînt pregătite de specialiști să furnizeze energie termică noilor așezări rurale dar, din păcate, încă nu și-au găsit locul în viața lor. Astăzi ne vom ocupa de alte două cadouri energetice ale naturii, aflate în cantități inepuizabile în camerele ei, și anume: apele geotermale și vîntul.

Apă caldă din sobele uriașe ale pămîntului

În comuna Otopeni, confortul urban a intrat pe ușa noii locuințe sătești și cu apă încălzită în uriașele sobe din măruntălele planetei. Așa cum ne relatează șeful de colectiv Alexandru Ionescu de la Institutul de Studii și Proiectări pentru Sistemizarea Locuinței și Gospodăriei Comunală, în iarna trecută deja locuitorii din 425 de apartamente au beneficiat de încălzire și apă caldă menajeră din sursa geotermală aflată în subsolul așezării din Sectorul Agricol Ilfov. Anul acesta, numărul total al apartamentelor prin calorică așezări se va ridica la 1600.

Cele trei sonde apărute în peisajul comunei, care nu extrag tîrziu scump și tot mai impuținat în lume, ci apă încălzită gratuit la 61 de grade în „punctul termic” de mare randament și fără termist din adîncuri, vor livra 6 milioane de kilocalorii pe oră. Se vor economisi în acest fel 2300 de tone de combustibil convențional pe an.

„După ce s-a descoperit pinza subterană de apă caldă de la 3200 de metri, am căutat să stabilim cea mai adecvată schemă tehnologică pentru a-i stoarce cit mai eficient zestre de căldură, spune inginerul

de încălzire devine și mai rentabilă și eficientă.

Pe aripile vîntului se transportă și energie

Prin modele matematice, calcule mecanice și electrotehnice, cu ajutorul tunelelor aerodinamice și bancurilor de probă electronizate, o echipă multidisciplinară de specialiști de la Institutul de Cercetare Proiectare și Inginerie Tehnologică pentru Mașini și Utilaje Agricole — sector Brașov a rescris

nate pompării apei la ferme și gospodării mici au rotoarele ca elicea unui avion sau ca niște jumătăți de butoaie, vîntul opintindu-se în ele ca în pinzele unei corăbii. Cele de 2 kw și 6 kw au palele drepte, cu portanță ridicată și furnizează energie electrică consumatorilor izolați. Ele au fost concepute astfel ca să demareze la viteze mici ale vîntului, de 3 metri pe secundă. Simple, ușoare, sensibile, ele încep să lucreze la o adiere ce face să foșnească frunzele. De aceea, beneficiarii lor, nu trebuie să se afle neapărat într-o zonă cu potențial

tricitate în sistemul energetic național, spune șeful filialei brașovene, doctor inginer Ilie Vlad. Deși rapidă, ea își începe piruetele energetice ale rotorului (pe undeva asemănător cu un mixer) la viteze modeste de vînt de 5 m/s atîngînd puterea maximă de 200 kw la 12 m/s. Prin conceperea lor cu ax vertical, acest model „Jasă” la sol multiplicatorul și generatorul astfel incit construcția „turlei” nu este nici sofisticată și nici scumpă. Cu rezistență mecanică ridicată și stabilitate funcțională foarte bună, avînd sistem electronic automat de cuplare la rețeaua națională, noua instalație este competitivă cu produsele similare ale marilor firme din lume. Noile comune agroindustriale își pot asigura o independență energetică folosînd turbine de 100 kw cuplate cu un grup Diesel care să funcționeze în perioada de acalmie atmosferică. Un astfel de utilaj eolian poate livra energie electrică pentru 150—200 de apartamente. El se potrivește ca o mînușă pentru așezările din Constanța, Tulcea și alte zone favorabile în curenții de aer. Plinul energetic se poate face și cu picătura, mai ales cînd aceasta tot curge gratuit !

Soluții tehnice există, exemplare fabricate prin microproducție la institutul din Brașov și-au demonstrat fiabilitatea, mai rămîne să se găsească și un producător de serie pentru aceste instalații. Proiectanților noilor comune agroindustriale le revine sarcina să le grefeze în arhitectura lor cu o mentalitate de buni gospodari energetici.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Apelați cu încredere! Oamenii se vor bucura

Radu Patraulea. Apa geotermală „suptă” de pompe din cele 3 puturi este dirijată în schimbătoare de căldură de unde agentul secundar ce se vehiculează prin radiatoarele din odăi, pornește cu 55 de grade. Deși mai urmează îmbunătățiri, în special în privința creșterii fiabilității pompelor submersibile, este un început bun și oamenii s-au declarat mulțumiți. Pentru perioada de vară, surplusul de apă caldă poate fi furnizat unei viitoare case de sănătate.

O experiență reușită ce poate fi extinsă în toate comunele unde prospecțiunile semnalează pinze subterane geotermale. Dacă acestea se situează la adîncimi mai mici, această sursă

o nouă ediție a cărții „Pe aripile vîntului”, de data aceasta tehnică. Autorii au construit o serie de instalații care fac ca vîntul să nu mai bată în zadar ci să fie pus la treabă cu folos, culegîndu-se din adierea lui o prețioasă și inepuizabilă energie. Așezările rurale, cu consumurile lor mai mici de kilowați, reprezintă de fapt locul în care se pot implanta cel mai eficient aceste moriști.

Cercetătorii brașoveni au pus la punct o gamă largă de turbine eoliene și de puteri mici pentru folosința populației rurale și a gospodăriilor agrozootehnice, cit și de puteri mai mari, apte să fie racordate la sistemul energetic național. Modelele de 1 kw și 4 kw desti-

eolian ridicat, ci le pot amplasa și în terenuri plate cu vegetație mărunțită, în văi cu versanți abrupti, la confluența riurilor, în apropierea lacurilor și dealurilor. Prin intermediul lor, i se oferă unei unități agricole o sursă gratuită de energie care să-i pompeze apă, să-i furnizeze energie electrică stocată în baterii sau să-i folosească la antrenări pentru măcinare, uscare cu aer cald sau irigarea grădinilor. Fiind ieftine, de la 20 de mii la 200 de mii de lei, ele sînt accesibile și se amortizează repede căci natura oferă gratis această energie înfinit regenerabilă.

„Realizarea noastră de ultimă oră este însă turbina de 100 de kilowați care poate pulsa elec-

De aproape un an (sau poate mai bine) a început să se răspîndească o „modă terapeutică” de un total empirism. Este vorba, cum indică și titlul intervenției noastre, de așa-numitele „cristale de Japonia”. Departe de noi gîndul de a pune la îndoială posibile proprietăți curative ale bănuitei ciuperce (!) care, potrivit unor păreri, ar poseda capacitatea naturală de a converti substanțele zaharoase în vitamine, deci de a oferi celor care le cultivă un lichid dulce-acrișor cu efecte, zice-se, revitalizante. Este locul să precizăm, totodată, că despre acest tratament naturist, s-a vorbit de două ori și în cadrul emisiunii radiofonice „Răspundem ascultătorilor”, cînd s-a dat cuvîntul biologului Gh. Mohan de la Grădina botanică din București, acesta semnalînd deopotrivă și un articol pe aceeași temă în revista Sănătatea nr. 4 a.c.

Avînd în vedere toate acestea și din dorința expresă de a pune la dispoziția publicului larg informații mai exacte, ne-am propus într-un precedent articol (Flacăra nr. 9) să aducem în paginile revistei opiniile autorizate ale unor experți în materie. Am apelat astfel la biologul Gh. Mohan, la biologul Viorel Soran de la Centrul de cercetări biologice Cluj-Napoca, precum și la farmacistul Ovidiu Bojor, cunoscut autor de medicamente fitoterapeutice. Din păcate n-am izbutit să încredințăm tiparului decît considerații sumare și aproape nimic despre valoarea terapeutică a cristalelor de Japonia. Interlocutorii noștri au fost cu toții de părere că, deocamdată, sînt necesare cercetări de strictă specialitate, iar acestea nu numai pentru determinarea principiilor active, ci și pentru identificarea eventualelor compuși cu potențialitate nocivă. Articolul nostru s-a dorit totuși un apel adresat institutorilor de cercetări și organelor de resort însărcinate cu supravegherea stării de sănătate a populației, cărora le-am solicitat măsurile necesare pentru deslășuirea, valorificarea, sau, eventual, amendarea acestei practici medicale necontrolate.

Sînt aproape cinci luni de atunci, răsîmp în care nu puțini cititori ne-au cerut noi amănunte, apreciînd pe bună dreptate că s-a scurs suficiență vreme ca misterioasa ciupercă să ajungă și sub instru-

mente omului de specialitate. Răspundem acestor solicitări în rîndurile care urmează.

Am putut constata în primul rînd că lipsa unor informații sub acoperire științifică a făcut să prolifereze, cum era de așteptat, un veritabil folclor medical. Au început să circule păreri prin care fie că se exaltă virtuțile tratamentului, fie că se recomandă o atitudine de prudentă. Ciuperca (despre care unii au auzit că ar fi sosit din Extremul Orient, că la Tokio se vinde pe stradă ca braga !) este apreciată ca un panaceu, alții sînt exprimate temeri și „contraindicații”, fiind atenționate în acest sens persoanele cu suferințe gastrointestinale. Mai

lucru cert, este răcoritor, acidulat și bun la gust. La concurență cu inmulțirea rapidă a ciupercei, proliferează însă procurarea pe filieră „mi-a dat o vecină” precum și sfaturile și schimbările de experiență, după tehnologia eficace a telefonului fără fir. Un urias balon umflat cu păreri și comentarii a înălțat ciuperca la altitudinea unui subiect foarte la modă. Cunoștințele pe această temă se întind pe o scară foarte largă. Am întâlnit o femeie care se declară „informată la zi” și care parcă-și dăduse un fel de doctorat în viața ciupercei tot ciugulind vorbe din toate cele patru puncte cardinale. O alta, sedusă de rezonanța cuvîntului

copilului suc de plăcut la gust, nu a sesizat nici un efect favorabil, ba din contră, băiețelul a pierdut 2 kg din greutate, astfel că a renunțat. Dimpotrivă, Aurel Almăjan continuă cura fiindcă fiul lui manifestă o categorică creștere a poftii de mincare. Unde este adevărul ?

Ana Muntean a auzit în dreapta și în stînga lucruri bune despre cristalele de Japonia și s-a dotat și ea cu ele. „Am dubii dacă să încep să beau limonada lor fiindcă mi s-a spus că trebuie evitat contactul cu metalele. Iar eu am niște plombe la masele, așa că...”

Sau cum se vede, „cunoștințele” nu sînt alcătuite decît

copului electronic, inclînînd să considere că este vorba de o algă nu de o ciupercă. Prin mijlocirea telefonului ne-am continuat odiseea, sperînd să obținem informații la Timișoara și Iași, evident consultînd tot farmacisti și biologi.

La toate acestea, o singură concluzie: nimeni nu știe nimic. Sau aproape nimic, în pofida faptului că toate persoanele chestionate au auzit de cristalele de Japonia, iar mulți le folosesc în scopuri curative. Nu negăm faptul că poate undeva, într-un compartiment de cercetare pe care l-a ocultat investigația noastră, cristalele de Japonia sînt de mai multă vreme obiect de cercetare. Ii rugăm pe virtualii cunoscători să ne scrie cit mai curînd posibil.

La Ministerul Sănătății, directorul Ștefan Iliescu de la Direcția farmaceutică și de aparatură medicală ne-a declarat următoarele: „Conform legii privind asigurarea sănătății populației, filiera normală a omologării unui medicament, care este introdus în terapeutică țării, presupune parcurgerea unor etape obligatorii. El trebuie verificat în clinică prin intermediul Comisiei medicamentului și, în urma unor rezultate pozitive, urmează să fie avizat de Ministerul Sănătății. În cazul cristalelor de Japonia, nimeni nu ne-a solicitat pînă în prezent acest demers legal și nici o firmă de profil din străinătate nu a propus înregistrarea în țară a acestui medicament. De altfel, nu am primit nici cereri oficiale din partea oamenilor pentru procurarea lui.”

Ne punem totuși întrebarea dacă Ministerul Sănătății și Academia de Științe Medicale, în calitate pe care o au, n-ar fi trebuit din proprie inițiativă să dispună efectuarea cercetărilor de rigoare. Iar acest lucru din două motive: fie pentru a promova, în mod oficial, un tratament naturist care, odată trecut prin testele farmaceutice, s-ar putea dovedi util sănătății, fie pentru a amenda o practică medicală necontrolată și cu eventuale urmări nedorite.

Cu părere de rău, sîntem nevoiți să încheiem din nou ancheta noastră, fără să fim în măsură de a comunica cititorilor noștri informațiile pe care le așteptăm din partea organelor sanitare și compartimentelor de cercetare. O vom face cînd acest lucru va deveni posibil.

LIVIU TIMBUS ■
CONDURĂȚEANU F. ■

Ce sînt sau vor să fie

Cristalele de Japonia

mult decît atît: au început să circule chiar și mici „îndrumare terapeutice” (întocmite de cine și cu ce autoritate ?) cum este și cel pe care am avut ocazia să-l citim chiar într-o instituție medicală. Autorul anonim indică în amănunt modul de preparare și administrare a produsului, iar în introducere face un soi de istoric al tratamentului. „Ciuperca — notează enigmaticul „specialist” — a fost adusă din India de un profesor universitar care a trăit acolo cinci ani, tratîndu-se. Suferea cu ficatul, iar cu ajutorul ciupercei s-a vindecat complet. Plecînd din India, a primit cadou ciuperca. Iar despre efectele ei curative, un paragraf întreg: „Ciuperca are o „influență tîmăduitoare asupra inimii, ficatului și fierii, vindecă complet ulcerul (sic !), este antibiotică, împiedică scleroza vaselor, reglează tensiunea, oprește cancerizarea, micșorează oboeala și îmbătrînirea celulelor organismului, vindecă inflamarea membrilor”. Deci o adevărată minune, concurînd o întreagă industrie de medicamente.

Pînă una alta, mii de fuste borcane cu muștar au devenit „locuințele” cristalelor cu nume misterios oriental, așa cum se recomandă în „modul de întreținere”. Numeroși oameni le fac „baia” de seară, le asigură „prînzul” cu stafide și beau lichidul rezultat din fermentația lor care, singurul

cristale japoneze, se oprișe la faza unei simple alergături a denumirii pe lingă ureche, nu înțelesese că e vorba de un microorganism ce produce un suc acidulat și: „cumpăr și eu cristale că tot vroiam să-mi fac o broșă.”

Maria Samochiș execută și ea conștiințos ritualul de îngrijire a cristalelor. „Mi-e teamă să încep tratamentul pînă nu aud că un medic îl prescrie, zice pe bună dreptate. Vecina mea Floarea Motoi care mi le-a dat și-a scăzut cu ajutorul lor tensiunea și afirmă că se simte mai vîioaie.”

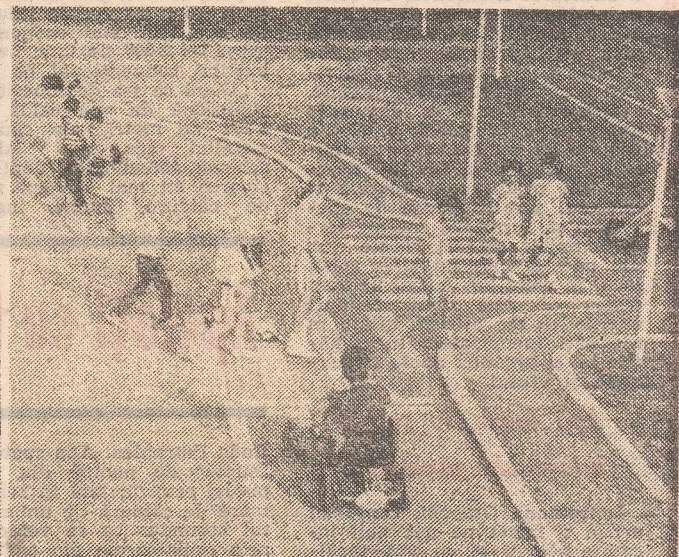
Din ce în ce mai mulți oameni sorb băutura „stoarsă” din cristalele japoneze fiindcă, pînă la urmă: „n-am auzit pe nimeni să fi avut vreun necaz cu sănătatea.” Cam transparente argumente pentru începerea unui tratament care se bazează de fapt pe un zumzet de vorbe ! De altfel, creșterea numărului adepților acestei rețete se constată și din faptul că niciodată nu s-au vîndut atîtea strecurături și lingurițe din material plastic, cele cu care se face „toaleta” cotidiană conform „sfaturilor” dactilografiate. În raioanele de obiecte casnice din magazine se încing adesea adevărate „consulturi medicale” pe această temă, fiecare adăugînd cite o idee proprie la „protocolul farmaceutic” alcătuit de fapt de niște amatori.

Vasile Rodica a administrat

din impresii subiective, păreri (personale sau auzite), fantezie. Tratamentul își duce viața în semiobscuritatea empirismului, iar administrarea medicamentului se face în continuă „după ureche”. De aceea am încercat să aflăm mai multe amănunte din partea unor institute de cercetare. La Facultatea de farmacie din București, prof. dr. Victor Stănescu ne declară că nu s-au întreprins cercetări asupra cristalelor de Japonia în cadrul acestei instituții, iar prodecan dr. Maria Năstăsescu de la Facultatea de biologie ne-a mărturisit că ciuperca nu a ajuns, încă sub „microscopul” microbiologilor universitari. Situație identică la Institutul de stat pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice unde ciuperca sus-amintită nu figurează pe agenda de investigații a specialiștilor. Ne-am adresat în continuare Institutului central de biologie unde ni s-a recomandat să cerem informații biologilor Viorel Soran și Nicolae Dragoș, amîndoi de la Centrul de cercetări biologice din Cluj-Napoca. Am dat curs acestei invitații dar din nou eșec. Viorel Soran ne-a înștiințat că nu are nimic de adăugat la cele declarate anterior (Flacăra nr. 9), iar, colegul său ne-a mărturisit că nu posedă date rigurose științifice. Biologul Nicolae Dragoș ne-a încredințat în schimb că va întreprinde cercetări cu ajutorul micros-

Atenție, copiii!

Mai mult decât un semn de circulație:
un apel la conștiința fiecăruia!

La vîrsta copilăriei, inclusiv deprinderile de conduită rutieră se formează prin exercițiu practic. La grădinița Întreprinderii de sere Arad și-n Parcul-școală de circulație din Timișoara astfel de „antrenamente” sînt mai mult decît folositoare pentru a-i obișnui pe copii cu neprevăzutele rigori din „circulația mare”.

Clipa accidentării unui copil este „big bang”-ul din care se naște un univers tragic, este punctul de plecare al unui cortegiu incomensurabil de consecințe sufletești, sociale și umane pe care timpul nu le mai poate șterge ci, adesea, doar le amplifică. În clipa infinitesimală a accidentării unui copil se comprimă destinul unor întregi existențe ce sînt, de-a-tunc încolo, buveriate definitiv spre periferia normalității, purtînd pentru totdeauna o adîncă, imprescriptibilă și dureroasă scrijelitură pe conștiință.

În țara noastră există un bine pus la punct „sistem de frinare” a cauzelor care conduc la accidente deosebi în rîndul copiilor. Dar în această problemă nu sînt suficiente enunțurile unor reglementări legale și, nici simpla concepere a unor acțiuni educaționale ce, pe alocuri așteaptă doar să fie bifate din

cînd în cînd. Ieșirea copiilor în stradă trebuie să echivaleze cu intrarea lor în „radarul” de conștiință al tuturor, indiferent că sînt sau nu participanți la trafic, indiferent că le sînt sau nu părinți. Cazurile luate la întîmplare pe care le vom prezenta în acest grupaj ilustrează cu prisosință faptul că evitarea accidentării copiilor depinde, uneori, de cele mai neașteptate ipostaze. De pildă, dacă un copil traversează prin fața sau prin spatele unui autovehicul oprit și este surprins și lovit de o mașină, de vină este și copilul (care, poate, n-a fost prudent) și conducătorul auto (care poate n-a redus viteza la limita evitării oricărui pericol), dar și soferul acelui autovehicul staționat, care a creat situația de accident și care nu poate fi exonerat de o responsabilitate cel puțin morală.

Pentru atragerea atenției asupra acestei responsabilități morale în cazurile de accidentare a copiilor, nici un efort cît de mic, nu poate fi considerat inutil. De aceea am și considerat să ne raliem, prin paginile de față, celorlalte intervenții constante care se fac în direcția prevenirii, evitării și eliminării accidentelor în rîndul copiilor. Prezentînd cîteva aspecte ale acestei munci din județele Timiș și Arad, nu vom avea, desigur, pretenția că am cuprins (sau, cu altul mai mult, că am „rezolvat”) totul — intrucît, în materie de circulație rutieră, acest „totul” niciodată nu poate fi epuizat. Dar dacă, sub influența latentă a acestor rînduri, măcar o viață de copil va fi salvată sau un accident va fi evitat cîndva, atunci vom putea spune că ele au meritat să fie scrise.

Unde se ascunde tragedia

Există o situație tipică de accident: la traversarea prin fața sau spatele unui autovehicul oprit, care blochează vizibilitatea într-un unghi ce se deschide cînd deja e prea tîrziu. La 11 mai, la ora 8,25, a fost lovită, în comuna Tomnatic, eleva Rusu Elena din clasa a IV-a: „Fata și-a cerut voie să-și cumpere un creion de la librăria aflată vis-à-vis de școală. Chiar în dreptul celui loc de seara rămăsese staționată pe carosabil o remorcă. După ce ieșe din librărie, fetita se angajează în traversarea prin spatele remorcii. Vinzătoarea vede pe fereastră ceea ce fetița nu vedea, și anume că din dreapta ei venea un ARO; strigă, dar e prea tîrziu: mașina îi rupe ambele picioare”. Cu patru zile mai înainte, mai sus, în comuna Șofronea, județul Arad, un accident identic în împrejurări, dar cu deznodămînt fatal: elevul Mingircanu Ioan, tot din clasa a IV-a, coboară din autobuz și încearcă să traverseze prin spatele acestuia. Cum intră în cîmpul activ al șoselei, este surprins și accidentat mortal de un autocamion.

În circumstanțe asemănătoare a fost accidentată minora Aprofirei Ana Maria, în vîrstă de 11 ani/ care traversînd prin fața autobuzului oprit în stație, a fost lovită de un autoturism.

De mai mult timp se insistă de către agenții de circulație ca șoferii de pe mijloacele de transport în comun să atragă atenția pasagerilor care coboară — deosebi copiilor — să nu traverseze decît după plecarea acestora din stații. Dat fiind gabaritul mare al acestor autovehicule conducătorii auto aflați în depășirea lor nu au posibilitatea să-i observe întotdeauna pe „omuleții” care traversează prin asemenea locuri, astfel că un asemenea mod de a trece strada comportă mari riscuri. În situațiile prezentate, desigur că, accidentele nu s-ar fi produs dacă, șoferii de pe cele două autobuze, i-ar fi atenționat părintele, pe micuții prichindei. Aceasta însă, nu diminuează cu nimic responsabilitatea celor aflați în depășire care, în perimetrul stațiilor de transport în comun, trebuie să reducă vi-

teza pînă la limita evitării oricărui pericol și să-și sporească mult atenția.

Gavrila Diana și Tapul Florentina, eleve tot în a IV-a, din Giarmata, județul Timiș, s-au angajat în traversarea străzii în fugă și prin spatele remorcii unui tractor staționat, fără să se mai uite spre dreapta de unde venea un autoturism care le-a accidentat pe amîndouă. Fîntinaru Felicia, clasa a V-a la o școală din Timișoara a fost lovită de un autoturism în momentul cînd a ieșit din dreptul unui autocamion staționat, prin fața căruia intenționa să traverseze.

Marcajul trecerii de pietoni indică un loc pe unde se poate traversa în siguranță, dar asta nu absolvă cituși de puțin lipsa de atenție a celui care-o face. Drăgan Liliana, 12 ani, Timișoara, a pășit liniștită pe „zebră”, prin fața unui troleibuz oprit pe banda I, nefiind astfel în cîmpul vizual al șoferului unei autozosterme ce venea din stînga, pe banda a doua, care a lovit-o în plin.

Desigur, vinovații se stabilesc în fiecare caz, pentru că nu de vinovați ducem lipsă, dar cui și la ce mai folosește această constatare aposteriori din moment ce viața unui copil a fost curmată sau urmările lovirii sînt dramatice pentru tot restul vieții?

Traversarea înseamnă pentru copil, de cele mai multe ori, ieșirea în calea mașinii. Ce

Nimic rău în faptul că Ștefan Iovan (chiar așa!) s-a gîndit să-și ducă fetița la film. Betina e numai în clasa a doua, și ea e mulțumită că merge la film oricum, chiar și transportată pe portbagajul neamenajat al bicicletei. Dar dacă...?

presupune asta, e aproape evident: avertizarea copiilor pînă la obsesie și pînă la intrarea în reflex de a privi de zece ori pînă să facă un pas; pe de altă parte, prudență înfinată din partea conducătorilor auto pentru care orice mașină staționată pe carosabil trebuie să semnifice același pericol ca o minge ajunsă în stradă, fiind foarte adesea doar un paravan de unde, oricînd, poate să apară un copil.

Vinovați pentru vieți... nevinovate

O imensă responsabilitate morală, care nu poate încăpea în paragrafele nici unui regulament, este aceea față de supravegherea copiilor preșcolari, aflați la o vîrstă la care la propriu și figurat, pentru a-și conduce singuri pașii. Dib Monica, de numai 5 ani, a vrut să treacă singură strada în comuna Ghiroada, Timiș, prin fața unui autoturism staționat, în 26 martie, la o oră cînd deja era întuneric — 18,30. A fost accidentată mortal. Infinit mai mult noroc a avut Roznod Roxana, tot de 5 ani, din Timișoara, care, în 25 iunie, ora 21,35 (la ce oră și-or mai fi chemînd părinții copiii în casă?) a țîșnit din mina altei fetițe și-a fost accidentată ușor. Tot nesupravegheată a fost și Bozai Mihaela de 5 ani, care a vrut să traverseze în fugă o stradă din Giarmata, Timiș, fiind surprinsă și accidentată de un autoturism. Împrejurări identice în accidentul suferit de Smarțocian Simionică din comuna Șag-Timișeni, un băiețel de numai 4 ani care, poate, n-a avut nici-o vină c-a fost lăsat singur să se joace în drum.

În majoritatea covîrșitoare a accidentelor care au ca victime preșcolari, vinovați sînt aceștia. Dar cine poate prescrie vina părinților de a-i fi lăsat nesupravegheați sau de a-i supraveghea neglijent? Vina lor principală fiind, pînă la urmă, aceea de a nu „prevedea” pînă la detalii reacțiile impredictibile ale unor copii ce n-au încă simțul pericolului de accident. O astfel de reacție a avut Ebenspanger Heinelka, de 8 ani, care s-a smuls din mina tatălui, a sărit în stradă și-a fost lovită de o mașină. Putem pedepsi, desigur, șoferul acelei mașini, spunînd că părinților le-ajunge pedeap-

sa de-a-și fi văzut copilul lovit de mașină, dar cu asta am rezolvat totul? Constatările „de după” sînt cele mai adesea tînguiri sfîșietoare: în timp ce părinții coseau pe un canal paralel cu „șoseaua Nădlac-Arad, Ilie Vancea, de 5 ani, a țîșnit în fața unei mașini care l-a lovit mortal după 18 m de frînare (dintr-un total de 50 m de frînă). Asta înseamnă că ar fi fost lovit și dacă mașina mergea cu 50 km pe oră. Tot în aceeași zonă, Berceci Carol, de 4 ani a fost dus de mama și matusa sa (care au 18 și, respectiv, 14 ani!) să se spele la o fîntînă aflată peste drum de locul unde lucrau. La întoarcere, puștii s-a smuls din mina celor care-l însoțeau și-a sărit în fața unei mașini. Șoferul acesteia a evitat cît a putut spre dreapta, dar tot l-a

Totul pornește de la media — 6,87 — cu care Daniel a terminat anul școlar. Raționamentul pe care i l-am propus a fost următorul: dacă ar fi fost premiant sau „mai în față”, el ar fi primit cadou o bicicletă pe care „s-ar fi putut da” singur. Așa, tatăl lui, Dașoveanu Dinu, continuă să-l care pe portbagaj, deși la cei 13 ani cîți va face Daniel pe 14 august, mult mai comod, mai indicat și chiar mai practic este mersul pe jos.

Iuat pe micuț cu partea stîngă a botului microbuzului, lipindu-l de mască și tirindu-l vreo 14 m, după care frageda victimă s-a rostogolit în șant, în niște bălării.

În urma unor asemenea întîmplări, orice lamentare, cît de dureroasă, este de prisos. De la recunoașterea acestui adevăr elementar a pornit o întregă orientare a muncii

agenților de circulație, orientare definită prin cuprînzătorul, laboriosul și delicatul proces de prevenire.

„Prevenirea cere conștiință”

Serviciile de circulație ale celor două miliții județene, Arad și Timiș, au oameni extrem de competenți desfășurării, cu tact, insistență și bun simț, a unei tenace munci de prevenire a accidentelor, în general, și-n rîndul copiilor, în special. Cum accidentul este impactul dintre două părți, prevenire înseamnă nu numai a conduce preventiv, ci și a înocula o conduită similară în rîndul „celeilalte părți” prezente în trafic, în afara sau alături de conducătorii auto. Desigur, în virtutea obșnuinței obligațiile cele mai mari de prevenire a accidentelor revin conducătorilor auto. Dar, cum realitatea a demonstrat și cum rezultă și din exemplele de mai sus, constatările de după accidente nu mai pot mulțumi, nu dau satisfacție nimănui și nu mai pot fi suficiente pentru eliminarea din trafic a oricărei evenimente rutiere. Se impun eforturi de sensibilizare a conștiinței tuturor celor care intră în tangentă cu strada, și mai ales atunci cînd e vorba de copii. De aici rezultă un larg evantai de acțiun: și inițiative pe care cele două organe de miliție le desfășoară constant, împreună cu organizațiile școlare, de copii, pionieri și tineret, în spiritul ideii că grija pentru viața și integritatea corporală a copiilor este și trebuie să fie o grijă a tuturor și-o parte de conștiință a fiecăruia.

Cu titlul de exemplu, prezentăm aici cîteva din acele acțiuni și inițiative mai relevante pentru munca de prevenire a accidentelor în județele amintite.

Pentru Arad, zona fierbinte, cu multă bătaie de cap, este amintita șosea Nădlac — Pecica — Arad pe care se desfășoară cel mai important trafic rutier internațional din țară. Acolo s-au petrecut și singurele accidente mortale din județ cu victime copii din acest an. După cele două accidente mortale, survenite la numai trei zile distanță unul de altul, s-a făcut un pas: al dezbate-

rii publice a celor întimplați și-al luării unor măsuri, între care desemnarea prin rotație a cite unui părinte care să supravegheze acea porțiune de sosea care este foarte populată cu copii, în dreptul unei parcuri care-i atrage ca un magnet.

Aradul este, probabil, orașul din țară cel mai populat cu biciclete și unul fruntaș în Europa, din acest punct de vedere: peste 90.000 de biciclete la o populație de circa 200.000 locuitori. Acest fenomen al „biciclizării” urbei merită analiza separat. Deocamdată este important să spunem că învățatul mersului pe bicicletă nu este lăsat la voia întâmplării, mai în fiecare școală există parcuri de circulație în care copii mai mici sau mai mari deprind nu numai mișcările, ci și regulile folosirii bicicletei. La amenajarea acestor parcuri-școli de circulație o mare contribuție și-au adus unele întreprinderi din municipiu — deosebi Fabrica de vagoane călători (director Mircea Soica), uzina „Strungul” și Secția municipală de întreținere și reparații drumuri.

Un elegant și instructiv parc-

Greceanu Lucian (Școala nr. 27) și Zsont Ion Tiberiu (Școala nr. 13), fiecare de numai cîte 7 ani, au avut mereu ceva de împărtășit și de povestit într-o intersecție din Calea Șagului. Poate că învățătoarele lor vor putea afla despre ce e vorba dintr-un extemporal pe teme de circulație.

școală de circulație a fost amenajată în mai marele Parc al copiilor din Timișoara. Din punctul de vedere al „problemelor” de circulație, parcul simulează parca intersecțiile sofisticate din centrul unei mari metropole, micii conducători de carturi trebuind să dea la mai fiecare colț cite un „examen” de cunoaștere a regulilor și semnificațiilor indicatoarelor. Se presupune că această cunoaștere o au copiii de-acasă sau de la școală, dar n-ar face inutilă prezența din cînd în cînd a cite unui instructor sau amenajarea unui panou explicativ (în limbajul copilăriei) al semnalizărilor respective, după cum recomandările pentru creșterea afluenței ar fi o reducere a prețului de intrare și folosirea a cartului de 4 lei pentru un

sferă de oră).

Intrate deja în viața și programul copiilor, aceste parcuri-școli reprezintă cadrul practic în care micuții școlari obișnuiesc să vadă și să înțeleagă la scară reală și palpabilă importanța regulilor pe care vor trebui să le respecte și-n „circulația mare”, atunci cînd sint pe străzile aglomerate ale orașului. Privite din altă perspectivă, a unei civilizații urbane care ține seamă de realitățile și exigențele componentei rutiere, astfel de amenajări, alături de acțiunile care le dau viață (acolo, dar și în școli, în tabere, în orice altă colectivitate de copii), probează importanța pe care autoritățile locale din cele două județe o dau acestui fenomen care nu este deloc simplu — deși se află la îndemîna fiecăruia și sub ochii noștri, care face parte din viața noastră și care s-ar putea numi copii și strada.

Vizibil și invizibil pe un front comun

„Am luat în serios și această activitate de educație rutieră a copiilor pentru că importanța ei este în afara oricărei îndoieli”, ne anunță dintru început Viorica Gheorghe, șef de comisie la Consiliul județean Arad al organizației pionierilor. N-am primit cu îndoială această declarație de principiu intrucit știm din evidentele statistice că Aradul „stă bine”, cum se spune, în privința accidentelor rutiere în rîndul copiilor lor. Situația generală bună la acest capitol din Arad nu poate fi, n-are cum să fie desprinsă de munca de prevenire pe care o desfășoară serviciul circulației în colaborare cu organizațiile obștești și de tineret. Pionierii au forme specifice de activitate în domeniul educației rutiere. Astfel, pentru clasele I-IV există un concurs intitulat chiar așa, „Educație rutieră”, educație pentru viață”, la care echipajul Școlii nr. 12 a ocupat locul 3 la finala pe țară din acest an. Pentru ciclul gimnazial, clasele V-VIII, intră „în acțiune” patrulile școlare de circulație — cel puțin una fiind organizată în fiecare școală din județ. Întrecerea dintre ele a ridicat nivelul tuturor, astfel că pe nimeni n-a surprins performanța patrulei din comuna Vărădia pe Mureș (instructor, prof. Radu Șain) care a câștigat locul I pe țară la recentul concurs național de la Năvodari (respectiva școală mai fiind prezentă în finală de încă trei ori, în anii precedenți). În mai toate școlile județului Arad există cercuri „Micii bicicliști” (asta-i moda pe-aici, ce să-i faci) ai căror reprezentanți fac nu de puține ori excursii cicloturistice de anvergură. Una recentă a fost intitulată „Laurul”: 400 km parcursi cu bicicletele pe valea Mureșului în 8 zile, cu evidențierea cortegiu de acțiuni instructiv-educative la toate capito-

lele, inclusiv rutier. Aradul a avut un reprezentant — Traian Merce, clasa a VII-a, Vărădia pe Mureș — și la recentul concurs internațional de la Kazanlik — Bulgaria, pe tema „Tineretul și siguranța circulației rutiere”, o întrecere între copii din țările socialiste, în privința îndemînării de a merge cu bicicleta și a cunoașterii regulilor de circulație. Asemenea celorlalte consilii județene ale pionierilor (la Timiș aveam să constatăm lucruri similare), de mare respect se bucură organizarea manifestărilor din cadrul „Săptămîinii micului pieton”, propaganda vizuală specifică, festivalurile de film cu tematică rutieră pentru copii, întîlnirile bilunare cu lucrători ai serviciului circulație, lectoratele trimes-triale cu părinții și celelalte acțiuni care au intrat cu drepturi ferme în programele de activitate pionierească.

Am obținut, în schimb, mult mai mult: convingerea că în școlile și unitățile pionieresti din cele două județe astfel de acțiuni sint tratate cu maximum de responsabilitate, din moment ce rezultatele se văd bine și în bine. Ca să se ajungă aici, s-a parcurs drumul necesar al unei înțelegeri reciproce între serviciul circulație și școală. „Sintem așteptați și dorim în școală, cadrele didactice se bucură ori de cite ori dorim să fim în fața copiilor, pentru că nu e deloc suficient să ne întîlnim cu ei doar în prima și-n ultima zi de școală, educația rutieră nu este deloc privită ca o corvoadă, precum ceva ce mai trebuie bifat din cînd în cînd”.

Grosu Ilie, fochist la I.C.R.A.L., este un om calm și de bun simț, dar n-avem ce-i face. Eliona are 3 ani, iar Ovidiu, cu bicicletă proprie, 10 ani. Dacă fetița era îndreptată „corect”, cu fața spre sensul de mers, ceilalți doi mergeau pe contrasens. Dacă vine o mașină în viteză pe banda a doua, deci înspre fața lor? „În fetița în spate cu mina dreaptă!”. Dar atunci îi mai rămîne doar stînga pe ghidon. Ce mai, oricum nu-i bine, nu-e-bine!

OCTAVIAN ȘTIREANU
Fotografii de
PAUL ULIERU

Reportaj dintr-o bombă

De treisprezece ani m-am aflat în bombă, fără voia mea! Și, ca cineva care știe bine ce înseamnă asta, vă sugerez să nu vă doriți așa ceva. Nu din egoism gazetăresc!...

Era vineri, 15 iulie și soarele apusese de zece minute. O seară răcoasă, cu cer brăzdat de nori și fulgere. Noi negri, apăsători, ce se apropiu de oraș parca din toate zările. Joaca și exuberanța copiilor se stînsese surprinzător de repede, deși nici un anunț nu vestise evenimente ce timp de patru-cinci secunde aveau să aducă panică și groază cit n-adoseseră decenii întregi! Erau apoi grijile orașului. Tensiuni ridicate de febra admiterii în facultăți. Emoția încă nestinsă a examenelor gimnaziale. Bagajele de vacanță și obsedantele întrebări despre „starea mării”. Apoi, un ultim telefon: din Moneasa, un prieten, directorul Aurel Brad, îmi spune că stațiunea e plină-ochi...

A fost ultimul telefon. În clipa imediat următoare începe derularea celor citeva secunde infernale. A fost mai înainte o detunătură, așa cum se aude după trecerea unui supersonic. Apoi, pentru citeva clipe am impresia că mă aflu într-un vapor care navighează pe mare de gradul III. Privesc pentru o clipă pe geam și am senzația că sub mine s-a format un uragan. Aud apoi o explozie asurzitoare. Totul zbura în toate părțile. A năvălit apoi fumul. Un gaz inecăcios. Apoi, praf. N-am mai văzut nimic. Venise parca brusc noaptea. Secunde dramatice în care n-am avut vreme să-mi pun întrebări! Așteptam mai degrabă planarea, undeva, în necunoscut. Erau aproape și limbile de foc aruncate spre înălțimi. Momente de groază, greu de imaginat!

Alerg spre camera fetei. Se aud de peste tot țipete. Apartamentul meu nu mai are nici uși, nici geamuri. Printre dărîmături, a căror amploare n-o realizez, prin fumul dens, înspăimîntată de gîndul că s-ar mai putea produce o nouă explozie, scot fetița din afara perimetrului „bombei” și revin în bloc. Sint martor ocular la scene incredibile. Apartamentul de sub mine era practic mutilat. Acolo se produsese cu citeva minute în urmă cea fantastică explozie. În baie!

În inima incendiului, vecinul nostru de scară Dumitru Tarcea, e-n linia întii și flăcările bat în retragere. A fost în tinerete pompier și știe bine ce trebuie să facă. Și puțină lume știe cit a făcut! Ar merita citat chiar și pe ordinul de zi al pompierilor. Și el, și alți cîțiva oameni care și-au făcut datoria.

Afară, „spectacolul” ia proporții: vreo mie de oameni așteaptă cu îngrijorare să aște deznodămîntul. Vin pompierii, dar focul a fost invins. Vine miliția cu „laboratorul criminalistic”. Se fac fotografii. Se iau declarații. Vin oficialități locale, îngrijorate de proporțiile exploziei.

Cînd fumul a început să dispară, a lăsat loc unui peisaj tragic. Era parca după un bombardament. Apartamentele de pe toată scara nu mai aveau uși, aproape toate mașinile parcate pe ambele părți ale străzii nu mai aveau geamuri și erau ciuruite de „schije” proiectate de explozie: geamurile, cu lem-narie cu tot, au fost catapultate spre toate direcțiile, izbînd cu putere infernală tot ce au întîlnit în cale. Prin copaci din jur pluteau spinzurate perdele și alte obiecte. În apartamentul unde de treisprezece ani „bomba” n-a fost încă amor-sată, nu mai e nici un zid despărțitor. Iar vana, martoră directă a ce s-a întimplat acolo mai devreme, nu mai poate spune nimic. E tîndări! Mașina de spălat, cea care probabil și-a permis, ca un robot neinteligent, să ofere scintea ce a produs detonația, era o tristă instalație cu destinație precisă: fier vechi! O casă transformată în patru sau cinci secunde într-un morman de pereți și obiecte!

Scriu reportajul acesta la citeva zile de la cea groznică explozie. N-a murit nimeni, dar numărul probabil al victimelor putea să depășească cifra de zece. S-a lucrat și se lucrează zi și noapte. Se repară uși, se cară moloz, se pun geamuri, se repară instalații sanitare rețezate de suflul exploziei, iar parbrizele au devenit o problemă greu de soluționat. O solidaritate frumoasă, omenească, ca-ntotdeauna în astfel de situații-limită.

În apartamentele mutilate de explozia provocată de neofalină vin constructorii. Și vor avea de lucru citeva luni: vor ridica ziduri interioare, vor reface instalația electrică, instalațiile sanitare, vor repune parchetul dislocat, vor zugrăvi.

Prin fața blocului continuă să se perinde curiosi arătînd cu degetul spre apartamentul doamnei „Z”, cel în care s-a produs explozia și a cărei înfățișare rămîne acum un avertisment pentru cei ce sfidează puterea neofalinei! Și mai ales, legile scrise și nescrise ale vieții în colectivitate...

Dar, vai, v-ați întrebat dacă nu cumva și dumneavoastră trăiți pe o astfel de bombă? Căutați, întrebați, aflați!

MARIOARA ENE

„Hoc opus, hic labor est” rosti sentențios Nelu, supranumit „scorpionul” pentru mușcăturile lui veninoase în disputele cu colegii de cascade. „Să vă și explic, că voi nu prea v-ați omorît cu latina. Adică nu coborîrea în infern, ci revenirea pe pămînt e grea. Așa îl prevenise Sibila pe Enea care îl ceruse să-l conducă în infern. Cine a fost Sibila și cine Enea o să vă spun altădată”. „Noi ne-am răsturnat cu mașina și ție îți are de citate în latină”. „Mă zvezecilor pîi citatul ăsta se potrivește situației noastre aidoma unei mînuși. Am vrut să spun că ușor a fost să ne dăm peste cap, mai dificil va fi să ieșim din această cursă de șoareci în care am căzut. Tot mîndea vă va scoate însă la liman păcătoșilor. Luați-o după mine. Vei ieși prin geamul deschis”. Cele 120 de kg ale lui Jean se lăsau cu greu trecute prin orificiul cu prea mare care îl reprezintă un geam de Dacia 1300. „Acum latinule îți dai seama că trebuia să mîncînci sarmalele, caltaboșii, cîrnații, slîcina, mai cu măsură?!” remarcă cu răutate ocupantul din dreapta șoferului, un tip nu chiar atît de obez ca Jean, dar aproape. „Ride ciobul de oală spartă îl puse la punct latinul”. Șoferul deloc impresionat de răsturnare, în-ciudat însă că nu-i reușise cascada ce o făcuse de zeci de ori cu succes, se strecură prin spațiul liber al geamului deschis, și se alătură grupului care începuse cu ironiile la adresa figurii ratate de pilot. „Hai să

repunem mașina pe roți și apoi vă voi explica de ce autoturismul în loc să se răsucescă la 180 de grade s-a întors cu la-bele în sus ca un cățeluș. Un, doi, trei și... comandă tînrul bronzat ce fusese la volan. În citeva secunde mașina fu adu-să în poziția inițială. Intră apoi în interiorul ei și izbi de citeva ori cu pumnul cu un veritabil baros, în plafon. Tabla puțin ondulată în urma răsturnării, redeveni aproape la fel de netedă ca înainte. Ușile, pînă atunci blocate, se redeschideau

locul de desfășurare al cascadei era exact la intrarea în cimitir. Un om, probabil gropar, îmbrăcat în salopetă, cu un hîrleț în mină îi privea cu curiozitate. „Îți și gindeai planul, îi zise pilotul, rîzînd, că ai de făcut patru gropi, cam mari ce-i drept. Doi sintem trecuți de 1,80 m iar ceilalți bat recordul în lățime”. Puțin surprins, gropa-rul le răspunde cu inteligență-nativă, caracteristică țăranelui român. „Eu n-am plan la să-pat de gropi și nici nu m-ar fi bucurat să bag în pămînt patru

o onomastică. Toți, mai puțin pilotul gustară din plîn lîcoirile. La plecare nu erau beți ci doar bine dispuși. Țineau cum se zice la băutura. Șoferul ardea de nerăbdare să se reabiliteze. „Am nu știu ce în panto-fii, oprește șoferule” comandă Jean. În spate cei doi pasageri mustăceau ceva. Se abțineau cu greu să nu izbucnească în ris. „Ce făcureți impelițaților?” îl întrebă surîzînd pilotul. Scorpionul coborî și își scoase cu greu pantoful. Din cauza burții, încălțatul și descălțatul

mare. Suficient de lung și de lat ca să încapă un autoturism. „Ce-ar fi să renunți pilotule. Azi nu prea ești în zi bună”. Nereușita îl îndirjea pe șofer. Accelera, dublă, autotrenul și cu o dexteritate de invidiat, măiestrie chiar, introduce autovehiculul ușor în dreptunghiul parca special făcut să încapă o mașină. Rula cu vitera tolosului, atent nici să lovească cu botul în roțile din față, dar nici să fie lovit de puntea semire-morcii. Era într-adevăr o figură demnă de aplauze și co-legii cascadorului nu fură zgîrciți în laude. Repetă fi-gura încă de citeva ori. Iesea din capcană, rămînea puțin în urma trenului rutier, și apoi iar se băga în „cutie”. Șoferul gigantului derutat se reple pe dreapta la un loc de parcare și opri. Lîngă el se alinie și Da-cia 1300. Profesioniștii era nedumerit, de fapt mai mult speriat. „Domnule, am crezut că ați ratat depășirea intrînd sub roți. Mă așteptam să găsec un morman de fiare tor-sionate, și. Iată-vă vii. Cas-cadori, ce dracu sinteți?” Băieții izbucniră în ris. Ridea și șoferul autotrenului. „Multe mai vede omul la viața lui. Știu, genile sint de regulă puțin într-o ureche, și omul făcu gestul caracteristic semnificînd o asemenea stare. Oricum eu vă recomand să vă dezvăluiți talentele la stu-diou. E mai bine și pentru noi turiștii, dar mai ales pentru voi, mai mici și mai fragili!”.

VICTOR BEDA

Cronica șoselei

perfect, ca în momentul ieșirii din fabrică. „Și acum să vă explic de ce ne-am răsturnat. Foarte simplu! Am vrut să fac întorcerea pe această pantă ușor înclinată, rînd la deal. Poate imi reușea, deși cascada se realizează întotdeauna pe teren orizontal, dacă pe locurile din dreapta față și spate nu erau ăștia doi elefanți. „Scorpionul” și „Pește gras” alias Dorin. Cei doi ocupanți care, bineînțeles, nu cunosc maxima antică, repusă în circulație de Moliere în „Avarul”. „Il faut manger pour vivre et non pas vivre pour manger”. „Să vă traduc. Doar nu știți o boală pe franțuzește. „Trebuie să mî-ninci ca să trăiești și nu să trăiești ca să mîncînci”. Culmea,

tineri ca dv. Dacă e vorba de spus adevărul dv. sinteți cei care ați căutat moartea pe me-leagurile noastre. Imi pare rău”. Completară uleiul scurs din baie și își reluă călătoria. Fiecare povestea din cascadele reușite și eșuate. Risete, vese-lie, voie bună. Scorpionul in-sista mereu ca pilotul să-l des-păgubească pentru geaca care în procesul răsturnării se des-compuse în părțile ei compo-nente. „Dacă vrei să știi e căptușită cu puf de pînguin. Așa ceva nu mai găsec. Călduroasă ca o sobă și ușoară. Nici 300 de grame nu are”. Asta-i riscul cascadei la care tu m-ai incitat. Și din cauza grăsimii tale de fapt ne-am răsturnat replică pilotul. Ajun-seră la destinație. Era vorba de

erau operațiuni mai mult decît dificile. Pilotul și cei doi ocu-panți priveau de la distanță laborioasa activitate a Scorpio-nului. Apoi, cînd grăsanul reuși să se descalțe și privea mirat și dezolat în același timp la amalgamul de carne tocată, foi de varză fierte, sos și chiar bucăți verzi de ardei lute, cei trei izbucniră într-un ris de nestăvilit. „Imi puserăți sar-male în pantofi, mișeilor, lască vă da eu, și începu să arunce cu pietre în cei ce puseră la cale farsa. Risul îl molipsi și pe el, pe victimă. „Toate prosti-ile vă trec prin cap. Imi rez-erv dreptul la revanșă”. Echi-pajul își reluă călătoria. „Ve-deți tirul din față, da? îi în-treabă șoferul. Între remorcher și ea e un spațiu destul de

Patru cascadori

● În capitala Iranului a sosit delegația ONU care, din însărcinarea secretarului general al Organizației Națiunilor Unite va examina modalitățile menite să ducă la încetarea focului dintre Iran și Irak. Delegația ONU va vizita apoi Irakul. Odată îndeplinită misiunea în cele două țări, experții Națiunilor Unite vor elabora un raport pe care-l vor prezenta secretarului general al ONU, precum și celor două state beligerante. Secretarul general al ONU urmează să aibă convorbiri separate cu miniștrii de externe iranian și irakian privind soluționarea pe cale pașnică a conflictului din Golf. Data încetării focului în războiul iranian-irakian ar putea fi anunțată în următoarele zile.

● Delegații la cea de-a 40-a convenție a Partidului Democrat din S.U.A. l-au desemnat oficial pe guvernatorul statului Massachusetts, Michael Dukakis, drept candidat al acestui partid pentru alegerile prezidențiale din noiembrie a.e. Anterior, delegații au aprobat platforma politică cu care Partidul Democrat se va prezenta la alegerile din toamnă. Pe plan

extern, documentul sugerează continuarea liniei politice reprezentate de Tratatul sovieto-american privind eliminarea rachetelor nucleare intermediare din Europa, în sensul diminuării numărului armelor strategice, ca și al forțelor convenționale din Europa. Platforma se pronunță pentru interzicerea armelor chimice și spațiale și pentru oprirea experiențelor cu arme nucleare, precum și pentru adoptarea de sancțiuni la scară internațională împotriva RSA și pentru independența Namibiei. În politica internă, platforma prevede stabilizarea bugetelor militare, combaterea drogurilor, diminuarea șomajului, reducerea inflației, reorientarea investițiilor în ceea ce privește construcțiile de locuințe și sprijinirea agriculturii americane.

● Guvernul Republicii Populare Angola a aprobat „acordul de principiu” realizat la 13 iulie în cadrul reuniunii cvadripartite de la New York consacrate situației din sudul Africii și reglementării problemei namibiene. Acordul, intitulat „Principiile unei reglementări pașnice a conflictului din sudul Africii” în-

clude aplicarea rezoluției 435 a Consiliului de Securitate în problema Namibiei, adoptată în 1978. Totodată, prin acest document părțile se obligă să respecte principiile suveranității, egalității, independenței, integrității teritoriale, inviolabilității frontierelor și neamestecului în treburile interne, precum și să renunțe la folosirea forței. „Acordul de principiu” a fost aprobat, de asemenea, de Republica Sud-Africană și de Cuba, fiind pentru prima dată când RSA acceptă dreptul la autodeterminare al națiunilor din sud-vestul Africii.

● Într-un raport al Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD) se arată că totalul datorieiilor țărilor în curs de dezvoltare a atins la sfârșitul anului 1987 1200 de miliarde de dolari, ceea ce corespunde unei creșteri de 10 la sută. În raport se evidențiază înrăutățirea considerabilă, în mare măsură datorită toamei datorieiilor externe, a situației financiare a țărilor debitoare, în primul rând a celor africane.

● În cadrul unei conferințe de presă care a avut loc la Bonn, cancelarul

Helmut Kohl a declarat că guvernul vest-german va acționa pentru a face ireversibile tendințele favorabile înregistrate în relațiile Est-Vest. El a precizat că RFG va intensifica cooperarea multilaterală cu țările răsăritene, inclusiv printr-un dialog constructiv.

● Cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la semnarea Tratatului cu privire la interzicerea experiențelor cu arma nucleară în atmosferă, în spațiul cosmic și în apă, în Statele Unite organizațiile antirăzboinice desfășoară diverse acțiuni urmărind sensibilizarea opiniei publice față de pericolul izbucnirii unui conflict atomic. Se amintesc că nu s-a ajuns la un document care să interzică orice teste cu armele nucleare; între timp, experiențele subterane continuă nestingherit. Popoarele lumii sînt chemate să-și unească eforturile pentru a determina scoaterea totală în afara legii a oricărei experiențe cu arma nucleară, înlăturarea dezarmării nucleare, a dezarmării generale și totale.

ION CODRU ■

Comentariul săptămînii

Război, cota zero!

Fără ca aceasta să însemne că pericolul la scară planetară este definitiv înlăturat, fără deci ca omenirea să-și slăbească vigilența și eforturile pentru ca un atare conflict distrugător să nu se producă, ideea că o conflagrație mondială echivalează în zilele noastre cu o sinucidere, că într-un război nuclear nu pot exista învingători și învinși, a câștigat în ultima vreme tot mai mult teren. Sub acest semn stau și unele începuturi de măsuri concrete în domeniul dezarmării nucleare, cum este Tratatul sovieto-american cu privire la lichidarea eurachetelor și, în general, toate acțiunile de apropiere și înțelegere dintre cele două superputeri. Dar, din păcate, neîmplinirea din 1945 încoace a unei catastrofe generale n-a scutit omenirea de un tribut greu de sine: în cele patru decenii și mai bine care au trecut de atunci, în aproximativ 150 de războaie locale au pierit pe cîmpul de luptă 20 de milioane de oameni, de două ori mai mulți decît în primul război mondial. Despre amploarea războaielor zise locale vorbește și faptul că numai conflictul dintre Iran și Irak, pe cale, în prezent, de a se rezolva, a făcut un milion de victime și imense pagube materiale. În Nicaragua, în opt ani de ciocniri violente, au murit 50.000 de oameni și s-au produs pierderi materiale în valoare de trei miliarde de dolari.

Nocivitatea conflictelor de care ne ocupăm este dublă. Pe de o parte, e vorba de efectele lor considerate în sine, de victimele omenestii și de distrugerile pe care ciocnirile respective le provoacă. Pe de altă parte, confruntările armate locale sau regionale constituie surse potențiale de pericole imense pentru pacea mondială, focare de conflict la scară planetară. Fiindcă războaiele de acest fel vor fi avînd, firește, și cauze „locale”, dar, de regulă, la spatele celor ce se luptă stau alte forțe, alte jocuri de interese. În fapt, prin angrenajul conexiunilor lor, al sistemelor de alianțe, al intereselor strategice, al implicațiilor politice, naționale, economice și de altă natură, angajează, într-o formă sau alta, direct sau indirect, numeroase alte state, inclusiv mari puteri. Chiar și în cazul cînd aceste conflicte sînt menținute în anumite limite, care să

nu le permită să degenereze într-un război general, ele constituie factori permanenți de înveninare a raporturilor dintre state, de tensiune și încordare, cu consecințe negative asupra situației politice pe glob.

În soluționarea și, mai ales, în prevenirea conflictelor locale, ca și în împiedicarea extinderii lor, de o importanță uriașă sînt excluderea cu desăvîrșire a amestecului în treburile interne ale altor state, a intervențiilor militare, fătîșe sau deghizate, respectarea dreptului popoarelor de a se dezvolta liber, de sine stătător, de a-și conduce treburile și de a-și făuri destinele așa cum doresc. Solidaritatea, sprijinul politic, diplomatic și material nu pot fi înlocuite cu trimiterea de forțe expediționare, intervenția militară fiind de natură a crea noi probleme, situații deosebite de grele.

Bineînțeles, toate conflictele armate care există în prezent în lume se cer rezolvate, cu cît mai repede, cu atît mai bine, dar această rezolvare trebuie să se facă prin mijloace pașnice, prin tratative între părțile direct interesate. În acest scop, părțile trebuie să dea dovadă de răbdare și perseverență, chiar dacă negocierile se prelungec în timp, pentru că un dialog la masa tratativelor, oricît de lung și de dificil ar fi, este totdeauna de preferat înfruntării cu arma în mînă pe cîmpul de luptă. Se știe că România, președintele Nicolae Ceaușescu au condamnat și dezaprobat cu hotărîre orice acte agresive, intervențiile militare, folosirea forței în general, au chemat la oprirea imediată a luptelor, la sistarea oricărui amestec din afară, la reconcilierea tuturor forțelor politice și sociale naționale, la înlăturarea divergențelor dintre ele, la inițierea de negocieri pentru rezolvarea problemelor și diferendelor existente. Sînt cunoscute, în acest sens, Apelul solemn și Angajamentul adoptate la ONU în 1985 din inițiativa țării noastre, propunerile românești de creare în cadrul ONU a unei comisii de bune oficii, mediere sau conciliere, poziția activă și constructivă a României pentru soluționarea la masa tratativelor a conflictului din Orientul Mijlociu, a celorlalte conflicte, din zona Golfului, din Asia, Africa și America Latină. Toate aceste eforturi românești sînt menite să mobilizeze popoarele lumii, factorii politici, pentru a aduce războiul de la cota „locală” la cota zero.

ION D. GOIA ■

Salvați turnul, dar lăsați-l... înclinat

Cei ce vizitează Italia, acest „uriaș muzeu în aer liber”, cum a spus un cunoscut critic de artă, au înscris în agendele lor numeroase obiective, toate de primă mărime. Să numim — absolut la întimplare — citeva dintre ele: Colosseum-ul, Termele lui August și Caracalla, Forul și Columna lui Traian, Bazilica Santa Maria Maggiore, Piața San Pietro. Mulți, cu tot riscul imens, vor să arunce o privire spre magna clodicită în adîncul craterului Vezuviului, cel care a oprit viața în loc, în câteva clipe, la Pompei și Herculaneum, scoase de dalta arheologilor din mormintul lor de lavă și cenușă, așa cum ar fi fost atunci, în anul 79. Dar, în primul rînd, există capodoperele făurite de genul lui Michelangelo, ale lui Donatello și Verrocchio, marele florentin, cel ce a călăuzit aspirația spre frumos a lui Leonardo da Vinci... Și totuși, evidențele agenților de turism consemnează un fapt surprinzător: majoritatea oaspeților Italiei își îndreaptă mai întîi pașii spre Pisa, orașul de pe Arno! Ei vor să vadă masivul turn, monument unic în lume, înalt de 55 de metri, care de opt secole, spre uimirea generală, se înclină fără să se prăbușească! Să ilustrăm, oare, această opțiune îngrijorătoare lor nemăfurisită, că nu vor mai avea prilejul să vadă în această stranie ipostază ce sfidează legile gravitației, enigmatică construcție la ale

cărei planuri au lucrat vestiți arhitecți ai unor vremi de mult apuse? „Neliniște justificată — declară deunăzi prof. Gero Geri care adăuga: „Nu ne putem explica de ce turnul stă în picioare”. Teamă fără teme, spun alți specialiști care afirmă că, după efectuarea apropiatelor lucrări de restaurare, înclinarea monumentului va înceta și el va continua să existe, să fie vizitat și peste 500 de ani. Atunci turiștilor le va fi din nou îngăduit să urce cele 289 trepte ale turnului, această „escaladă” fiind ea însăși o performanță dacă ne gîndim că în clipa de față edificiul se abate cu 4,42 m de la verticală.

„Cu mijloacele de atunci, constructorii secolului al XII-lea nu puteau ști că locul ales pentru ridicarea turnului este un „culb” de ape freatice, cu atît mai puțin că aceasta va fi elementul ce va da faimă operei lor. Au trecut decenii, veacuri și terenul, lipsit de consistență, sub formidabila presiune a monumentului, în greutate de 15.000 de tone, a început să cedeze; încet dar necontenit, turnul se înclină și se afundă. O mișcare discretă, nesesiabilă ce scapă ochiului liber, dar nu și aparatelor de extremă finețe. De 77 de ani, de cînd se practică măsurătorile de maximă precizie, ele ne trimit în fascinanta lume a micronilor și a milimetrelor, spunîndu-ne cu cît a sporit, într-un an, abaterea de la verticală. Cel mai adesea, constatările sînt liniștitoare, scufundarea și înclinarea depășind rar obișnuita „cotă” situată între 0,70 mm și 1 mm. Dar, în anul de secetă persistentă cînd, din lipsa precipitațiilor, pinza de apă freatică se diminuează, cercetătorii dau alarma: tasarea terenului ar putea accentua destabiliza-

rea turnului și ceea ce nu s-a întîmplat opt secole se poate ivi într-o clipă. Pentru evitarea unui astfel de deznodămînt, au fost solicitate, în repetate rînduri, soluții din partea tuturor experților lumii. Astfel, de mai bine de două decenii, autoritățile italiene sînt în posesia a sute de proiecte pline de ingeniozitate și îndrăzneală, menite să salveze de la prăbușire celebrul monument. Examinarea acestor numeroase proiecte de către experții Ministerului patrimoniului cultural național a condus la o foarte severă triere, multe nerezistînd exigențelor impuse de autorități. Astfel, după „eliminătorii” — pentru a folosi un termen din sport — au rămas în concurs doar patru variante. Soluția aleasă, după cercetări suplimentare, va fi comunicată anul acesta, cel mai tîrziu la începutul lunii septembrie.

Specialiștii italieni s-au arătat deosebit de interesați de proiectul inginerului iugoslav Dragomir Djurdjevic care prevede sporirea de trei ori a greutatei actuale a turnului. În acest fel, este de părere autorul proiectului, monumentul își va menține neschimbată poziția actuală, chiar și în cazul unor seisme de pină la opt (!) grade pe scara Richter. În plus, proiectul Djurdjevic are meritul de a se încadra ad-litteram, asemenea celorlalte trei, condițiilor puse de autoritățile italiene potrivit cărora aspectul exterior al turnului nu poate fi modificat nici măcar în ceea ce privește cele mai neînsemnate detalii și, mai ales, că el va trebui să rămînă înclinat. Orice modificare a... „statu quo-ului” i-ar răpi originalitatea, tocmai ceea ce îl conferă atractivitatea ce l-a făcut celebru în lumea întreagă.

MIHAI VASILIU ■

De inimă albastră

Toată lumea știe că este bine ca teoria să meargă brît la brît cu practica, dar în realitate lucrurile nu se petrec totdeauna așa. Sînt practici care dau randament în condițiile în care teoriile sînt rămase în urmă. Poezia, de pildă, se află în această situație. De mii de ani se scrie poezie, fără ca specialiștii să fi lămurit în chip mulțumitor ce este poezia. Cu dragostea e la fel. Ea se practică tot așa în necunoștință de cauză, de multe milenii; cum-ne-cum, partenerii se întîlnesc, se plac, se iubesc, perechile se formează, dar ce este iubirea și ce vrea ea nu se prea știe. Ideea că iubirea o poți trăi, dar n-o poți explica, n-o poți analiza e așa de înrădăcinată, încît redeschiderea discuției constituie un adevărat act de curaj. Curajul acesta l-a avut nu de mult revista londoneză „Weekend”.

Așadar, se întreabă revista, ce este dragostea? Simplu rezultat al atracției fizice? Fenomen magnetic sau electric? Efectul unei reacții chimice? O virtute? O boală? Un talent? Ceva ca totul necunoscut, dar cognoscibil? Ceva imposibil de cunoscut? Încercînd să răspundă, „Weekend” recurge la păreri — diferite, se-nțelege —

ale unor prestigioși oameni de știință. Una dintre teorii susține că iubirea ar fi garanția naturală a perpetuării speciei omenestii. Întrucît copiii, progenitura umană, rămîn neajutorați un timp mult mai îndelungat decît puii animalelor, bărbatul și femeia trebuie să se unească în chip durabil, pentru a putea să-și crească urmașii. Iubirea ar fi mecanismul creat de natură pentru a asigura durabilitatea necesară perechilor umane. Această teorie, de altfel cea mai veche din cite există, a fost „corectată” în ultimii ani de geneticieni. Ei susțin că perpetuarea speciei omenestii în ansamblul ei nu-l interesează pe individ și nu există nici o lege naturală în acest sens. Perpetuarea se realizează totuși printr-o însumare de atitudini individuale. E vorba de așa-numitul „egoism genetic”, adică de pornirea instintivă a fiecărui om de a-și conserva propriile gene. În acest scop, la naștere, bărbatul este programat s-o facă pe donjuanul, mijlocul cel mai sigur de a asigura supraviețuirea genelor lui, în timp ce femeia are nevoie în primul rînd de un partener de nădejde, care s-o ajute și s-o apere cît timp își crește copiii, pentru că numai astfel ea poate asigura prelungirea vieții genelor sale; de aceea, pe femeie n-o interesează atît cum arată bărbatul, dacă e sau nu destul de frumos, cît mai ales dacă este harnic, destoinic, credincios.

Și teoria „egoismului genetic” are fisuri. Căci dacă lucrurile ar sta sută-n sută cum susțin adepții ei, de ce destul de multe ori femeile se îndrăgostesc de niște neisprăviți, de niște pierde-vară, cu totul neîn stare să țină pe umerii lor o familie? Această împrejurare a făcut să se nască încă o părere, aceea că dragostea ar fi un narcotic sui generis. Fiindcă, după cum au observat mulți biochimiciști, euforia amoroasă ce-l cuprinde pe om seamănă cu cea provocată de un narcotic puternic. Iată de ce, afirmă susținătorii teoriei amor-drog, despărțirea este foarte dureroasă — avem de-a face cu „sindromul abstinenței”. Unli se orîncoră, alții, cei mai mulți, se azyrile fără să mai cugete în vîltoarea unei noi iubiri (drogul își cere drepturile). Sînt și unii, puțini, care se vindecă, dar numai dacă se supun unor tratamente drastice și fără nici o garanție împotriva recidivei.

Probabil că în fiecare dintre teoriile menționate se cuprinde o anumită parte de adevăr. Însă adevărul integral s-ar putea să nu-l depistăm niciodată și să ne mulțumim cu zicerea poezilor cum că iubirea este inefabilă. Dar unele constatări ale psihologilor și ale altor specialiști nu strică să le reținem. Astfel, e sigur că îndrăgostirea îi dă omului o stare comparabilă cu stressul ce-l cuprinde înaintea unor încercări atrece, cum ar fi săritura cu parașuta, susținerea unui examen sau intrarea în biroul șefului. Acest fapt nu pledează în favoarea iubirii, întrucît motive de stress muritorul de rînd are berechet, ce nevoie ar fi de unul în plus? Însă aceiași specialiști au ajuns și la concluzia că iubirea, indiferent de ce-o fi ea în ultimă instanță, îi aduce omului cele mai mari bucurii, iar absența ei îi sărăcește total viața (să ne amintim de marin-prediana „Dacă dragoste nu e, nimic nu e”). De aceea, se poate afirma că Paradisul dragostei merită o... doză de stress.

ION DUMBRĂVA ■

Record îngrijorător

O mașină trage încet la bordura unei străzi din Los Angeles. De ea se apropie un tânăr de 16 ani care discută cu cei doi ocupanți ai mașinii. Discuția este întreruptă brusc și în minile tinerilor apar arme. Ei deschid focul asupra trecătorilor declanșând „un riu de sânge” după expresia unui martor ocular. Bilanțul măcelului este de 11 oameni răniți grav, mulți dintre ei fiind copii. Scena de mai sus nu este o excepție, ea devenind în ultima vreme ceva obișnuit în peisajul orașului american Los Angeles. Motivul îl constituie amploarea pe care a luat-o traficul cu noul drog „ieftin” — crack — derivat din cocaină, cunoscut în limbajul celor din L.A. sub numele de „rock”. Consumul acestuia (datorită prețului la îndemina copiilor și tinerilor), dar și desfacearea lui duc la ciocniri violente. Rețeaua de plasare nu ezită să folosească armele de foc împotriva „concurrentei” și chiar a poliției atunci când este descoperită. „Nu se tem de poliție, de închisoare și nici chiar de moarte” declară un ofițer de poliție. Poliția orașului a de-

clanșat o serie de acțiuni arestând traficanți, a făcut descinderi în „depozitele” de droguri, dar rezultatele sînt departe de a fi considerate îmbucurătoare, ceea ce l-a determinat pe șeful districtului de poliție, Kenneth Hahn, să ceară printr-o telegramă adresată guvernatorului intervenția forțelor din garda națională pentru „o demonstrație de forță”. Pînă în prezent forțele de ordine au stabilit un record în materie de arestări; în închisori se află 22.600 de persoane, în condițiile în care acestea erau proiectate doar pentru 12.800. Cifra celor reținuți este în continuă creștere lucru care îngrijorează municipalitatea care nu a prevăzut extinderea închisorilor decît peste 5 ani.

Războiul împotriva drogurilor este în plină desfășurare în timp ce în Congres se aud voci care cer oficializarea consumului de droguri argumentînd că „prețul” plătit pentru stăvilirea flagelului este prea mare și inefficient. Partizanii legalizării consumului de droguri fac o comparație cu situația din perioada prohibiției. Se pare că cei în cauză nu au adevărată dimensiune a consecințelor consumului de droguri sau, mai trist, nu-i interesează.

DAN DANUȚ DORU ■

Universul muzicii

Rețele sonore

VOLTAJ — iată un nume inspirat pentru o formație de hard rock. Păstrînd tradiția stilului respectiv, numele sugerează încărcătura electrică, referindu-se, bineînțeles, la atmosfera specifică concertelor hard. Este vorba despre acel transfer emoțional între scenă și sală, de acele momente unice în care aerul pare încărcat cu o energie de sute de volți. Cu acest gând au pornit membrii acestei trupe cînd s-au unit sub numele VOLTAGE. Era anul 1981 cînd ei apăreau pentru prima oară pe afișe. În componența de atunci figurau Amedeo Bolohoi — ch. solo, Doru Mateescu — ch. bass, Doru Istudor — percuție, Cristî Ilie — vocal, apoi Cristî Minculescu. De atunci, însă, au avut loc multe schimbări în viața trupei, ca dovadă că astăzi, singurul rămas din vechea gardă este Amedeo Bolohoi. Conform legilor nescrise ale formațiilor rock, cei care transmit mai departe tradiția sînt chitariștii. Prin urmare, lui i-a revenit misiunea de onoare de a se ocu-

pa de destinele Voltajului, ceea ce a și făcut. În anul 1988, luna martie, trupa se reunește într-o formulă: Amedeo Bolohoi — ch. solo, Gabi Constantin — ch. solo, Doru Marin — ch. bass, Valeriu Ionescu — clape, Narcis Dumitrache — percuție, Gabi Nicolau — voce. Aceștia sînt adevărații VOLTAGE. De ce este necesară precizarea de mai sus? Fiindcă, lucru incredibil, mai există alte două trupe bucureștene cu acest nume: una se numește ceva mai decent Voltaj 88, iar cealaltă pur și simplu Voltaj. Este adevărat că la începuturi, cînd a luat ființă Voltajul, percuționistul Dorel Istudor făcea parte din trupă. După plecarea sa, el a considerat necesar să închege o nouă trupă cu același nume. Se pare însă că a încălcat acele legi nescrise despre care v-am vorbit. Gestul său nu este „fair” față de aceia care au dreptul să poarte numele Voltaj. Acum, după ce s-a făcut lumină, iată și câteva noutăți: trupa cîntă în prezent pe terasa Modern din Mamaia, urmînd ca la toamnă să se întoarcă în Capitală în vederea imprimării ultimelor creații. Iată câteva titluri: Vis; Vei veni; Tu, nu ești tu; Zbor înalt.

MIRCEA ZANE ■

BREVIAȚ

Locuințele anului 2000?

Planșetele arhitecților se întrec în a găsi noi modele de clădiri, mai ieftine și mai economice. Una din acestea este și aceea din imagine, numită „Do-

me Space”, realizată în Franța. Compusă din 40 panouri triunghiulare și 10 panouri pentru planșeu, ea ocupă o suprafață de 42 metri pătrați. Fiind însă și modulară, încăperile se pot mări sau micșora după dorință, cu ajutorul unor dispozitive de joncțiune. Interesant este faptul că fără a fi specialist, posesorul clădirii și-o poate ridica singur, deoarece odată cu livrarea ei se pun la dispoziție și planurile: implantarea în teren, construcție, amenajarea interioarelor și al exteriorului, realizarea izolației etc. Clădirea „anului 2000”, așa cum susțin creatorii ei, are o mare rezistență mecanică, este mai ieftină cu 60 la sută decît una tradițională, echivalentă în suprafață, realizează o economie în energie, de peste 50 la sută, datorită unui sistem de recuperare-reciclare, iar la seisme rezistă pînă la cele de gradul nouă pe scara Richter. În plus ea poate fi plasată și pe terenuri unde o construcție se poate realiza foarte greu, sau

nu este posibilă. „Dome Space” poate fi utilizată ca locuință, anexă a acesteia, școală, bibliotecă și chiar pentru servicii publice.

Legume la „Cercul Polar”

Peninsula Taimir, aflată în nordul Uniunii Sovietice, sub Cercul Polar, între Marea Kara și Marea Laptev, are o temperatură medie, în luna ianuarie, de minus 35 grade Celsius, iar vara „toridă” se încălzește între 2 și 13 grade. Aici noaptea polară durează șase luni, iar perioada de vegetație se reduce la două luni. Se înțelege că, în asemenea condiții, dezvoltarea agriculturii ar fi imposibilă fără participarea științei și a tehnicii. Azi locuitorii peninsulei dispun de roșii, ardei, ceapă și alte legume, în tot cursul anului, recoltele obținîndu-se sub acoperiș și cu ajutorul „Soarelui” artificial al e-

normelor sere, ca cele din imagine, iar în scurta vară polară aceste legume adaptate condițiilor vitrege de afară, cresc și rodesc pe sol acoperit.

AUREL DIANU ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

Săptămîna meteorologică a acestui număr al revistei cuprinde ultimele zile ale lunii lui „Cuptor” și începutul lunii august.

Corepunzător, deschidem această rubrică cu succinte considerații privind tabloul termic și pluviometric normal al lunii august.

Deși durata zilelor este mai mică decît în luna precedentă, valorile medii ale temperaturii aerului sînt apropiate. Majoritatea maximelor absolute anuale sau diurne s-au înregistrat în cursul acestei luni. Să reținem valoarea maximă absolută lunară dar și anuală de 44,5°C înregistrată în 10 august 1951 la Ion Sion în Bărăganul de Nord. Cea mai mică temperatură nocturnă de -1,9°C s-a înregistrat în 27 august 1980 la Miercurea Ciuc.

Regimul pluviometric este mai redus decît în luna Iulie. În valori medii acesta se repartizează pe teritoriul țării astfel: 35-50 mm în regiunile sudice; 50-65 mm în cele de vest; 65-80 mm în zonele de-

luroase și peste 100 mm la munte. Cele mai însemnate cantități lunare de precipitații s-au înregistrat în 1968 la Ocna Șugatag — 171,3 mm, în 1915 la Baia Mare — 304,0 mm, în 1937 la Roman — 199,7 mm și în 1972 la Rîmnîcu Sărat — 203,9 mm.

Cele mai mare cantități căzute în 24 h s-au înregistrat în 17. VIII 1980 la Negru Vodă — 320 mm și în zilele de 29, 30. VIII-1924 la Letea în Delta Dunării — 699,6 mm.

Revenind la intervalul 28 Iulie-3 august, amintim cea mai recentă perioadă caniculară 29-31 Iulie 1985, cînd s-au înregistrat valori maxime ale temperaturii ce au devenit la unele stații, valori absolute lunare. Astfel la Cernavodă s-au înregistrat 43,0°C, la Drobeta Tr. Severin 40,4°C, la București-Băneasa 39,6°C.

Cele mai calde nopți ale acestui interval s-au înregistrat în 1936 la Galați (26,4°C), în 1971 la București Băneasa (24,4°C) și 1901 la Arad (23,9°C).

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 28 VII - 3 VIII

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE		VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI	
	Temperatură aerului (°C)		Maxime diurne	
	Maxime diurne	Minime nocturne	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpia	27-31	14-18	8-15	43.0 Cernavodă 1985
Deal și podiș	23-29	11-16	12-17	39.3 Tîrgu Jiu 1985
Depresiuni	22-26	9-12	20-23	35.5 Miercurea Ciuc 1983
V. Omul	9-10	3-4	29-30	20.0 1936
Litoral	26-27	18-19	6-8	37.3 Constanța 1934
				Minime nocturne
			Valoarea	Localitatea și anul
				Arad 1984
				Cluj 1954
				Miercurea Ciuc 1979
				1965
				Constanța 1920-1935

Dar iată și un fenomen deosebit, întîlnit destul de rar în țara noastră — tromba. A fost observată în ziua de 30. VII 1955, între orele 16-17 pe lacul Brateș, în direcția ENE a orașului Galați.

Astfel, așa cum se relatează în Buletinul meteorologic al anului 1955, în ziua de 30. VII 1955, în jurul orei 16,42, la o distanță de 700 m de malul lacului s-a observat o coloană de apă de 300-400 m înălțime și 4-6 m diametru. Ea a durat aproximativ un sfert de oră, după care a dispărut fără să producă nici o pagubă materială.

În acea zi preslunea atmosferică la stația Galați a înregistrat cea mai mică valoare medie zilnică din tot cursul lunii (745,5 mm la 0°C și altitudinea stației) și a prezentat în cursul zilei un mers neuniform. Temperatura aerului a scăzut continuu în cursul zilei, iar umezeala a crescut pînă la 95% (la ora 20). Nebulozitatea a fost accentuată cu

nori de tip cumulonimbus.

În aceste condiții s-a format — tromba — care este un vîrtej cu axă verticală de dimensiuni orizontale mici. Ea apare sub norii de furtună unde se formează mai multe prelungiri conice avînd aparența unor pilni cu virfurile în jos. Una dintre aceste protuberanțe se alungește către suprafața de apă (sau nisip) care se agită, se turbionează, se ridică formînd un fel de coloană. Aceasta se unește cu prelungirea conică de sub nor formînd tromba. Împrejurul piciorului trombei apa se ridică într-o masă albă de spumă. Trombele sînt animate, avînd o mișcare în jurul axului lor și de asemenea o mișcare de translație datorită mișcării norului de care sînt asociate. După un parcurs tromba dispare, cel mai adesea fără ca nici un alt fenomen, ploaie sau tunet să o însoțească.

Dar... să revenim la cotidian.

OTILIA DIACONU

Ultimele zile „ne-au amenințat” din nou cu canicula. Dar, temperaturile înregistrate, deși cu 5°-8° peste cele normale climatologic nu au depășit la nici o stație, valorile absolute lunare. Un front atmosferic oclus a traversat luni spre marți țara noastră determinînd precipitații mai însemnate în zona de deal și munte. Masa de aer mai instabilă, post-frontală, în condițiile orografice țării noastre s-a manifestat mai intens marți după amiaza în partea sud-vestică a țării, prin averse de ploaie și descărcări electrice. Aici cantitățile de apă au fost ceva mai însemnate în puncte răzlețe depășind 50/mp în 2 h, și culminînd cu 104,6/mp la Răcari în jud. Dolj (cantități înregistrate între orele 11 h 30 min și 13 h 30 min).

Următorul interval de prognoză va debuta cu o vreme călduroasă mai ales în regiunile sudice ale țării. Instabilitatea atmosferică se va manifesta după amiaza în zonele de deal și de munte prin averse de ploaie și descărcări electrice. Modificări ceva mai însemnate în regimul termic se vor produce spre sfîrșitul lunii Iulie cînd circulația aerului se va orienta din sector nord-vestic. Mase de aer mai reci și mai umede vor fi aduse peste regiunile țării noastre mai cu seamă peste cele din nord și est. Asociate acestei pătrunderi reci se va resimți și o instabilitate atmosferică concretizată prin averse de ploaie și descărcări electrice în aproape toate zonele țării. De asemenea vîntul va prezenta unele intensificări de scurtă durată. Temperaturile maxime vor avea valori cuprinse între 26° și 36° la început, apoi în scădere nu vor mai depăși 30° decît izolat în regiunile sudice. Temperaturile minime nocturne se vor încadra în general între 12° și 22°. Pe litoral va fi o vreme predominant frumoasă, dar cu o răcire ușoară spre sfîrșitul lunii Iulie cînd vor fi condiții de averse de ploaie și descărcări electrice. Temperaturile maxime vor fi de 24°-30°, iar temperatura mării se va menține în jur de 24°.

GLOSAR METEOROLOGIC

Front oclus — front complex rezultat din contopirea fronturilor rece și cald într-un proces de ocuțiune a unei depresiuni. Se deosebesc fronturi ocluse cu caracter cald cînd aerul din spatele frontului rece este mai cald decît cel din fața frontului cald și fronturi ocluse cu caracter rece cînd aerul din spatele frontului rece este mai rece decît cel din fața frontului cald.

a păduii” (Nicolae) — Plantație... citadină.

VERTICAL : 1) „Pădure iarnă” și „La mine-n păduri”, sînt titlurile unor poezii semnate de autorul romanului „Pădurea nebulă” (Zaharia) — Fără... pâr (1) 2) Polana din pădure — Dă viață copacilor. 3) Arbust răspîndit în zona de munte — Trunchi (anat.). 4) Centru... silvicol! — Necaz... la inimioară — Falcă pădure cîntată în versuri de Mihai Eminescu (pl.). 5) Autoarea poeziilor „Pădurea” și „In crîng” (Magda) — Bluză rustică. 6) Ne-a descris în versuri o minunată nuntă în codru (George). 7) Poetul clujean care în poezia „Furtuna” ne redă cum „Crengile se băteau între ele, le-a înfuriat vîntul și frunzele prădă certel din pomi” (Emil) — Fir — Curse! 8) Indică vîrsta copacilor (sg.) — Interjecție. 9) Sandu Hera — Autorul cunoscutului roman „Pădurea spinu-răilor” (Liviu). 10) Pădurea de alun — Autorul poeziilor „Stejaru” și „In codru” (Octavian). 11) Retezat — Hoinarii pădurilor (sg. mit.).

Dictionar : AMI, NINON, UIT, ECA HEC.

GEORGE MAGHERU ■

În pădure

ORIZONTAL : 1) Clasic al literaturii române, autorul nulelei „Pădureanca” (Ion) — Așezare rurală. 2) Pădure în miniatură — Pădure deasă de copaci tineri, sau titlul unei poezii de G. Lesnea. 3) Munte în Zair — Pictor clasic, autorul unui peisaj intitulat „În parc” (Theodor) — Udrea Ilea. 4) Scriitoare franceză (Lenclos) — Autorul versurilor : „Repeziind în ramuri / Lacrimi sirag, / Tainic trece vîntul / Prin păduri de fag...” (Panait) „Cîntec de noapte”. 5) Costin Niculescu — Dușmanul pădurii — Aproape la fel. 6) Freamăt al pădurii (reg.) —

Specie — Barbu Sihleanu. 7) Specie de arbust de mici dimensiuni — Metru cub de lemn. 8) Plantă a cărei rădăcină este utilizată la vopsitul fibrelor textile — Lac în Brazilia. 9) A scris poezia „Bradul” (Bogdan Petriceicu) — Neorînduială (reg.) 10) Emil Păduraru — Ramuri. 11) A compus în versuri o „Rapsodie

Dezlegarea careului „Montană” :

SERPENTINE ; CRESTA ; OMU ; HO ; SC ; PT ; OD ; IDA ; AD ; ACTE ; OA ; BLOCURI ; R ; COAMA ; EOS ; MOLDOVEANU ; P ; POALE ; NAD ; IS ; V ; IRIG ; E ; STRAT ; NEAMT ; COLNICEL ; OI.

(Patru pentru Europa (3))

Reacția la turnesol

Dinamo a jucat până acum de 21 de ori în cupele europene, sustinând 76 de jocuri, câștigând 29, pierzând 36 și încheind 11 la egalitate. În răceala acestui palmares se află, însă, două puncte fierbinți: primul, în sezonul 1983/84, când Dinamo a jucat, în premieră pentru fotbalul românesc, în semifinalele Cupei Campionilor Europeni. Ecouri ale acestei performanțe mai persistă și acum, din moment ce Dinamo a fost cap de serie la recenta tragere la sorti. Al doilea punct fierbinte a fost doilea, în sens opus, însă, acum doi ani, în toamna lui '86, când echipa dinamovistă era surprinzător eliminată după primul tur al Cupei Cupelor de către modesta echipă albănească „17 Nentori”, în fața căreia a pierdut ambele jocuri! În următoarea ediție (de anul trecut), s-a mai adăugat o altă eliminare, tot după primul tur, dar, de data asta — ca un fel de circumstanță atenuantă — în fața celei care avea să câștige trofeul, echipa belgiană F.C. Malines.

Aceste două eșecuri consecutive în Cupa Cupelor fac ca startul dinamovistilor în noua ediție a celei vișii competiții să aibă o importanță suplimentară pentru acest prestigios club. Situația lui Dinamo nu e deloc simplă: pe de o parte, există nerăbdarea firească de a reveni spre elita topului european, unde se afla cindva, și de a face uitate, astfel, contra-performanțele ultimelor două ediții; pe de altă parte, există și luciditate față de stadiul actual în care se află construc-

ția echipei — proces amplu și delicat, care presupune timp și răbdare. Întrebarea este dacă, pe calea reconstrucției sale, Dinamo a ajuns în acel stadiu în care echipa să poată aborda, cu încredere și șansă, dificultățile confruntărilor din cupele europene. Unele evoluții din campionat, maturizarea evidentă a unor tineri jucători, dorința ardentă de revansă față de propriile eșecuri nu prea îndepărtate, ca și cristalizarea progresivă a unui anumit stil de joc — modern, combinativ, în viteză — toate acestea ar inclina spre un răspuns pozitiv. Fără îndoială, însă, că răspunsul edificator îl vor da înseși jocurile din cupele europene. De fapt, pentru toate reprezentanțele noastre, respectivele jocuri vor constitui un moment al adevărului, o reacție la „turnesol” din care ne vom putea lămuri cât de mult a deformat oglinda campionatului nostru imaginea reală a valorii și competitivității echipelor.

Rolul jucat de Dinamo în campionat și-a avut partea lui „progresistă”, ca să spunem așa. E vorba de menținerea, cit de cit, a interesului pentru competiție (alternativă ar fi fost o cursă solitară a Stelei, care ar fi terminat, probabil cu și mai multe puncte avans și care, poate, s-ar fi deconectat cu timpul de la priza întrecerii). Steaua a avut în Dinamo un rival real, singurul în acest campionat — și nu ne putem imagina progres în sport fără rivalitate. Desigur, această „rivalitate în doi” nu este și nu poate fi suficientă pentru o dezvoltare globală a fotbalu-

lui nostru, pentru întărirea valorii și sportivității campionatului. Dar ea, măcar, salvează aparența că se dispută un titlu național — în condițiile în care majoritatea covârșitoare a echipelor își propun din start „obiective” mediocre sau, cele mai multe, doar să scape de retrogradare. Cu posibilitățile pe care le-au avut echipa și clubul, Dinamo a reușit să transforme posibilul „monolog” al Stelei într-un „dialog”, chiar dacă termenii acestuia nu întotdeauna au fost cei mai sportivi, de ambele părți.

Așadar, la „umbra” Stelei, care prin joc și performanțe a magnetizat simpatia publicului în ultimii ani de zile, cu fiecare ieșire în lume, câștigându-și suporteri într-o progresie geometrică, începe să se contureze, tot mai vizibil, o altă echipă cu mari șanse de a deveni la fel de competitivă: este marea ambiție ce răzbată cu pregnanță din spre Șoseaua Ștefan cel Mare. Și, ceea ce este foarte important — o ambiție care are deplină acoperire: în priceperea conducerii tehnice, în realismul conducerii clubului și echipei, în talentul și tinerețea majorității jucătorilor. Un amănunt care poate sugera cit de sănătoasă este opțiunea spre întinerire pe care a luat-o această echipă: Răduțoiu, cel mai tânăr divizionar A la data debutului, „multiplu” titular pe la loturile de juniori, n-a fost folosit în echipa care și-apăra în deschidere titlul național al categoriei sale de vîrstă, fiind păstrat pentru „finala mare”, a Cupei României. A intrat în joc în min. 82, pentru ca, cinci minute mai târziu, să înscrie golul egalizator. Inspirație de moment sau încredere, „cu orice risc”, în tineri? Credem că și una, și alta.

OCTAVIAN ȘTIREANU

De la vara cu iluzii, la toamna cu concluzii... nu-i cale atît de lungă

Vacanța fotbalistică a luat sfîrșit. Este o realitate confirmată pe zi ce trece de tot mai multe dovezi. Rezultatele întrecerilor interne din toate eşaloanele au fost omologate; Biroul F.R.F. a trecut energic la aplicarea măsurilor preconizate într-o analiză anterioară pentru îmbunătățirea activității de ansamblu din acest domeniu; majoritatea echipelor și-au consumat schimbările care le-au permis să-și definitiveze până la această oră formulele conducătoare și loturilor cu care vor aborda noul sezon. Pregătirile sînt în toi, la munte sau în turnee, și, în funcție de felul în care vor decurge, cluburile noastre vor încerca să-și autoevalueze forțele pentru a-și fixa, mai apoi, baremurile performanțelor viitoare. Am putea paria că nimeni nu-și va propune mai puțin decît a realiza pînă acum ceea ce înseamnă că speranțele au o ineptizabilă sursă de regenerare și că nimeni nu e dispus să-și diminueze șansele din plecare printr-un calcul rigid al hîrtiei ci să-și le joace, aruncîndu-și toate forțele în lupta din teren. Asta e bine și-i dă pînă și spectatorului un sentiment tonifiant ce-l determină să preschimbe tot zaful trecutelor deziluzii în monedă forte pentru o nouă investiție de încredere. Jucători și antrenori s-au perindat de colo-colo, cluburile și iubirile deci au rămas. Stadioanele vor fi din nou pline de larma suporturilor dorinici să vadă isprăvile echipelor noastre și asta pare a nu fi o simplă promisiune.

A dovedit-o, iată, o dată în plus turneul de vară aflat în organizarea campionilor și dotat cu „Cupa Steaua”, o competiție internațională ce tinde să devină tradițională (acum, la cea de-a doua ediție) care s-a bucurat de o binemeritată atenție din partea publicului bucurestean venit simbată și duminică în număr mare în tribunele terenului central din complexul sportiv „23 August”.

Între participante — prezențe remarcabile, între care Partizan Belgrad este o reprezentantă de frunte a fotbalului din Iugoslavia, binecunoscută în Europa, ambasadoare ale unor țări cu campanioare puternice și echipe în laboratoarele cărora s-au

creat jucători de marcă, performanțe notabile. Olandezii, înfrunghind „moda zilei”, au fost prezenți printr-o echipă care ne-a vizitat și la ediția de anul trecut, Den Bosch, în creștere față de turneul precedent, iar belgienii, al căror fotbal a fost și el incunatul de prestația celor de la Malines în Cupa cu-

Chiar dacă n-a marcat, Gheorghe Hagi a impresionat din nou, jucînd mai mult decît în alte ocazii pentru echipa la victoria căreia a contribuit decisiv

pelor, au avut în Racing Jet o reprezentantă ambițioasă și tenace.

În deschiderea turneului Partizan a trecut destul de clar de echipa olandeză printr-un joc mai organizat, reflectat și în scorul întîlnirii: 3-1. Cea de-a doua partidă, dintre Steaua și Racing Jet a fost destul de echilibrată pînă spre final și asta nu pentru că valorile lor ar fi sensibil apropiate ci pentru că echipa noastră campioană, într-o formulă cu câteva absențe

Parcă pentru a infirma ideea de vacanță, clubul Steaua continuă să mențină în atenție fotbalul, de data aceasta într-o variantă mai lejeră. Sîmbătă, 30 iulie, la ora 18, și duminică, 31 iulie, ora 11, pe stadionul Steaua va avea loc un interesant spectacol cultural sportiv intitulat „Sport, muzică și umor”. Pe gazonul meciurilor fierbinți vor evolua Tudor Gheorghe, Corina Chiriac, Dida Drăgan, Dan Spătaru, Radu Gheorghe, Dem Rădulescu, Al. Arșinel, George Mihăiță, Vasile Șelcaru și Ștefan Hrușcă, grupul Adagio și mari maeștri ai parasutismului românesc într-o demonstrație palpitantă. Un meci neobișnuit va opune o echipă a fostelor glorii ale clubului Steaua (Ion Voinescu, Bujor Hălmăgeanu, Ludovic Sătmăreanu, Florea Voinea etc.), unei echipe formate din campioni olimpici și mondiali (Gh. Berceanu, Gh. Goran, Aurel Drăgan, Nicolae Gînju etc.).

CONSTANTIN DRAGOMIR

Nu iese fum fără foc

Primul mare val al transferărilor a trecut peste divizionarele fotbalului nostru, mai răminînd în cauză echipele ce vor juca în cupele europene și căroră U.E.F.A. le îngăduie să-și completeze loturile pînă la 15 august. Desigur, nimic rău că acest termen poate fi „exploatat” pînă în ultima zi, dar credem că o probă de seriozitate ar fi fost ca înseși aceste patru privilegiate echipe să-și definească din timp loturile, astfel ca toți jucătorii să înceapă odată pregătirile, pentru a se ajunge în timp util la formulele de echipe stabile și omogene sub aspectul formei. Mai precis, după acte, la această oră Oțelul și Steaua sînt singurele europene care n-au transferat nici-un jucător, deși bucureștenii l-au putut vedea de pîidă, pe Lasconi în „Cupa Steaua” înscriind golul victoriei în primul joc după numai o zi de la prezentarea la noua sa echipă. Cum fumul zvonurilor din această perioadă nu putea ieși fără focul unor intenții rămase nesecrete, iată transferările certe de pînă acum, în ordinea relativă a importanței lor și curiozității dv. Sabău (fost stagiar militar la A.S.A. Tg. Mureș) la Dinamo, Gh. Popescu (fost stagiar militar la Steaua) revine la Craiova, Coraș (Sportul studentesc) la Victoria, Tiră (Rapid) la Victoria, Augustin (Victoria) la Rapid, Alexa de la Suceava la Inter Sibiu, Negrilă de la Craiova la Jiul Petroșani, Stingaciu de la Steaua și Craiu de la A.S.A. la F.C. Olt, Ursea (Petrolul) și Kulcsar (F. C. Bihor) la Victoria, Movilă și Dumitrașcu (Dinamo) și Stere (Victoria) la Flacăra Moreni. Pe lângă aceștia și luînd-o mai sistematic, noi veniți și deja plecați sînt: la Dinamo — Nicoră (Oțelul), Viscreanu (Flacăra Moreni), Costesou (Roșiori), Constantin (Gloria București), plus alți 18 jucători de la Aversa. La Victoria: Bălan (F.C.M. Brașov), Szekely (Jiul), Pavel (Chimia Rm. Vilcea) și alți patru jucători de prin „Onoare” sau „Promoție”. La F.C.M. Brașov: Niculcioiu (Victoria), Obreașcu (F. C. Argeș), Șerbănică

(U.T.A.), Caciureac (Petrolul), Comănescu (Victoria) ● La S.C. Bacău — 18 jucători de la echipe din județ, după cum și A.S.A. a transferat 34 (!) tot de la echipe județene ● La F. C. Argeș: Trichinici (Tirgo-viste), Hoțu (Aversa), plus 14 jucători tineri de la C.S.S. Arip și alți 4 de la Dacia Pitești ● La „U” Cluj: Prunea (Dinamo), Stoica (Rapid), Bănică (Pandurii), Kadar (Brașov), Teodorescu (Buzău), Șbircea (A.S.A.) și alți 5 jucători din județ ● La F. C. Bihor: Blid (Steaua), Bucico (Sportul studentesc), Weisenbacher (Craiova) și Szenes (Satu Mare) ● La Corvinul: Nuță (Victoria), Pataki, Stan, Marcu și Mogosan (toti de la C.S.S. Hunedoara) și alți 9 jucători din județ ● Galeria giuleșteană se va delecta vîzîndu-i în culorile alb-vîșniu pe Istode și Plăcintă (Electroaparataji), Balaur (Victoria), Barbu (Bacău), Baciu, Șfetcu, Matei Radu, Ciotoi și Piscanu (toti de la Victoria), Ciolpenea (Steaua), Dumitru (Progresul Vulcan), plus alți 10 jucători de la Laromet ● La Craiova, pe lângă amintitul Gică Popescu: Costea (F.C. Olt), Neagoe și Dumitru (Electroputere) și alți 20 de jucători tineri de la C.S.S. Craiova ● La Sportul studentesc, în locul lui Coraș și Bucico au venit: 9 jucători de la echipe modeste, 15 care fuseseră împrumutați pe la C.F.R. — B.T.A., plus Vicențiu Iorgulescu (de la Sportul „30 Decembrie”), Kraus Viorel-jr. (Rapid), Nichita (Unirea Focșani) ● La Inter Sibiu: Ene (Flacăra Moreni), Laurențiu (F. C. Olt), Popescu (Jiul) și alți 4 tineri de la C.S.S. Soimii ● La F. C. Olt' cochepieri cu amintitii Stingaciu și Craiu vor mai fi Popa (Rm. Vilcea), Ruse (Petrolul), Răducanu (Craiova) ● Cîteva personaje cunoscute „s-au miscat” și-n divizia B: Fănică și Vodă de la A.S.A. la Electromureș; Gingu de la Electromureș la Caracal; Voicu și Ilie Bărbulescu (F. C. Argeș) și M. Zamfir (Sibiu) — toți la Dacia Pitești; Henzel (Victoria) revine la Jiul, unde era cîndva o mare speranță

(O. ȘTIRE)

Civilizația sportului

Credem, sperăm, așteptăm

Intrucît în două vedințe extraordinare, biroul Federației Române de Fotbal, a analizat mai întîi „gravele neajunsuri constatate, stările de indisciplină manifestate pe parcursul anului competițional 1987-1988 și măsurile ce se impun pentru eliminarea cu desăvîrșire a oricăror abateri și încălcări ale regulamentului etc., etc.”, și apoi a adoptat și mult așteptatele măsuri, anticipîndu-le, unii colegi zăriaști, mai optimiști, au apreciat că „aproape toate relele din soccerul nostru au fost date pe față, într-un raport destul de exigent și de cuprinzător, din care s-a desprins ideea că federația va schimba maza”. Alții, mai circumspecți, și-au exprimat doar speranța că „măsurile preconizate vor constitui un mic punct de sprijin din care universul fotbalului nostru se va putea „răsturna” cu fața la soarele moralității, sportivității și performanței”.

Fie-ne permis să ne spunem părerea deschis, sincer, curajos așa cum ne-o cere „civilizația sportului” sau cum sugera un cititor „puritatea sportului” în apărarea cărora ne-am angajat, constatînd apoi cu bucurie că nu sîntem singuri fiindcă ne sprijinim argumentele în primul rînd pe înalte exigențe formulate de conducerea de partid și apoi chiar pe Programul de dezvoltare al sportului românesc.

Există uneori o răbdare care merită respect. Dar există altele o răbdare fără sens, umilitoare. Cum ne respectăm pe noi înșine dacă permitem la înfîntîrîtrăcarea fără jenă a unor întîlniri sportive? Analiza biroului F.R.F. le-a calificat astfel: „unele din rezultate din campionatul nostru au apărut ca surprize de proporții care lasă loc unor dubii și se abat de la spiritul de etică și echitate”. Noi le spunem mai direct: meciuri aranjate. Să zicem că nu există dovezi... juridice. Dar să fim cinstiți și să recunoaștem că în cazul unor meciuri ca A.S.A. Tirgu Mureș — F.C.M. Brașov (1-1), F.C.M. Brașov — S.C. Bacău (1-1), S.C. Bacău — Sportul Studentesc (1-1) sau Corvinul — „U” Cluj-Napoca (9-1), ca să ne referim doar la ultimele trei etape ale campionatului, nu mai e nevoie de nici un fel de dovezi. Rezultatele acestor „întîlniri sportive” erau dinainte cunoscute. Admiterea unor asemenea practici este o formă de a participa la ele. Ne-am obișnuit cu ele. S-a ajuns pînă acolo încît un grup de fotbaliști ai unei echipe aflate în „miezul” problemelor au jucat în colectiv la Pronsport cunoscînd mulți „solști”.

Dacă acceptăm asemenea farse, atunci să nu ne mai lamentăm că „valoarea campionatului nostru divizionar este în scădere”. Am tolerat o cacialma, apoi o altă și nu s-a luat nici o decizie radicală, aspră care să demonstreze că nimeni nu poate să păcălească pe oamenii de bună credință care dau un ban muncit pentru a vedea o întrecere sportivă cinstită. Fotbalul nostru va fi ceea ce noi vom fi. Dacă vom fi la jumătatea drumului, vom avea semi-fotbal. Fără a apăra fotbalul, nu avem dreptul să cerem fotbal. Trebuie să facem mult mai mult pentru ca nu cumva într-o zi, să ne trezim fără spectatori și vorba lui Fănuș Neagu „prin tribune să circule în pielea goală numai ideea de meci aranjat”.

Nu sîntem optimiști... fiindcă așa e bine. Nu sîntem circumspecți... fiindcă așa e înțelept. Chiar dacă arătam adevărul gol-golul, el nu se transformă de la sine. Dar ceva se va întîmpla pentru că fotbalul să fie și mai iubit datorită adevărului. Fiindcă victoriile fără strălucire sînt victorii ratate, partidele fără parteneri demn sînt jalnice parodii iar victoria trîncată nu e decît o falsă glorie penibilă mai ales pentru cel în cauză.

CRISTIAN ȚOPESCU

Prin telefon, de la trimisul nostru special

Box

Cu mânuși, la 30 de grade

— Alo, C.J.E.F.S.-Constanța? Cu tovarășul Gavrilă, metodistul dumneavoastră pentru box, vă rog.

— Dan Vasile Gavrilă la telefon.

— Pentru revista „Flacăra”, vă solicităm câteva noutăți în legătură cu apropiatul turneu final al campionatului republican de box, din Sala sporturilor.

— Multe lucruri le știți, probabil, de la federație.

— Așa-i, dumneavoastră spuneți-ne ce-i cu programul.

— Tocmai l-am definitivat. Luni, 1 august, se va desfășura, de la ora 17, prima gală preliminară, marți și miercuri vor avea loc câte două reuniuni, de la orele 16 și 18,30, joi și vineri — semifinalele, de la ora 17, sim-bătă, ca de obicei, este zi de odihnă, iar duminică — finalele. De la ora 18,00, nu diminează, cum eram obișnuiți, pentru că noi avem un puternic concurent, plaja! De aceea, facem tot ce putem pentru popularizarea competiției, „ajutați”, e drept, și de valoarea acesteia, care va reuni tot ce are mai bun boxul nostru la ora actuală. Dealtfel, și cu alte ocazii am avut săli pline, atât la campionate, cit și la „Mănușa Litoralului”, organizată prin tradiție spre sfârșitul lunii august.

— Vă mulțumim, nu vă mai reținem, restul îl știți.

— Tot ce are mai bun boxul nostru la această oră. Afirmăm, aparent, nu mai are nevoie de argumente, fiind, nu-i așa, vorba de turneu final al campionatelor republicane. Se impun, totuși, câteva precizări. Vor fi prezenți și membrii lotului olimpic, adică Daniel Dumitrescu, Daniel Măeran, Giani Gogol și Rudel Obreja, ca și Francisc Vastag, un „welter” de mare viitor, dar și de prezent, ca să spunem așa, intrucit deține titlul de campion mondial de tineret și a câștigat, nu de mult, fără probleme, am zice, „Centura de aur” la seniori. Aceștia vor evo-

lua alături de pugiliștii calificați de la zone, în total 113 (cei mai mulți — 13 — de la Steaua). Își vor apăra centurile de campioni 10 boxeri (cei alți doi lipsesc motivat, unul, Leontin Sandu, s-a retras, iar Doru Maricescu este oprit de medic), respectiv Marian Gîndac, Adrian Amzăr, Ion Gușganu, Daniel Dumitrescu, Daniel Măeran, Giani Gogol, Rudel Obreja, Mihail Vasilache, Petre Bornescu, și Micloș Paisz, însă multe titluri pot încăpea pe alte miini, în joc fiind nu numai medalile campionatului, ci și o eventuală selecție pentru cea mai importantă competiție internațională a anului. Iar dacă ne gândim că ediția din acest an a „Centurii de aur” a marcat o creștere valorică și datorită asaltului tinerilor, avem toate motivele să credem că pe ringul instalat în Sala sporturilor din Constanța vom asista la un turneu deosebit de disputat.

Și de bine arbitrat, am adăuga, pentru că, în momentul de față, fără a căuta prea mult în statistici, putem spune că ne numărăm printre țările cu cei mai mulți oficiali A.I.B.A. și E.A.B.A. Mulți dintre ei vor fi „în misie” la turneul final, conduși de delegatul general Dumitru Banciu: bucureștenii Gabriel Danciu, Gheorghe Chivăr, Radu Iorgulescu, Jenel Vancea, Alexandru Călărașu și Milică Ene, Ștefan Muntean, din Timișoara, Grigore Dăncilă (Drobeta Tr. Severin) Ion Damian (Călărași), Nicolae Mocșar (Oradea), Gheorghe Maidan (Cimpulung Muscel), Pavel Nedelcea (Reșița), Ilie Ștefănescu (Craiova) și Matei Căzânaru (Iasi), în timp ce secretariatul va fi asigurat de veteranul întrecerilor noastre interne, Marin Ciucă.

Nu ne rămâne decât să așteptăm primul gong, care va anunța o săptămână de box plină, de box de bună calitate, sperăm cu toții.

LUCIAN OPREA ■

Toată lumea face sport

● În actuala ediție a cupelor europene la fotbal vor lua startul și două formații de divizie secundă, ambele, bineînțeles, în „Cupa Cupei”: Borac Banja Luka, din Iugoslavia (adversară în primul tur, Metallist Harkov) și SC Krems, câștigătoare „Cupelor Austriei”, care va întâlni pe Carl Zeiss Jena. În vederea campaniei europene, dar și pentru realizarea principalului obiectiv al echipei, promovarea în prima ligă, Krems l-a angajat, cu un contract de un an (virsta...) pe fostul internațional Hans Krankl, acum de 35 de ani, remarcant, vă amintim, la campionatul mondial din Argentina, din 1978. ● Sezon excepțional în atletism, apropierea Jocurilor Olimpice ridicând nivelul performanțelor. Ultimele recorduri mondiale (la ora la care scriem, pentru că între timp...) s-au înregistrat cu prilejul concursului de selecție a atletilor americani, de la Indianapolis, fiind realizate de două... cumnate; mai întâi, Florence Griffith-Joyner a pulverizat recordul mondial la „sută”, în 10"49/100 (în peste 100 de țări ar fi câștigat cu acest timp finala bărbaților!), apoi Jackie Joyner-Kersey și-a imbunătățit propriul record la heptatlon, ducându-l la 7215 puncte. ● În aceeași competiție, Carl Lewis a alergat de două ori 100 m în 9,96, iar în finală (vint ajutător 5,2 m/s) a oprit cronometrul la 9"78/100. De fapt toți cei opt finaliști au sosit în mai puțin de 10"! ● Afirmatia lui Lewis („Voi repeta isprava de acum patru ani: patru titluri olimpice”) are, iată, acoperire, în ciuda concurenței canadienului Ben Johnson. ● Pățaniile ciclistului spaniol Pedro Delgado, găsit „pozitiv” (ghilimelele se impun, veți vedea de ce) chiar în momentul în care își consolidase poziția de lider în Turul Franței, au avut repercusiuni neașteptate, între care și sfatul ministrului francez de turism prin care turiștii din Hexagon erau descurajați să meargă în Spania, unde, după scandalul din Tur, un veritabil val de indignare i-a cuprins pe iberici. Aceștia au văzut în posibilă descalificare a lui Delgado, primul spaniol, după Bahamontes și Luis Ocana, care se remarcă în „Marea Buclă”, o mașinație a organizatorilor, dezamăgiți de neputința propriilor rutieri (Fignon, abandonat, Bernard, ciclist „umflat” de presă, fără valoarea unui câștigător de „Tour”). ● În fapt, la controlul antidoping a fost decelată substanța numită probenidol (administrată cu 3 luni în urmă), derivat sulfamidic inexistent pe lista de substanțe interzise a Uniunii Internaționale de ciclism. ● Contraexpertiza a pus lucrurile la punct, în cele din urmă, Delgado a sosit pe Champs Elysee în galben, dar aceasta n-a împiedicat reducerea drastică a contingentului de turiști francezi în Spania! ● Internaționalul scoțian Gordon Strachan a semnat un nou contract, de doi ani, pentru Manchester United. „La 31 de ani, încrederea celor de la M.U. a însemnat o mare bucurie pentru mine și, evident, n-am mai luat în seamă alte oferte”, a declarat Strachan. ● Franz Beckenbauer antrenor al selecției S.U.A. pentru turneul final al campionatului mondial din această țară, din 1994? Pentru o sumă incredibilă, scrie un ziar din Düsseldorf, „kaiser Franz” va părăsi reprezentativa vest-germană pentru a pregăti formația americană. „Simple fantezii, datorate probabil căldurii excesive și lipsei de subiecte în pauza competițională”, a comentat cel în cauză... ● Desfășurată în mare secret (!), căsătoria hocheistului canadian Wayne Gretzky cu actrița Janet Jones (o iubitoare a sportului, fostă logodnică a tenismanului Vitas Gerulaitis) a fost urmărită de... 2000 de suporteri ai lui „Edmonton Oilers”, care au reușit să afle în cele din urmă locul ceremoniei. „M-au rușinat, a trebuit să comand sampanie pentru toată lumea”, s-a lamentat mirele, considerat cel mai bun jucător de hochei pe gheață din toate timpurile.

O. LUCIAN ■

Festivalul mondial al șahului

Pe urmele excampionilor lumii Nona Găprindasvili și Anatoli Karpov, altădată oaspeți de seamă ai orașului de pe Bega, au poposit acum speranțele de azi pentru performanțele de mine: copiii planetei care se întrec în primul lor campionat mondial. Au plecat spre România, spre Timișoara, de pe diferite continente cu teama marilor confruntări, cu speranțele virstei, cu ambiția, unor luptători de eşichier. Căldura și grija cu care au fost primiți i-a făcut să uite pe moment soarta competitorului dornic de afirmare în arena mondială a șahului, rămânând doar copii în clipele emoționante ale cuvintului de deschidere a Campionatului mondial rostit de primarul orașului, Petru Moț, de președintele Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, general-locotenent Gheorghe Gomoiu și de președintele F.I.D.E., Florentio Campomanes, trăind acordurile melodice ale spectacolului inaugural realizat de Francisc Valkay pe scena operei timișorene cu concursul unor „actori” de virste egale cu jucătorii. Căndarea, dăruirea și spontaneitatea grupului „Flores” al Casei pionierilor și șoimilor patriei din localitate, a ansamblurilor de dansuri populare ale școlilor generale din Jebel, Hitias și Iroda au stîrnit merite aplauze. Melodia „Șahul păcii” (text Marcel Tolcea, muzica Ștefan) au unit cu sensibilitate glasuri de copii într-un tren al prieteniei, într-o chemare planetară purtînd mesajul de pace al poporului român.

La Casa tineretului, în prezența unui neobișnuit de numeros public, a bătut gongul primei runde. Cei 280 mici șahiști din 63 de țări, împărțiți în grupe de categorii de virstă (sub 10 ani, sub 12 ani, sub 14 ani, sub 16 ani) au pornit asal-

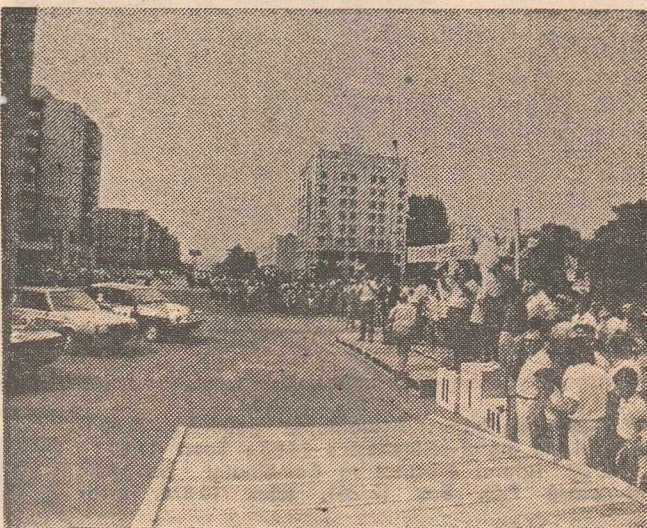
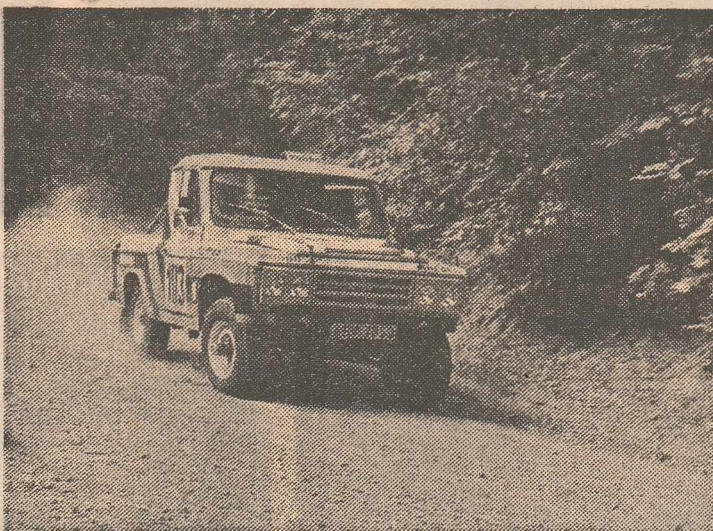
tul spre medalii, știind că federația internațională va acorda titlul de maestru F.I.D.E. fiecărui campion. De cel mai mare interes se bucură grupa „piticilor”, care, în ciuda neajunsului de a fi prea mărunti în fața tablelor de joc, demonstrează încă din start seriozitate și pasiune. La rivalitate de public se află juniorii prin căruțile de vizită ale rezultatelor anterioare. Cînd secunde treceau și dificultățile de 64 pătrate se înmulțeau, odată cu frunțile încrinite de gânduri în liniștea sălii nu se simțea pulsul micilor drame. De regulă, cei mai buni s-au impus, dar crizele de timp au accentuat durerile mute ale insuccesului, răsturnînd situații clare. Favoritul publicului, Gabriel Schwartzman, a încheiat doar la egalitate duelul cu Dov Tzifroni (Israel) mizînd, totuși, că în sistemul elvețian de desfășurare a campionatului mondial finisul este decisiv. S-au lansat în cursa spre medalii reprezentanții noștri V. Porumbin, M. Grunberg, E. Cernea, N. Mihai, M. Zănea, C. Peptan, A. Sasu-Ducșoara, I. Sofronie, E. Radu cu speranța că prima victorie va fi urmată de o suită întreagă. Le dorim mult succes.

Din 28 iulie printre spectatori Campionatului mondial se vor afla peste 200 de copii și juniori care participă în cadrul „Festivalului mondial pentru tinerete și pace” la un concurs open cu invitați din străinătate. Astfel, cu sprijinul Federației internaționale, prin strădania F.R.S., și, mai ales, prin contribuția organelor locale Timișoara a devenit centrul mondial al șahului viitorului, aici punîndu-se bazele regulamentare ale viitoarelor ediții ale C.M. pentru copii.

MARGARETA MUREȘAN ■

Și sportul ne arată în pas cu vremea

Raliul Harghita și Cursa de la Podul Înalt

În orașe pînă mai ieri admirate și prăfuite, în care nu se întîmpla nimic deosebit, pe lângă înnoirile arhitecturale, viața își desfășoară cu impetuoasă noile sale ritmuri. Iată, automobilismul a pătruns ca sport de mare actualitate și cu o sumedenie de simpatizanți în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Podul Înalt, loc de semnificație istorică, a ajuns să aibă a XV-a ediție a raliului iar Harghita o altă întrecere ajunsă la ediția a IX-a. Prin orașe, în fața a mii de spectatori, pe noile bulevarde, automobilismul și-a făcut demonstrația sa impresionantă. Nu numai sportivi de valoare internațională dar și automobile de clasă, recunoscute acum pe cele mai îndepărtate drumuri ale globu-

lui producție semnificativă a industriei românești.

La Podul Înalt au participat 61 de echipaje pe un traseu lung de 347,9 kilometri, cu 16 probe, avînd câștigători merituosi în reprezentanții cluburilor C.S. Oțelul Galați și C.S. Tractorul Brașov. La Raliul Harghitei au participat 67 de echipaje pe un traseu de 435 kilometri cu 15 probe. Echipajul Balint-Zărnescu a câștigat 13 din cele 15 probe. Semnificativ este faptul că la Raliul Harghitei au concurat și autocamioanele, pe primul loc clăsîndu-se echipajul Oprea-Rugacs.

Din mulțimea de fotografii realizate de colaboratorul nostru Al. Mihai Florea am ales câteva n-ai semnificative. Automobilul — un sport care ne arată în pas cu vremea.

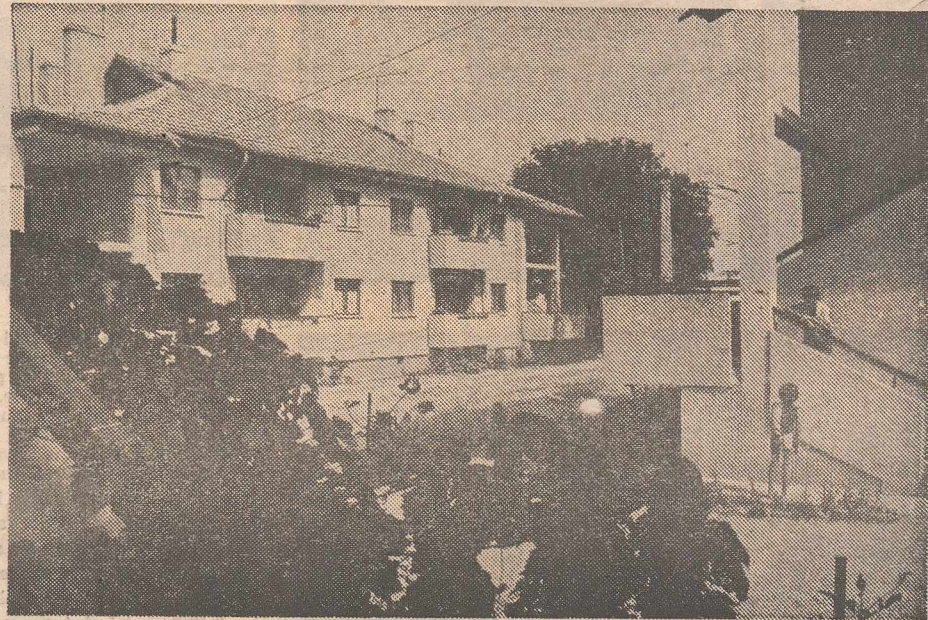
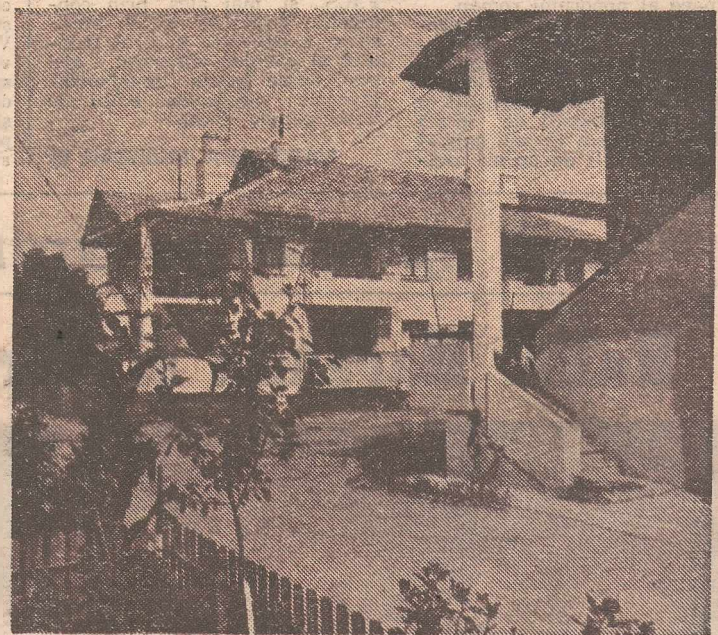
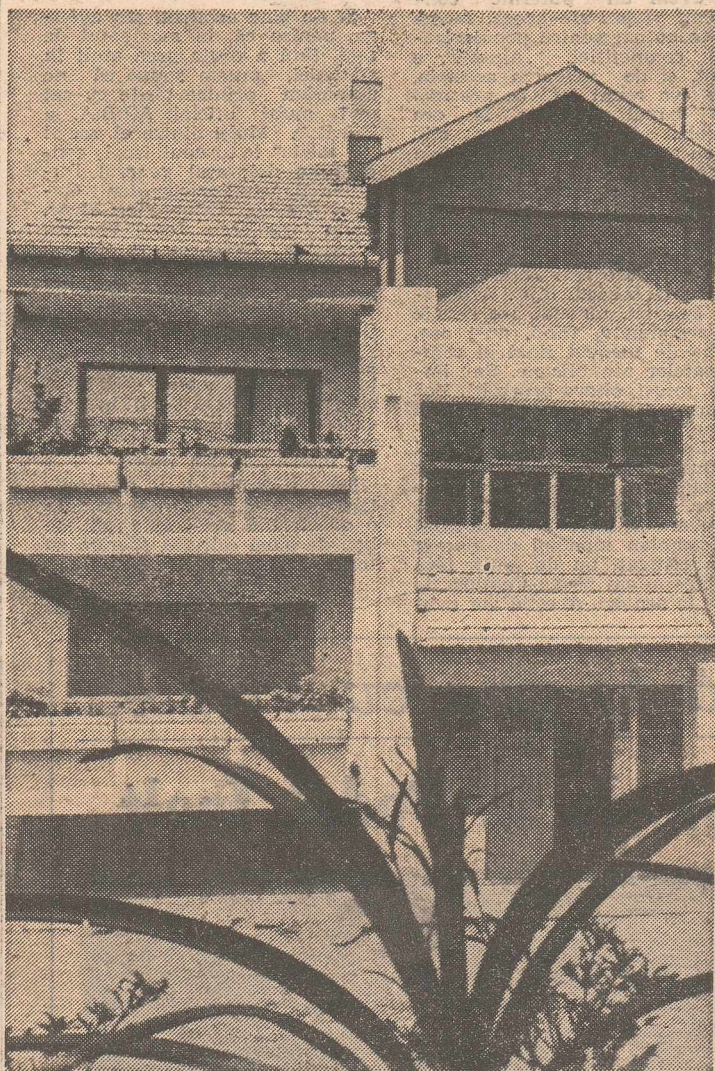
Primul oraș, după București, spre Alexandria

O monografie veche reține că, din 254 case erau toate, numai 6 aveau cîte 2 camere. Celelalte, 248 aveau numai cîte o cameră și adăposteau 1121 de persoane. Și încă o precizare: doar 188 de case aveau ferestre. Fiecare „cîte un ochi de ferestru”. Zestrea unei familii de 5 persoane, în una din casele cu ferestru: „două paturi de scinduri acoperite cu toale rupte, o ladă și două perne”. Sistematizarea localității, începută în 1973-81, a însemnat, mai întii, retragerea caselor care se întinseseră pînă în buza Capitalei. În 1986 s-au dat în folosință 104 apartamente, în case cu parter și un etaj; în '87 alte 24, iar anul acesta 40. Pînă la cel ce trece pe șoseaua București-Alexandria, traversind Bragadiru, aceste case stau în planul al treilea, după blocurile de P plus 3 (în intersecții vor fi P plus 4) și alt rînd de blocuri de P plus 2, ce tocmai se ridică în spatele celor de la șosea. Pe lîngă apartamentele din case, în blocuri, numai anul trecut s-au mutat 500 de familii.

Casele țărănești din Bragadiru, care au acaparat — după cum se vede — aparatul de fotografiat al colegului nostru Mircea Hudec, au camere luminoase, bucătării mari, au mobilier modern care face deosebit de funcționale spațiile apartamentelor de comandat. Oamenii au ce lucra în localitate. Nu numai în agricultură. Între mai multe fabrici care ființează la Bragadiru, una este numită chiar fabrica de case. E vorba de prefabricate. A existat aici și o fabrică de cărămidă, acum închisă, cu o singură femeie care păzește linia. „Aducem cărămidă de la București — zice primarul Mircea Dinu — e păcat, e o anomalie, dar nu ne-o dă Căminul; am redeschide noi singuri fabrica și am produce cărămidă, că ei tot o țin părăsită.” Încolo, despre viața oamenilor din viitorul oraș industrial-agrar Bragadiru — care devine oraș vînzînd cu ochii! — vorbesc îndeajuns casele lor. Din care vă prezentăm cîteva.

DORIN GHERGHINESCU

Fotografii de
MIRCEA HUDEC

Flacăra Redacție: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10; 17 50 20, Interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport 17 00; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.

Prețul revistei: 3 lei

41505